

10ኛ. ሻዕቢያ የተባለ ድርጅት ባይፈጠር ኖሮ የመገንጠል ጥያቄ አይኖርም ነበር። የመገንጠል ጥያቄ ካልኖረም ሕወሓት የሚባል የትግራይ ነፃ አውጭ ድርጅት አይፈጠርም ነበር። የዚህ ድርጅት መፈጠር ግን የሖዊት ስምምነት የመጨረሻ ውጤት ነው ባይባልም ለጊዜው ኤርትራን አሥገንጥሎ የባሕር በር በላያችን ላይ አዘግቶብናል። ለዚህም ነው ገና ከፍለን ያልጨረሰናቸው አዳዎች እንዳሉብን ለመጠቆም የሞከርኩት።

ዳግማዊ አፄ ምኒልክ

ዳግማዊ አፄ ምኒልክ

አፄ ምኒልክ ወደ ሥልጣን በወጡበት ወቅት ባገር ውስጥ ካፄ ቴዎድሮስና ካፄ ዮሐንስ ጋር ሲነፃፀር ሰላም ነበር ማለት ይቻላል። ይህ ማለት ግን ግዛትን ለማስፋፋት ሲሉ በምሥራቅ፣ በደቡብና በምእራብ ኢትዮጵያ የሰበሰበ ፍልሚያ አላካሄዱም ማለት አይደለም። ኃይለኛ የሥልጣን ተፎካካሪ አልገጠማቸውም ለማለት እንጅ።

ባገር ውስጥ ከላይ የተገለፀውን ሲመስል በውጭ ያለው የዓለም ተጨባጭ ሁኔታ ደግሞ ሁሉም ነገር ተጠናቋል ማለት ይቻላል። ቅኝ ገዥዎች አፍሪካን ከኢትዮጵያና ከላይቤሪያ በስተቀር ሙሉ በሙሉ በቁጥጥራቸው ሥር አድርገዋቸዋል። የኢትዮጵያ አገራባቾች አገራት ሱዳን፣ ኬንያና ኡጋንዳ በእንግሊዝ ቁጥጥር ሥር ሲሆኑ ከፊል ሶማሊያ በእንግሊዝ ይዞታ ስር ቀሪው ደግሞ ጥሊጣሊያን ተይዟል። ጅቡቲ በፈረንሳይ

ተይዛለች። ኢትዮጵያንም ለመቀራመት የሦስትዮሽ ውል ተዋውለዋል። ባሕረነጋሽም ካናት አገሯ በኢጣሊያን ተገንጥላ <ኤርትራ> ተብላ በቅኝ ግዛት ሥር ወድቃለች።

እንግዲህ የውጭው ሁኔታ ይህንን ሲመስል ንጉሠ ነገሥቱ ያድዋ ጦርነት እስከ ተጀመረበት ድረስ ከውጭ ወራሪዎች ጋር በዲፕሎማሲያዊ መስክ እየተፋለሙ ከዚህ ጎን ለጎን ደግሞ ለዘመኑ ሥልጣኔ በራቸውን በመክፈት የሚችሉትን ሁሉ አድርገዋል። ይህንንም ሲያደርጉ ከወግ አጥባቂ መኳንንት ጋር እየተጋጩ እንደነበር ታሪክ ያወሳል። በመሆኑም በዘመናቸው ካከናወኗቸው መሀከል ፦

1. ዳግማዊ ምኒልክ ሆስፐታል (1902 ዓ.ም)
2. ዳግማዊ ምኒልክ ት/ቤት (19897 ዓ.ም)
3. ተሽከርካሪዎችን ወደ አገር ውስጥ ማስገባት።
4. ከጄቡቲ አዲስ አበባ የባቡር ሐዲድ ማዘርጋት (ከ1890-1907 ዓ.ም ድረስ)
5. የደን መመናመን ወደ ፊት ሊከሰት ይችላል ብለው በማሰብ በዘመናቸው ባሕርዛፍን ካውስትራሊያ በማስመጣት ማስተካከላቸውና ማራባታቸው፤
6. የሥልክ መሥመር ማዘርጋታቸው ሊጠቀሱ ከሚገባቸው ጥቂቶች ናቸው።

ቴሌኮሚኒኬሽን ወዳገራችን የገባው በ1886 ዓ.ም ያድዋ ጦርነት ከመክፈቱ ሁለት ዓመት ቀደም ብሎ ሲሆን በዓለም ደረጃ ገና አዲስ ግኝት ነበር። በአልካንደር ግርሃም ቤል በተፈለሰፈ በ17ኛው ዓመት ነበር ወዳገራችን የገባው። ይህም እጅግ ፈጥኖ ነበር ማለት ይቻላል። ፈጥኖ የመግባቱን ያህል ግን መቶ ሃያ ዓመት ተጉዞ ዛሬ አለማደጉ የሚያስገርም ነው። ያም ሆነ ይህ አፄ ምኒልክ በዘመናቸው ወቅቱ ያፈራቸውን የቴክኖሎጂ ውጤቶች ወዳገራቸው ለማስገባት ጥረት አድርገዋል።

የመጀመሪያው የሥልክ መሥመር ዝርጋታ የተካሄደው ካዲስ አበባ ወረዳሉ፣ ከወረዳሉ ቤንምድር ጋይንት (እኔ እትብቱ ከተቀበረባት አጋጥ መናመስክ ነበር) ከዚያ ደግሞ ደብረታቦር ነበር የገባው። ጋጥ መናመስክ ደብረታቦርንና ወረዳሉን በማዞሪያነት ማገናኛ ነበረች። የስልክ ቤቱ ፍራሽ ዛሬም ድረስ አለ። አገልግሎቱ የተቋረጠው ግን በጠላት ወረራ ጊዜ ነበር።

በመሠረቱ አፄ ምኒልክ ያከናወኗቸው ዘመን ተሻጋሪ የጥበብ ውጤቶች የተጠቀሱት ብቻ ነበሩ ማለት አይደለም። እጅግ በርካታዎች ነበሩ። እነዚያን ሁሉ ከዚህ ላይ መዘርዘሩ አስፈላጊ ሆኖ አላገኘሁትም። ጥቂት ምሳሌዎችን ብቻ ጠቀሼ ልለፍ፣ ከዚህ ይልቅ ሰፊ አድርጌ ለማየት የሞከርኩት የሚወቀሱበትንና የሚወገዙበትን ነው።

አፄ ምኒልክን አጥብቀው የሚወቅሷቸውና የሚያወግዟቸው ያሁኖቹ የኤርትራ ልጆች (ሻዕቢያ) እና የትግራይ ፋኖዎች (ሕወሓቶች) ናቸው።

ቀደም ብለን ያፄ ዮሐንስን ስህተቶች ባየንበት ወቅት ኢጣሊያኖች ባሕረ ነጋሽን ከመረብ ምላሽ <ኤርትራ> ብለው በመሰየም የያዟት አፄ ዮሐንስ ራስ አሉላን ይዘው ወይንም አግዘው ወደ መተማ በዘመቱበት ወቅት አጋጣሚውን በመጠቀም ነበር። ከዚያ በኋላም ባፄ ዮሐንስ ዙፋን ወራሾችና በንጉሥ ምኒልክ መሀከል በተፈጠረው የሥልጣን ሽኩቻ ምክንያት ሁኔታዎች ስላገዟቸው ተደላድለው ለመቀመጥ ችለዋል። በኋላም ንጉሥ ምኒልክ አፄ ቢሆኑም ቀሪዎን ኢትዮጵያ ይዘው አመች ጊዜን ከመጠበቅ ውጭ ሌላ አማራጭ አልነበራቸውም። እንዲያውም ለቀሪዎ ኢትዮጵያ በመስጋት ኢጣሊያኖች የመረብን ወንዝ ተሻግረው እንዳይወሯቸው የውጫሌን ውል መዋዋላቸው እውነት ነው። እንግዲህ ሻዕቢያ የሚወነጅላቸው፡-

1. “ከመረብ ወዲያ ያለውን አገር አገራቸው እንዳልሆነ ሁሉ በውል ፈርመው ለቀዋል” በማለት ነው። ሻዕቢያና ሕወሓት የወቅቱን የዓለምን ተጨባጭ ሁኔታና የምኒልክን አቅም በቅጡ ያጤኑት አይመስሉም። ለነገሩ ቢያጤኑትም የመገንጠል መርህ ያነገቡ ስለሆነ ምኒልክን ለማውገዝ ምክንያት ሆኗቸዋል። እውነታው ግን ዙሪያውን በቅኝ ገዥዎች ተከበው እያሉ ኤርትራን ለማስለቀቅ ቢተነኩሱ ኖሮ መዘዙ ምን ሊሆን እንደሚችል ሕሊና ያለው ሰው ሊገነዘበው ይችላል። በዚያን ጊዜ የነበራቸው አማራጭ ቀሪዎን ኢትዮጵያ ይዘው መቆየት ነበር። የዚህ ሀቅም ኢጣሊያ ኤርትራ ላይ ተወስኖ መቅረት አለመሆኑ በውጫሌ ውል አንቀጽ 17 ምክንያት አይቀሬውን ያድዋን ጦርነት ማስከተሉ ነበር።
2. ሌላውና ዋናው መወቀሻቸው ደግሞ “ያድዋን ድል እንደተቀዳጁ ወደ ፊት ቢገፉ ኖሮ ኢጣሊያኖችን ከኤርትራ ምድር ጠራርገው ማባረር ይችሉ ነበር” የሚል ነው። እነዚህ ወገኖች አሁንም ያልተገነዘቡት ነገር ቢኖር ድል ማድረግ እንዳል ሁሉ መልሶ ድል መሆን እንዳለም ነው። ኢጣሊያኖች ቢያንስ ከኢትዮጵያኖች የተሻለ የጦር መሣሪያ ነበራቸው።

ሠራዊታቸውም የሠለጠነ ዘመናዊ ወታደር ነው። የሥንቅ ዝግጅታቸውም ለረጅም ጊዜ የሚቆይ ደረቅ ሥንቅ ነው። ለቁስለኞችና ለቀላል በሽተኞች የሚሆን መድኅኒትና የሕክምና ሙያተኞችም ነበሯቸው። ባንዳ ያዩ ምኒልክ ሠራዊት የታጠቀው መሣሪያ አንድ ጎረቤት ሲሆን በዚህ ላይ በዘመናዊ ወትድርና የሠለጠነ ሣይሆን በፊቃዱ የዘመተ የከተቴ ጦር ነበር። ያ የከተቴ ጦር ደግሞ ከተወሰነ ጊዜ በኋላ የመበታተን አጣው ሰፊ ነው። በሽታ ገብቶም እየጠረገው ነበር። የሥንቅ አቅርቦቱም ባህያና ባጋሰሰ የተጫነ ነው። ዝቅ ሲልም በሰው ትከሻ የተንጠለጠለ ነበር። በዚህ ላይ ከዚያው ግንባር ተበሰሎ የሚበላ ነበር። ከዚህ ውጭ ያለው ደግሞ በየመንደሩ እየተመራ የሕዝብ ቀለብተኛ ሠራዊት ነበር። እንግዲህ ይህንን ሁሉ ችግር ተቋቁመው ኤርትራን ለማስለቀቅ ቢሞክሩ ኖሮ ያለ ጥርጥር ኢጣሊያ መልሶ የማጥቃት እድሏ ሰፊ ነበር። ይህ ከሆነ ደግሞ ኢትዮጵያን ጠቅልላ የመያዝ አጋጣሚው ከሰማይ የወረደ መና ነበር የሚሆንላት። ይህም ሆኖ ዳግማዊ ምኒልክ ወደፊት ለመግፋት ቆርጠው ተነሥተው ነበር። የትግራይ መኳንንት በመሟገታቸውና በመቃወማቸው ወደ ፊት ከመግፋት መታቀባቸውን መረጃዎች ይጠቁማሉ። የሻቦሊያና የሕወሓት ልሂቃን ግን ይህንን ሀቅ ሸምጥጥ አድርገው ከደው ምኒልክን ባገር ሻጭነት በመወንጀል ገልብጠው ያነቡልናል።

ሻቦሊያና ሕወሓት በዚህ ሥልጡን ዘመን ገንጣይ አሥገንጣይ በመሆን በዲፕሎማሲያዊ መንገድ የተቀላቀለችን አገር እንደ ገና በትጥቅ ትግል በኃይል መገንጠላቸውና ማስገንጠላቸው ለዛሬዋ ኢትዮጵያ አንድነት መናጋትም ሆነ ለወደፊቱ ኤርትራ ሕልውና አስጊና የተዳፈነ ረመጥ ነው። ዛሬ ያንዱን ተቃዋሚ ኃይል ሌላው እየተቀበለ በማሰልጠንና መጠጊያ በመሥጠት የሚያደርጉት መሯሯጥና መወነጃጀል ለቁርሾው መከፋት በቂ ማረጋገጫ ነው። እነሱ ይህን የመሰለ ወራዳ ተግባር እየፈፀሙ አዲስ ምኒልክን ፈርመው አገር ሸጡ እያሉ የመወንጀል ምን የሞራል ብቃትና ሀገራዊ ኃላፊነት አላቸው? ሀፍረትን የሚያውቁ ቢሆን ኖሮ ሊያፍሩ በተገባቸው ነበር።

ቀጣይ ትውልድ እነሱን ምን ብሎ ሊጠራቸው እንደሚችል መገመቱ ከባድ አይደለም። የሕወሓት ተጋዳሪዎች ኢትዮጵያን በጎሣ አደገው አስበሱ በማፋለም የመጀመሪያዎች እንደ ሆኑ ሁሉ የገዛ አገራቸውንም ተዋግተው በማስገንጠልና ከማንም በፊት እውቅና በመስጠት በዓለም የመጀመሪያዎች ናቸው። ቢያንስ ኤርትራ ጋራዎች ድረስ ዘልቀው ከኤርትራ

ፋናዎች ጎን በመሰለፍ የትግራይን ልጆች ለማገደነት ማቅረብ አልነበረባቸውም። ደርግን መጥላት ሌላ ነገር ነው። አገርን ተዋግቶ ማስገንጠልና የባሕር በር ማሳጣት ግን ታሪክ ይቅር የማይለው ወንጀል ነው። ይህ ሁሉ ሆኖም ከኤርትራ ጋር በመልካም ጉርብትና የምንኖር ቢሆን ኖሮ ወቀሳውንም ሆነ ማስገንጠሉን በፀጋ በተቀበልነው። ግን አልሆነም። ሊሆንም አይችልም።

አዲስ ምኒልክ ሌላው የሚወቀሱበት በደቡብ፣ በምስራቅና በምእራብ ኢትዮጵያ የግዛት ማስፋፋትን በመንቀፍ ሕይወት ጠፍቷል። ንብረት ወድሟል፣ የሚል ነው። እንደ እውነቱ ከሆነ አገርን ማማከልና ወሰንን ማስፋት በየትም አገር ተከናውኖ አልፏል። ኢጣሊያን ለማማከል ገርቫልዲ፣ ጀርመንን ቢስማርክ አከናውነውት አልፏል። እንዲህ ሲኮንም ሁሉም ነገር አልጋ ባልጋ ሆኖ አይደለም። እልህ አስጨራሽ ጦርነቶች ተካሂደውና አካል ጎሎ፣ ንብረት ወድሞ፣ ሕይወት ጠፍቶ እንጂ የመለኮትን ፀበል እየረጨ ያገር ምክልና ተከናውኖ አይታወቅም። ሩቅ ሣንሄድ አዲስ ቴዎድሮስ የከፈሉት የሕይወት ዋጋ በቂ ማረጋገጫ ነው። ከዚህ አንጻር በዚያን ጊዜ አዲስ ምኒልክ የወሰዱት ርምጃ አስፈላጊም፣ ተገቢም፣ ትክክልም ነበር ማለት ይቻላል። አሳቸው በዚያን ወቅት የያዙትን ይዘው በቸልታ ተቀምጠው ቢሆን ኖሮ እንግሊዝ ምዕራብ ኢትዮጵያን ጋምቤላንና አሰሳን ከሱዳን ጋር፣ ደቡብ ኢትዮጵያን ከኬንያ ጋር ቀላቅላ ለመያዝ የሚሳናት ነገር አልነበረም። ምሥራቅ ኢትዮጵያንም ቢሆን ከኢጣሊያን ጋር ተከፍላ እንደምትይዝ አይጠረጠርም። ይህ ቢሆን ኖሮ ደግሞ ዛሬ ሐረሬና ሶማሌ ክልሎች የሚባሉ ባልነበሩ ነበር። እንዲሁም የባቡሩን መሥመር ተከትሎ አዋሽ ወንዝ መለስ ፈረንሳይ ከጅቡቲ ጋር ቀላቅላ ለመያዝ አላደባችም ነበር ብሎ ዛሬ ማሰብ የሆነበት ነው። ወቀሳው <ኢትዮጵያ ከምንጠቃለል ቅኝ ገዥዎች በያቅጣጫችን ተቀራምተውን ቢሆን ኖሮ ይሻለን ነበር> የሚል ከሆነ ሌላ ነገር ነው።

በመሠረቱ አዲስ ምኒልክ የግዛት ማስፋፋት ሲያካሂዱ ቀድሞ የኢትዮጵያ አካል የነበሩትን እንጂ አዲስ አካባቢዎችን አልጨመሩም። በመሀከሉ የተበታተነችና ኃይሏ የተዳከመች ኢትዮጵያን ነበር ከቅኝ ገዥዎች እየተከላከሉ ያጠናክሩት። ይኸነኑ ተከትሎ ኢትዮጵያን በመቶ ዓመት ታሪክ በመከተር <አዲስ ምኒልክ ናቸው ጠፍተው የሠሯት> በማለት ያበሻ ቅኝ ገዥ አድርገው በመፈረጅ እኩል ከቅኝ ገዥዎች ጋር ማውገዝና ጥላሸት መቀባት ነው የተፈለገው። ይህንንም የሚያራግቡት የሻቦሊያና የሕወሓት ከፍተኛ

ያመራር አባላት ናቸው። ይኸነኑ ተከትለው የአነግ አባላትም የመገንጠል መርህ ነድፈው ለረጅም ጊዜ መንቀሳቀሳቸውና አፄ ምኒልክን ማውገዛቸው እውነት ነው። ከዚህ ላይ ግን ሦስት ስንኩል አስገራሚ ነገሮችን አንስቶ ማየት ተገቢ ነው። እነሱም፦

አንደኛው ስንኩል አስገራሚ ነገር ኢትዮጵያን የመቶ ዓመት ባለታሪክ ብሎ መፈረጅ አብደትም፣ ከሀደትም፣ ቅገትም ነው። ቀረብ ያለውን እንኳን ትተን ራቅ ያለውን ብንመለከት በ1520 ዓ.ም ግራኝ አሕመድ በማዕከላዊ መንግሥት ላይ አምቦ የተነሣው ከመሀል አጋዴን ነበር። ይህ የሚያመለክተንም በዚያን ጊዜ እንኳን አጋዴን የኢትዮጵያ አካል እንደነበረና የሰማሌ ክልል ሕዝብም ኢትዮጵያዊ መሆኑን ነው የምንረዳው። በዚያን ጊዜም ያፄ ልብነድንግል መቀመጫ መሐል ሸዋ ዱከም አካባቢ እንደ ነበር በየታሪኩ ተመዝግቦ ይገኛል።

ግራኝ አሕመድ ከምሥራቅ ኢትዮጵያ ተነስቶ ድል በድል እየተቀዳጀ ትግራይ ጫፍ (ባሕረ ነጋሽን ጨምሮ) ድረስ ዘልቆ ከዚያ ሳይቆይ ወደ ጎንደር ተመልሶ መቀመጫውን ከዚያ ያደረገውም ያለ ምክንያት አልነበረም። ሱዳን የሌላ አገር በመሆኗ ከወሰን ማለፍ ስላልቻለ ነበር። በተረፈ ግን ኢትዮጵያ አሁን ካላት ይዘታዋ በቅኝ ገዥዎች ዙሪያውን ተኮርኩማ ጠባ እንደሆነ እንጂ ድርም የነበረች፤ አሁንም ያለች፤ ወደፊትም የምትኖር ሀገር ነች። ታሪኳ በመቶ ዓመት ሊጎረድ የቻለውና የባሕር በር ያጣቸው “በታላቁ መሪያችንና” በዘመነ ሕወሓት ነው። ቢያንስ የሦስት ሺ ዘመን ባለታሪክነቷ ቢቀር ግራኝ አሕመድ ያቃጠላቸው አድባራትና ቤተ ክርስቲያናት የ500 ዓመት ዕድሜ ያላት አገር ለመሆኗ ከበቂ በላይ መሥክሮች ናቸው። ሕወሓት ግን ከቀኝ ወደ ግራ ነው የሚያነብልን።

ሁለተኛው ስንኩል አስገራሚ ነገር አነግ ልክ እንደ ሻዕቢያ የመገንጠል መርህ ይዞ በመነሳቱ አፄ ምኒልክን በቅኝ ገዥነት መፈረጁ ትልቅ ስህተት ብቻ ሳይሆን ትልቅ ጥፋትም ነው። አባቶቹ በሰንት መስዋዕትነት የገነቡትን ቤት ካፍራሽ ኃይሎች ጎን ተሠልፎ ለማፍረስ መንቀሳቀሱ ሐሰብ ስንኩል መሆኑን ነው የምንረዳው።

በመጀመሪያ ነገር የአሮሞ ሕዝብ የሠፈረበት ምድር ከምሥራቅ ኢትዮጵያ ጀምሮ መሀል ለመሀል ያገራቱን እንብርት ይዞ አስከ ምዕራብ ኢትዮጵያ ድረስ ነው። ይህም የመሬት ስፋት ቢያንስ ያገራቱን ሠፊውን ክፍል የያዘ ነው። ይህ ከሆነ ታዲያ አነግ ለምንድን ነው የመገንጠል መርህ

ይዞ የተነሳው? ብለን ብንጠይቅ መልሱ አንድም ቅገት ነው፤ አልያም ስንኩልነት ነው። በመሆኑም የአሮሞ ልጆችን ኢትዮጵያዊ ስሜት በመገደል የጉም ሥር አስጨብጦ ማክነፍ ነው።

ሦስተኛው ስንኩል አስገራሚ ነገር ቀደም ሲል የምናውቀውና የተለመደው በቁጥር አናሳ የሆነው ሕዝብ በብዙሃኑ ተጨቁኛለሁ ባለ ጊዜ የመገንጠል ጥያቄ ሊያነሣ የሚችል መሆኑን ነበር። የአሮሞ ሕዝብ ግን በቁጥር ከሁሉም ይልቃል። ይህ ከሆነ ታዲያ አነግ የቱን ይዞ፣ የቱንስ ትቶ ነው የሚገነጠለው? ከውቅያኖስ ወጥቶ ከኩራ ውስጥ ለመንበጫረቅ? ይህም ማፈሪያነትና ስንኩልነት ነው።

በመሠረቱ በወረቀት ላይ ካርታ ሠርቶ <ይህ የኔ ክልል ነው> ማለት ይቻላል። የመገንጠል መርህ ይዞ ወደ መሬት ሲመጡት ግን እንደ ወረቀት ላይ ካርታው ቀላል አይሆንም። መዘዙ ብዙ ነው። ለአሮሞ ሕዝብ ጠላት ማብዛት ነው። የዚህ ውጤት ደግሞ ተያይዞ መውደቅ ነው። መልሱ እንደ ሰው እናሱብ፤ ልንሸከም የምንችለውን ኃላፊነት እንመዝን ነው።

አነግ በውስጡ አብረውት ለረጅም ጊዜ የኖሩትን የሕብረተሰብ ክፍሎችን <ከክልሌ ውጡ> ብሎ ከማወክ ይልቅ አቅፎ በመያዝ ጊዜው በሚጠይቀው የምርጫ-ካርድ ተጠቅሞ በድምጽ ብልጫ ሥልጣን መያዝ ይችል ነበር። ርግጥ ነው <ነፃ ምርጫ በኢትዮጵያ አለ ወይ?> የሚል ጥያቄን ሊያስነሳ ይችላል። መልሱ ይቻላል ነው። ካልተቻለ ደግሞ ትግሉን በዚህ ዙሪያ ማድረግ ይቻል ነበር። አነግ ያደረገው ግን ኢሕአዴግ ባጠመደለት ወጥመድ እንደሞኝ አውራ ሰተት ብሎ በመግባት ንፁሐን ዜጎችን በገመድ እያነቀ በገደል በመጣሉ ኢሕአዴግ ከተጣሉበት ገደል አስከሬናቸውን እያወጣ ለኢትዮጵያ ሕዝብ በቴሌቪዥን በማሳየት ርቃኑን ካስቀረው በኋላ <ባሽባሪነት> ወንጀሎ ስሙንም አስከ መጨረሻው ድረስ አጥቁሮ ከሽግግር መንግሥቱ ገፍትሮ አባረረው። በርግጥም በወቅቱ ከዚህ የበለጠ ሽብር ሊኖር አይችልም። አነግ በጊዜው አስከሬና አሣፋሪ ጥፋት በወገኖቹ ላይ ፈፀሟል። ንፁሐን ዜጎችን በገመድ እያነቀ ወደ ገደል መጣሉ ክፉ የታሪክ ቁስል ነው ለአሮሞ ሕዝብ ያስቀመጠው። ርግጥ ነው ሁሉንም ጥፋቶች እሱ ብቻውን እንዳልፈፀማቸው ሕዝብ ጠንቅቆ ያውቃል። በስሙ ግን ብዙ ሥራዎች ሠርተውበታል።

አነግ የሌሎቹን ብሔር ሕይወት ማጥፋቱ ብቻ ሳይሆን ብዙ የአሮሞ ልጆችን ሕይወት ጭምር አጠውልጓል። ባሞት፣ በሥራት፣ በሰደት እንዲንገላቱ ምክንያት ሆኗል። ግንዛቤ ለሰሜት ፈረስ ይጋልብ ስለነበር

እሱን አምነው የተጠጉ ሁሉ ዛሬም ድረስ አበሣው አለቀቃቸውም። ገና ከጧቱ <በአሸባሪነት> ተፈርጂልና።

እዩ ምኒልክ ሌላው የሚወገዙበት ይኸነኑ አገርን የማስፋፋት ሂደት ተከትሎ <ጡት ቆረጡ፣ ብልት ሰለቡ!> እየተባሉ መከሰሳቸው ነው። መቸስ ቀደም ሲል ለመጥቀስ እንደሞከርኩት ግዛትን ለማግኘትና ለማስፋት ሲታሰብ ሁሉም ነገር በቀናነት ይከናወናል ብሎ ማሰብ አይቻልም። ጡትም ተቆርጦ፣ ብልትም ተሰልቦ ይሆናል። በዚህ ሙግት ውስጥ አንገባም። የሚያሟግተን ግን አንድ ሀቅ አለ። <ጡት ቆረጡ፣ ብልት ሰለቡ> እየተባለ የሚወገዘው <ነፍጠኛ> እየተባለ የሚጠራው ሠራዊት ነው። ያ ሠራዊት ደግሞ በጅምላ አማራ ነው ተብሎ ተፈርጂል። እውነት ያዩ ሚኒልክ ሠራዊት አማራ ብቻ ነበር? ተራውን ወታደር እንተወውና የሠራዊቱን መሪዎች ብንመለከት እንኳን ራስ ጎበና፣ ፊታውራሪ ሀብተ ጊዮርጊስ፣ ደጃዝማች ባልቻ አባነፍሶን መጥቀሱ ብቻ በቂ ነው። ለነገሩ ስመ ጥሩው ራስ ጎበናም <ጎበና> እየተባሉ በገዛ ስማቸው ተወግዘዋል። የሚገርመው ታዲያ ዛሬ ከኢሕአዴግ ጋር ተሠልፈው የአሮሞን ሕዝብ የሚያተራምሱትን የአሕዴድን አባላት የኋለኛው ትውልድ ምን ዓይነት ስም ያወጣላቸው ይሆን? በኔ አምነት ላይ ቴዎድሮስ ፊታውራሪ ገብርዬ፣ ላይ ዮሐንስ ራስ አሉላ፣ ላይ ምኒልክ ራስ ጎበና የብረት አለሎ በመሆን በዚች አገር የፖለቲካ ሕይወት ከነገሥታቱ ባላነሰ መልኩ የጎላ ተፅዕኖ እንደነበራቸውና ይህንንም ተከትሎ በሕዝብ ዘንድ ዛሬም ድረስ ተከባሪዎችና ተፈቃሪዎች መሆናቸው በቂ ምስክር ነው።

እንግዲህ ከፍ ብዬ ለመጠቆም እንደሞከርኩት የምኒልክ ሠራዊት አማራ ብቻ ነበር ብለን የምናስብ ከሆነ እጅግ ተሳታፊናል። የምኒልክ ጦር አማራ ብቻ ነበር ብለን የምናምን ከሆነም፤ እንደሚታወቀው የማራ ሕዝብ በባህሉም፣ በወገኑም፣ በታሪኩም ጡት የመቁረጥና ብልት የመስለብ ልማድ ወይንም ወግ የለውም። ርግጥ ነው መሪዎቹን ተከትሎ ተሞረና ጠረኛ መሆኑ እውነት ነው። ይህንን የሚከድ ዜጋ አይኖርም። ዳሩ ግን በታሪኩም፣ በባህሉም የሌለ ተቀፅላና አስከፊ ስም የተሰጠው በዚህ የጎሳ ሥርዓት በመሆኑ ሁኔታውን አሳዛኝ ያደርገዋል።

ራቅ ባሉት ዘመናት የትኞቹ የሕብረተሰብ ክፍሎች ነበሩ በባህላቸው፣ በወጋቸው፣ ለዝናና ለጅግንነት ሲሉ ብልት በመስለብ ግዳይ ይጥሉ የነበሩት? ብለን በንጠይቅ ለመልሱ አንቸገርም። ዛሬ ታዲያ ይህን መሣይ ድርጊት የሚፈፀሙ የማህበረሰብ ክፍሎች በሌሉበት ሥልጡን ዘመን <የምኒልክ

ሠራዊት ጡት ቆርጧል፣ ብልት ሰልቧል!> እያልን ማውገዙ ቂምና በቀልን ተክሎ ለማለፍ ካልሆነ በስተቀር ለዚህ ትውልድ የሚሰጠው ጥቅም ምንድን ነው? የሌለ ታሪክ ፈጥሮ ጥላሽት መቀባቱስ ማንን ይጠቅማል? ጠይቁ።

በመሠረቱ ጥፋትና ጉዳት አልደረሰም ብሎ የሚከራከርም የለም። የብሔር ጭቆናም አልነበረም ብሎ መካድም አይቻልም። ግን ደግሞ ጉዳቱም፣ ጭቆናውም ያንዲት አገር ሕዝብ እንጂ አንድን ብሔረሰብ ብቻ ነጥሎ ከፋት ተሸካሚ ለማድረግ የሚደረገው የቅጥፈት ሩጫ በጎ ሥንቅ አይኖረውም። እውነትነት ስለሌለው የጉም ሥር እንደ መጨበጥ ይቆጠራል። ይህም ሆኖ አስተማሪና ችግር የሚቀርፍ ቢሆን ኖሮ ወቀሣውን ለመቀበል ወይንም ለመሸከም ባልከበደ ነበር። ከፋቱ በበቀልተኝነት ስሜት ነጥሎ ጥላሽት ከመቀባቱ ላይ ነው። እንዲህ አይነቱ ስንኩል አስተሳሰብም ሌላ የከፋ በቀልንና ጥላቻን ያስቋጥር እንደ ሆነ እንጂ የአእምሮ ቆሻሻን በፍፁም አያፀዳም። በተጨማሪም የዚህ የዚያ ብሔረሰብ ሣይባል አጥፊን በጥፋቱ ማጋለጥ ሲቻል ብቻ ነው በፀፀት እንገት መድፋት የሚቻለው። ከዚህ ውጭ ግን አንድን ሕዝብ በጅምላ መጥላትና ማውገዝ ከፋ የደም በሽታ ነው።

ሌላው ስለዩ ምኒልክ ሠራዊት ሲነሳ ፈጥኖ ወደ አእምሯቸውን ውስጥ የሚመጣው <ነፍጠኛ> የሚለው ምስል ነው።

<ነፍጠኛ> ማለት ባጭሩ ጠመንጃ አንጋች ማለት ነው። ይህንኑ ቃል አለቃ ደስታ ተክለወልድ <አዲስ ያማርኛ መዝገበ ቃላት> 'በተባለው መጽሐፋቸው "ነፍጥ፤ በያይነቱ ጠመንጃ፣ ጠላትን የሚያሸብር፣ የሚያሸሽ" ብለውታል። እንግዲህ ስለፍቸው ይህን ያህል ካልን ታሪካዊ አመጣጡን ደግሞ ቀጥለን እንመልከት።

<ነፍጥ> የሚለው ቃል ለመጀመሪያ ጊዜ የተደመጠው ከዛሬ 500 ዓመታት በፊት በግራኝ አሕመድ ወረራ ወቅት እንደነበር አንዳንድ መረጃዎች ይጠቁማሉ። በዚያን ወቅት ቱርኮች ለግራኝ በድምፁ ብቻ እየተተኮሰ የባላንጣን ጦር የሚያሸብር ሞርተር መሠል መሣሪያ አስታጥቀውት እንደነበር ይነገራል። የዚህ መሣሪያ ተግባር እየተተኮሰ በድምፁ ብቻ ማሸብር እንጂ ርሳስ ኖሮት ተወርውሮ ዓላማ የሚመታ አልነበረም። ሁኔታውን የበለጠ ግልፅ ለማድረግ ያህል ባሩድ ብቻ ተሞልቶ ዛሬ በባዕላት ቀናት እንደሚተኮሰው መድፍ ማለት ነው። እንግዲህ ያዩ ምኒልክ ሠራዊት <ነፍጠኛ> ተብሎ የተሰየመው የጦር መሣሪያ የታጠቀ፣ ያነገተ፣ የተሸከመ

ለማለት ይመስላል። የወቅቱ የጦር መሣሪያም ሲናድር፣ ናስማስር፣ ውጅግራ ሲሆኑ አንድ ጎረቤ ነበሩ። ያም ሆኖ ምንም ዓይነት የጦር መሣሪያ የሌለው ሕዝብ <ነፍጥ የታጠቀ ሠራዊት ወረረን> ቢል አያስገርምም። የሚያስገርመው የሚኒልክ ሠራዊት አንድ ባንድ ተኳሽ ጠመንጃ ያነገተው <ነፍጠኛ> ከተባለና ይህንንም ተከትሎ አማራ ብቻ የታሪክ እዳ እንዲከፍልና እንዲሸከም ከተጠየቀ ዛሬ ከሰላሳ ጎራሽ ከላሽንኮቭ ጀምሮ እጅግ የተራቀቁ ዘመናዊ የጦር ጀቶች ድረስ እስከ አፍንጫው የታጠቀውንና ከመቶ ያላነሱ ጄኔራሎች ባንድ ጎሣ ብቻ የሚመራውን የኢሕአዴግን ሠራዊት ቀጣይ ትውልድ ምን ብሎ ሊጠራው ነው? <ነፍጠኛ!> የሚለው ስያሜስ ይመጥነዋል? ነው ቁናውን በቁና መሠፈር እንዲሉ አሱም በተራው <የትግራ ነፍጠኛ> እየተባለ በታሪክ እንዲጠራ ፈልጎ? የዚህ አዳስ በቀላሉ ተከፍሎ የሚያልቅ ይሆናል?

ገዥው ፓርቲ የሥልጣን አድሜውን ለማራዘም ሲል እየራገበ ያለው የጎሳ ፖለቲካ የኋላ ኋላ መዘዙ ብዙ ነው። ላገር አንድነትና ለሕዝቦች ደህንነት አይጠቅምም፤ ጠንቅ ነው። ታመነም አልታመነም ሕወሓት በተራው ለትግረኛ ተናጋሪ ወገኖቻችን ጠንቅ እየተከለላቸው መሆኑ በግልፅ መታወቅ አለበት።

<የነፍጠኛው ሥርዓት> እያሉ በማውገዝ ባንጻሩ ግን በዚህ ሥልጡን ዘመን ከሥልጣን ላይ ተጣብቆ ለመቆየት ሲባል ዜጎች ባነጣጥሮ ተኳሾች ግንባር ግንባራቸውን እየተመቱ የሚወድቁ ወጣቶች ለነገ መጥፎ ሥንቅ ነው። (የ1997 ዓ.ምንና 1998 ዓ.ም ያስታውሷል) ላገርና ለወገን የሚጠቅመው ያለፉ ቁስሎችን እንዲሸሩ ተቀራርቦ በመወቃቀስ ብሔራዊ ርቅ ማውረድ ሲቻል ብቻ ነው። ሁላችንም የዚች አገር ባለድርሻዎች መሆናችንን አውቀን የድርሻችንን ለመወጣት ፈጣሪ ቅን ልቦና ይሠጠን ቀጥለን ደግሞ ቀ.ኃ.ሥ የሚወቀሱበትን እንመልከት።

አፄ ኃ/ሥላሴ

አፄ ኃ/ሥላሴ

አፄ ኃይለ ሥላሴ በቆዩባቸው ረጅም የሥልጣን ዘመናቸው ላገራቸው ዕድገት በርካታና ቀላል የማይባሉ ተግባራትን አከናውነዋል። ካከናውኗቸው መሀከል ጥቂቶቹ፡-

1. ኤርትራን እንዲት ጥይት ሳያጮሁ በዲፕሎማሲያዊ መሥካ ተጠቅመው ከናት አገሯ እንድትቀላቀል አድርገዋል።
2. አ.አ.ድ.ን ከመሠረቱት ያፍሪካ መሪዎች አንዱ ከመሆናቸውም በላይ ዋና ጽ/ቤቱ አዲስ አበባ እንዲሆን አድርገዋል።

አዲስ ሕ/ሥላሴ

አዲስ ሕ/ሥላሴ

3. አፄ ምኒልክ የጀመሩትን የዘመናዊ ት/ቤት ማስፋፋት ተግባር አጠናክረው ገፍተውባታል። በዘመናቸውም አዲስ አበባ የኔቨርስቲን ከፍተዋል።

ባጭሩ ደርግ አሥራ ሰባት ዓመታት እንዳብጠለጠላቸው ያሉ ንጉሥ አልነበሩም። ላገራቸው እድገት የሚችሉትን ሁሉ አድርገዋል። በዘመናቸውም <ፀሐዩ ንጉሥ> እስከ መባል የደረሱ ነበሩ። ያለመታደል ጉዳይ ሆኖ ግን “እድሜና ገመድ ሲረዝም የሚጠልፈው ነገር አያጣምና” እድሜያቸውም፣ ሥልጣን ላይ የቆዩበት ጊዜም በመርዘሙ ከኮሎኔል መንግሥቱ ኃይለማርያም እጅ ላይ ወደቁና አሟሟታቸው ከፋ።

ቀ.ኃ.ሥ ላገራቸው ብዙ በጎ ነገሮችን ያከናወኑትን ያህል በርካታ የሚነቀፉባቸውም ነገሮች መኖራቸው አውነት ነው። ከሚነቀፉባቸው መሀከል አንዱና ዋናው ሥልጣን እያያዛቸው በመፈንቅለ መንግሥት በመሆኑ ምክንያት ያሥተዳደር መዋቅራቸው እስከመጨረሻው ድረስ በጥርጣሬና በሄራ የተተበተበ እንደነበር በስፋት ይነገራል። ሥልጣናቸውን በማጠናከር ትኩረት በመስጠት ሙሉ ጊዜያቸውን በዚህ ላይ አውለው ሣለ ኢጣሊያ በ1928 ዓ.ም ወረራ በመክፈቷ

ያንን እንደ ምኒልክ በደል ሣይወጡ በመቅረታቸውና ሸንጊት ሲመጣም ጦራቸውን ማይጨው ላይ በትነው ወደ አውሮፓ መሰደዳቸው ለሳቸውም የሕሊና ቁስል ላገራቸውም ሀፍረትን ያከናወነ ነበር።

አፄ ቴዎድሮስ መቅደላ ላይ የሸገጥ ጥይት የጠጡላት፣ አጼ ዮሐንስ መተማ ላይ አንገታቸውን የሰጡላት፣ አፄ ምኒልክ አድዋ ተራሮች ላይ ድልን ያጎናፀፏት አገር የቀ.ኃ.ሥ ወደ አውሮፓ በዚያን ወቅት መሠደድ እንግዳ ነገር ስለነበር በእጅጉ አንገትን አሰደፍቷል። በዚህ ምክንያትም እድሜቸውን ሙሉ የሕሊና ረፍት ማጣታቸውና ከኋለኛው ትውልድ ጋር ያፋጠጣቸው ይኸው የሸሽታቸው መዘዝ እንደነበር በስፋት የሚነገርና የሚታወቅ ነው።

ሌላው የሚወቀሱበትና የሚነቀፉበት ይህነኑ ሸሽታቸውን ተከትሎ ከሥደት ተመልሰው ካርቱም በቆዩባቸው ወራት ያሳሰባቸውና ያስጨንቃቸው የነበረው ካርቱም ጋር እንዴት ተጣጥመው በሥልጣን ላይ መቆየት እንደሚችሉ ነበር። በርግጥም ካርቱም የመግባታቸው ዜና ባገር ውስጥ እንደተሰማ ባርቱም በኩል የወቅቱ መፈክር።

“ያፈረሰ ቁስ አይቀድስ፤ የሸሽ ንጉሥ ተመልሶ አይነግሥ!” የሚል ነበር። በመሆኑም ንጉሠ ነገሥቱ ያርቱምን የኃይል ሚዛን ለመጠበቅ ሲሉ ራሳቸውን ከስደተኞች ጎን በማሰለፍ ለባንዳዎች የመጀመሪያውን የምሕረት አዋጅ ያወጧት ጎጃም ጠረፍ (አሜድላ) ላይ እንደ ደረሱ ነበር። የምሕረቱ ቃል የሚከተለው ነበር፡-

“... በግድም፣ በውድም ቢሆን ከዚህ ቀደም ከኢጣሊያኖች ውስጥ ወይንም ውጭ ሁነህ አገርህንና ንጉሠ ነገሥትህን የበደለህ ሁሉ ባለፈው ጥፋትህ ምሪሃለሁና ዘርህን ለማጥፋት፣ ርስትህን ለመንቀል፣ ስምህን ለመደመሰስ፣ ደምህን ለማርከስ ቆርጦ በመጣው ጠላታችን ላይ ከዳር አስከዳር ከንድህን አንሳ!...” የሚል ነበር። (ጎንደሬ ቢጋሻው ገጽ 257)

የወቅቱ የኃይል አሰላለፍም የሚከተለው ነበር፡-

1. አርባኞች አምስት ዓመት ሙሉ በዱር በገደሉ ይባከኑ የነበሩ።
2. ሰደተኞች አምስት ዓመት ሙሉ በሰደት የቆዩ (ንጉሠነገሥቱን ጨምሮ)
3. ባንዳዎች አምስት ዓመት ሙሉ ለጠላት ሁለንተናዊ አገልግሎት የሰጡ ነበሩ።

እንግዲህ ንጉሠ ነገሥቱ የወሰዱት ርምጃ ሰደተኞችንና ባንዳዎችን አቅፈው በመያዝ አርባኞችን መግለፁ ነበር።

በመሠረቱ ለባንዳዎች ምህረት በመስጠታቸው አይነቀፉም። የሚነቀፉት ራሳቸውን ሥልጣን ላይ ለማቆየት ሲሉ ጅምላ ምህረት በመስጠታቸው እጅግ የከፋ ጥፋት ባገርና በወገን ላይ ያደረሱ ባንዳዎች የምህረቱ ተጠቃሚዎች በመሆናቸው ባምስት ዓመቱ ያርቱምን ወቅት ከፈፀሙት ጥፋት እጅግ በላቀ መልኩ ከነፃነት በኋላ ባርቱም ላይ በደል በመፈፀማቸው ለንጉሡም ሥልጣን ውስጥ ውስጡን ለመቦርቦርም ሆነ ላገሪቱም ውድቀት፣ ለዘውድም ማከተም እንደ ዋና ምክንያት ሆኗል። ዛሬም የባንዳና የብልቁባሽ ልጆችና የልጅ ልጆች አገሪቱን እያመሰገኑ ይገኛሉ። ባንዳና ያርቱም ልጆችና የልጅ ልጆች እንደ ዔሊ አንገታቸውን ቀበረው ይገኛሉ። ወይንም አገር ጥለው ተሠደዋል።

ንጉሠ ነገሥቱ ጠላት ተወግዶ ሥልጣናቸውን ሲያደላድሉ የቢርከራሲውን ሥራና ቁልፍ ቁልፍ በታዎችን ለባንዳዎችና ለሰደተኞች በመስጠታቸው ያርቱምን አጣ ፈንታ ለባንዳዎችና ለሥደተኞች ማጎብደድ

ነበር። እንደ በላይ ዘለቀና እንደ ደጃዝማች ታክለ ወልደ ሀዋርያት ያሉ ስመጥር አርበኞች ለባንዳዎች ለማጎብደድ የጎረቤታቸው በጥይትና በስቅላት ተቀጥተዋል። የቀሩትንም በረጅም የግዛት ዘመናቸው እንደ ዘመኑ የኤድስ በሽታ አንድ ባንድ አመንምነው ፈጅተዋቸዋል። አንዳንዶቻችንም እድሜቸውን ሙሉ በደጅ ጥናት ጎብጠው ለቁምነገር ሳይበቁ ለእልፈት በቅተዋል።

የግርማዊነታቸውን ልዩ ባህልና የሥልጣን ሥሉነት በተመለከተ ለረጅም ጊዜ በቅርብ የሚያውቋቸው ስፔንሰር እንዲህ ይሏቸዋል፡-

"ኃይለ ሥላሴን በግልና በሥራ ላውቃቸው እድል ነበረኝ።... መንታ ባህሪ የነበራቸው ሰው ነበሩ። ደፋር፣ ፈሪ፣ መሠሪ፣ እምነት የማይጣልባቸው፣ ምህረት የለሽ፣ ራስ ወዳድ፣ ንፋግ፣ ታይታ የሚወዱ፣ ባንጻሩ ጨዋ ሰው የሚፈለገውን እንዲወስድ የሚፈቅዱ ነበሩ..." በማለት ይገልፀዋቸዋል። (ጥርስ የገባች ሀገር ገጽ 188)

ሌላው ምሁርና አርበኛ ኮሎኔል አስናቀ እንግዳ <ሽኩም የማይከብደው ሕዝብ> በተባለው መጽሐፋቸው በገጽ 101 ላይ ". . .ንጉሥ ከሰደት ተመልሰው ሥልጣን ከያዙ በኋላ በሰደተኞችና በባንዳዎች እየተመሩ <የምንወደውና የሚወደን ሕዝባችን> በሚል ቃል አርበኞችን በባይ ተስፋ እየመገቡ ተመናምነው እንዲያልቁ አድርገዋል። ለዚህም ዋናው ምክንያት አርበኞች ከሥልጣኔ ያወርዱኛል ብለው በመሥጋት ሲሆን ሌላው ላገራቸው ከላቸው የተሻለ ታሪክ አርበኞች ስለሠሩ ላርበኝነት የሚገባቸውን ከብር ላለመሥጠት ነበር። ንጉሥ ከላቸው ሌላ የታሪክ ተሻሚ እንዲኖር የማይፈልጉ ቀናተኛ ስለነበሩ ነው..." ብለዋቸዋል።

እንግዲህ ግርማዊነታቸው ከፍ ብሎ እንደተጠቀሰው ተጠራጣሪና ሰውን የማያምኑ፣ ይበልጠውንም ካርበኞች ጋር አሳትና ጭድ በመሆናቸው መጨረሻቸውም፣ አሟሟታቸውም ሳይሆን ቀረ። ለነገሩ ንጉሠ ነገሥቱ የጃቸውን ነበር ያገኙት። ልጅ ኢያሱን ወደ ማይጨው ሲዘምቱ አስቆልምመው እንዳስገደሏቸው ይነገራል። የንግሥተ ነገሥታት ዘውዲቱ ምኒልክ አሟሟትም ቢሆን እስካሁን ድረስ እንቆቅልሽ ነው። በወቅቱ ሕዝቡ በሥነ ቃል፡-

"አጼ ምኒልክ ድመት ነው ርማቸው፣ ንግሥተ ነገሥታት ዘውዲቱን ሐነር ገደላቸው!" ተብሏል።

ያልታደሉ ንጉሥ በመጨረሻም ከደርግ ላይ ጥሏቸው አሟሟታቸው የከፋውን ያህል ከ17 ዓመት በኋላ ደግሞ ከኢሕአዴግ እጅ ላይ አፅማቸው ወድቆ ጥቀርቫ ቀባቸው። ቅብብሎሹ የሚያሣዝንም ነው። ዛሬ ግን ባቶ መለስ ሙት መንፈስ አገር እየታመሰች የበቀል ሐውልቶች እየተገነቡልን ነው።

ክፍል አራት

"ወንድም ወንድሙን እየገደለ ሐውልት የሚያቆምበት ዘመን እንዲያበቃ ያቅማን አስተዋፅኦ አድርጌአለሁ! በዚህም አልቆጭበትም!"

ናትናዔል መኮንን

ፍ/ቤት የፍርድ ማቅለያ ሐሳብ በጠየቀው ጊዜ የሰጠው ቃል ነው።

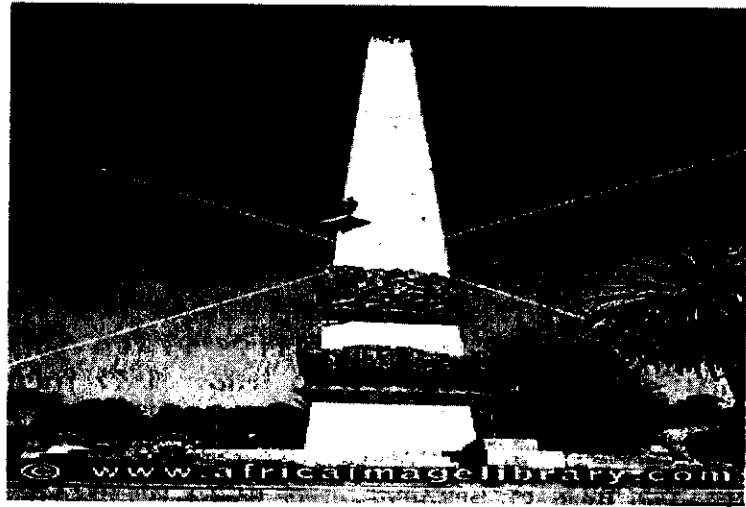
የበቀል ማስታወሻ ሐውልቶች!

ኢሕአዴግ ሕዝብን ከሕዝብ ወይም ብሔርን ከብሔረሰብ ለማናከስ ከሚጠቀምባቸው ስልቶች መሀከል አንዱና ዋናው የበቀል ማስጨበጫ ሐውልቶችን እየቀረፀ በየበቃው ማቆም ነው።

ቀደምት ነገሥታት የሠሯቸው ሐውልቶች ከውጭ ወራሪዎች ጋር የተደረጉ ትንቅንቆችን ቀጣይ ትውልድ እንዲዘከራቸው ለማድረግ የወል ምስሎችን አቆሙልን እንጂ ቁምና በቀልን እንድናስታውስና አንዱ ብሔረሰብ በሌላው ብሔረሰብ ላይ ጣቱን እንዲቀስርና ጥርሱን እንዲነክስ አልተከሉልንም። ወይም የበቀል ሥንቅ አቁመው አላቆዩንም። ለዚህ ምሳሌ የሚሆኑን ያደዋ ድል መታሰቢያ ሐውልት (አራዳ ጊዮርጊስ አጠገብ ያለው የዳግማዊ አጼ ምኒልክ)፣ የስድስት ኪሎው የሰማኦታት ሐውልት፣ አራት ኪሎ ያለው የድል መታሰቢያ ሐውልት፣ የብፁአ አቡነ ጴጥሮስ የሰማኦታት መታሰቢያ ሐውልት ተጠቃሾች ናቸው። እነዚህ ሐውልቶች እንደቆሙለት ዓላማና ተልዕኮ የሚነግሩን ምስጢር አላቸው። እንደ መረዳት አቅማችንና ግንዛቤችን መልእክቶቹን እንጨብጣለን።

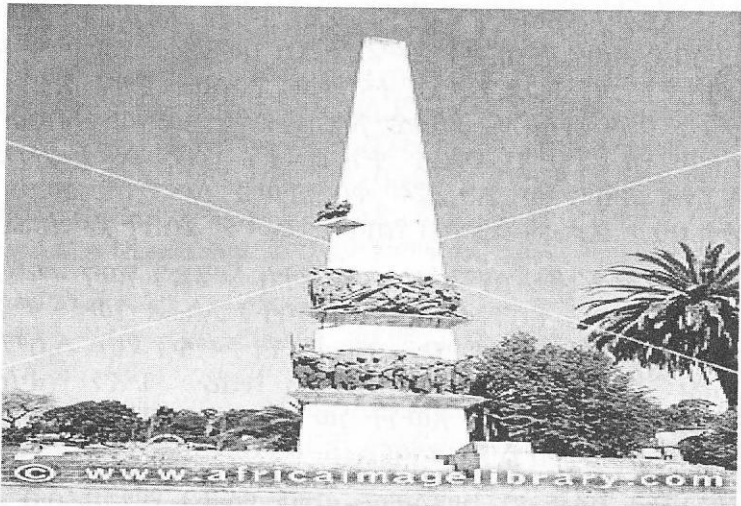
የብፁአ አቡነ ጴጥሮስ የሰማኦታት መታሰቢያ ሐውልት

የ6 ኪሎው የሰማኦታት ሐውልት

የብዑሉ አቡነ ጴጥሮስ የሰማኦትነት መታሰቢያ ሐውልት

የ6 ኪሎው የሰማዕታት ሐውልት

ኢሕአዴግ በየቦታው ያቆመልን ሐውልቶች ግን የሚያስተላልፉልን መልዕክትና የሚነግሩን ምስጢር የመቅደላን (የአንግሊዞችን ወረራ)፣ የመተማመን (የመሐዲስቶችን ወይም የድርቡሾችን ፍልሚያ)፣ ያድዋን፣ (የኢጣሊያንን ጦርነት)፣ ወይም የትናንቱን የ69 ዓ.ም የሶማሊያን የግፍ ወረራ እንድናስታውስ የሚነግሩን ሐውልቶች አይደሉም። አንዱ ብሔረሰብ በሌላው ወገኑ በሆነው ብሔረሰብ ላይ በቀል ጨብጦ፣ ከፋት አርግዞ፣ ቂም ሰንቆ አመቶ ጊዜና በታ ጠብቆ እንዲበቀልና የከፋ ጥፋት እንዲፈፅም ታልመው የቆሙ ሐውልቶች ናቸው።

የሚገርመው ደግሞ “ፍይል ከመድረስ ቅጠል መቆንጠሷ” እንዲሉ ሕወሓት/ኢሕአዴግ በ84 ዓ.ም የዳግማዊ አፄ ምኒልክ ሐውልት መፍረስ አለበት ብሎ ባዲስ አበባ ዙሪያ ያሉ አሮሞ ወገኖቻችንን መስቀል አደባባይ አሰልፎ ሲያሰጩህ ውሎ በማግስቱ ደግሞ አቶ መሥፍን ኢያሱ በተባሉ ግለሰብ አማካኝነት ይፍረስ የተባለው ሐውልት ከፍተኛ ወጭ ተመድቦለት በነሐስ ቀለም እንዲታደስ አድርጓል። ይህንን ድርጊት ስናስተውል ሕወሓት ምን ያህል ሠብቀኛና ቁማርተኛ የፖለቲካ ድርጅት መሆኑን ነው። የዚህ ዓላማና ተልዕኮ ግልጽ ነው። አሮሞ አፈርሳሊሁ ሲል ሌላው ዜጋ <አታፈርስም> በሚል ደም ለማፋሰስ ነበር። ግን አንዳሰበው አልሆነለትም። ጅጅጋ ላይም የዕውቁን አርበኛ የደጃዝማች አፈወርቅ ወ/ሰማዕትን የመታሰቢያ ሐውልት በዘመኑ አሥፈርሷል። በመሠረቱ ደጃዝማች አፈወርቅ ከኢጣሊያን ጋር አጋዴን ላይ ተናገቀው የተሰው ጀግና እንጂ የሶማሌ ዜጎቻችን በግፍ የረሸኑና ያሰቃዩ አልነበሩም። ዓላማው አስካሁን እንደ ተገለፀው የዚችን ሀገር የቁርጥ ቀን ልጆችና የልጅ ልጆች አገገታቸውን እንዲደፉና ተሸማቀው እንዲኖሩ ቅስማቸውን ለመሥበር ነው። እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ ሲታይና ሲታሰብ የጠላት ተልዕኮም ያለበት ይመስላል።

በመሠረቱ እንዲህ ለምን ሆነ? ወደ የትስ እየሄድን ነው? መጨረሻችንስ ምን ሊሆን ነው? ብለን ብንጠይቅ መልሳችን አስፈሪ ነው። ምናልባትም ላንዳንዶቻችን ከረመጥ ላይ ጭድ ጎዘጎዘን የተቀመጥን ያህል ሊሰማን ይችላል ይሆናል። ወይም ደግሞ ከቤንዚን ላይ ከብሪት ጭረን የለኮስን ያህል ሊሰቀጥጠን ይችላል። ይህ እውነት ነው። ዞሮ ዞሮ ግን የዚህ ሁሉ መዘዙ ጎሰኝነት መሆኑን ልብ ልንል ይገባናል።

የጎሰኝነት ከፋቱ የኔ ከሚላቸው ውጭ ያሉትን የማጎበረሰብ ሰብስቦች በጅምላ መጥላቱ ነው። ይህ ደግሞ ከፋ የጭንቅላት ካንሠር ነው። ወይ ራስን ወዶ በራስ ላይ እንዳይደረግ የማይፈለግን ከፋ ነገር በሌሎች ላይ

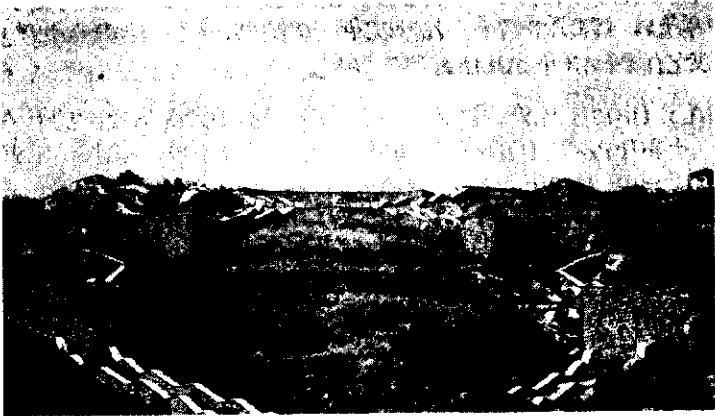
እንዳይደረግ አለመፍቀድ ጨዋነት ነበር። ይህ ግን የመሪዎቻችን መርህም የመዳረሻ ግብም አይደለም። ምናልባትም በዚህ ሁኔታ የምንቀጥል ከሆነ ኑሯችን እንደ ፍልፈል ከመሬት ውስጥ አፈር ወደ ላይ እየገፋን ይሆናል፤ ወይም እንደ ሌሊት ወጮች በጨለማ ውስጥ የምንከንፍ ፍጡሮች እንሆናል።

የጎሰኝነት የጥላቻ መንስዔው የበታችነት ስሜት የሚፈጥረው የስነ ልቦና ቀውስ ስለመሆኑ የመስኩ ባለሙያዎች ይናገራሉ። በዚህ ምክንያትም ጎሰኞች ጀግኖችን ፈርተው ይጠላሉ። ሙተው እንኳን ባፅማቸውና በሙት መንፈሳቸው ይሸበራሉ። ከነተረቱ እንኳን <አባክህ ጌታየ ሙት ውቃሽ አታድርገኝ> ነበር። በዚህ ዘመን ግን ተገልብጦ ሙት ቀስቃሽ ሆኗል። ለዚህም ነው ጎሰኞች የጀግኖችን ገድል ከታሪክ ማህደር እስከ መፋቅ ድረስ የሚረመዱት። የደጃዝማች አፈወርቅ ወ/ሰማዕትን ሐውልትም እስከ ማፍረስ ድረስ የተጓዙት ከዚህ አንጻር ነው።

ኢጣሊያ በ1928 ዓ.ም ዳግም አገራችንን ወራ በድል አድራጊነት ላምስት ዓመታት ተቆጣጥራን በነበረበት ወቅት ከወሰደቻቸው እስከፈ ርምጃዎች መሀከል ባድዋው ዘመቻ ጊዜ የተፋለሙትንና ያፋለሙትን ጀግኖች ልጆችና የልጅ ልጆችን እንዲሁም የነዚህን ዘሮች እስከ ሰባት ትውልድ ድረስ እንደ ዱር አውሬ እያደነች አጥፍታቸዋለች። ይህንን እስከፈ ርምጃ ስትወስድም በውስጥ አወቅ ባንዳዎችና ብልቁባሾች ጠቋሚነት ነበር። ዛሬም ሕወሓት እየሠራ ያለው ሥራ ሲጤን ከኢጣሊያን ቀጥታ የተቀዳ ይመስላል። የስመጥር አርበኞችን ልጆችንና የልጅ ልጆችን የተለያዩ አሸማቃቂ ሰሞችን በመለጠፍ ባገኙት አጋጣሚ ሁሉ ወደ ባዕዳን አገራት እንዲሰደዱ ማድረግ ነው። ከዚህ ሲከፋም ቁርሾን ለትውልድ የሚያቆዩ ሐውልቶችን ማቆምና የሾቀ ትውልድ እንዲፈለፈል ምቹ ሁኔታን መፍጠር ነው።

ሕወሓት/ኢሕአዴግ በየቦታው ያቆመልን ወይም የተከለልን ሐውልቶችም ዛሬን ብቻ ሳይሆን ቀደም ሲል እንደ ገለፀኩት ቀጣይ ትውልድ ቂምና በቀልን አርግዞ እንዲኖርና አንዱ ብሔር የሌላው ደመኛና ጠላት እንደሆነ በማስመሰል በቀልን እየተከለልን ነው። ለምሳሌ አሮሚያ ክልል አዳማ ከተማ ምእራብ ዳርቻ ከፈፋው ላይ የቆመውን ሐውልት አትኩረን ስንመለከተው ከንጣቱና ከቅርፁ አንጻር የሰው ቅልጥም አምሳያ ነው ማለት ይቻላል። ይህንን ቅልጥምም ያፈሰሱት ያዩ ምኒልክ ነፍጠኞች ናቸው እንደሚባል አይጠረጠርም። ይህንን ነው እንግዲህ ኢሕአዴግ/ኢሕአዴግ ለቀጣይ የአሮሞ ልጆች የሚያቆያቸው የጥበብ ቅርስ፤ ይህም ሆኖ

የአርሞ ልጆች በዘመነ ኢሕአዴግ መዝታቸውን ተገናፅፈው ከሆነና ካልተገኙት፣ ካልታወቁት፣ ካልተገረፉትና ካልተሰደዱት <የነፍጠኛውን ሥርዓት> የሚባለውን በረጋጭነቱ የሚያስታውሱበት አንድ ነጭ ሐውልት ብቻ ሳይሆን አሥር ቢሠራላቸው አግባብ ነው ማለት በተቻለ ነበር። አሁንም የመብት ረገጣው ከዚያ ኋላቀር ሥርዓት የባሰ ከሆነና ግፉ ከቀጠለ ግን ቀጣይ ትውልድ ነጩን ሐውልት ነቅሎ <ጨለማ ሕይወት ነበር የገፋነው> ብሎ በምትኩ ጥቁር ሐውልት ሊሠራ እንደሚችል መገንዘብ ተገቢ ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ ለዘመኑ ቴክኖሎጂ ሣንታደል የበቀል ሐውልቶችን ሥንሠራና ስናፈርስ ልንኖር ነው። ወይንም መበቃቀልን እንደ መልካም ባህል ከትውልድ ወደ ትውልድ ልናሸጋግረው ነው።

አርሚያ ክልል አዳማ ከተማ ላይ የቆመው ሐውልት

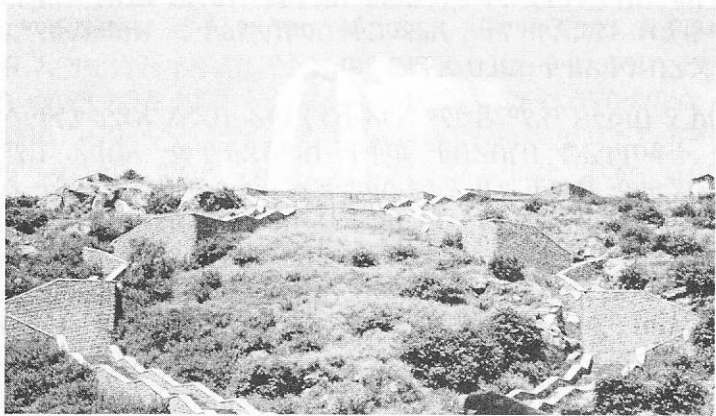
ሐውልት እንሥራ ካልን ደግሞ አሰሳ ላይ ቤት ተዘግቶባቸው ለተቃጠሉት፣ በደኖ ላይ ለተጨፈጨፉት፣ አርባ ጉጉ ላለቁት፣ አሰቦት ገዳም፣ ጎንደር አደባባይ ኢየሱስ ለተገደሉት፣ ባርሲና በሐረር እስከነ ሕይወታቸው በገመድ እየታሠሩ ለተጣሉት፣ በጋምቤላ፣ በሲዳማ ላለቁት ሁሉ እጅግ ስቅቅ የሚያደርጉ ሐውልቶችን መሥራት ሊኖርብን ነው? ሰኔ 1 ቀን 97 ዓ.ም እና ጥቅምት 2 ቀን 98 ዓ.ም ባዲስ አበባ ጎዳናዎች የዘንባባ ዝንጣፊ ይዘው <የህዝብ ድምጽ ይከበር> ብለው በተሰለፉ ወጣቶች ላይ ባነጣጥሮ ተኳሾች ጭንቅላታቸውን እየተበረቀሱ የተገደሉት ሁሉ ጊዜው ሲፈቅድ ሐውልት ሊቆምላቸው ነው?

ሚያዝያ 30 ቀን 1989 ዓ.ም ጧት ወደ ሥራው ደፋ ደፋ እያለ ሲሄድ ከመንገድ ተደፍቶ የቀረው ያሠፉ ማሩ ደምምኮ ያስታዋሽ ያለህ እያለ ወደ እግዚአብሔር እየጮኽ ነው። እንዲሁም ጥር 1 ቀን 1989 ዓ.ም እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን ሊቀጳጳሱ ባሉበት፣ ታቦት እየዘረ በጥይት የተገደሉት ባህታዊ ፈቃደ ሥላሴምኮ የሰማዕትነት ሐውልት ሊያስፈልጋቸው ነው? እንደዚህ ከሆነ ደግሞ በዘመነ ኢሕአዴግ ፋብሪካዎቻችን ሁሉ ሐውልቶች ብቻ ሊሆኑ ነው? ይህ ከሆነ ደግሞ ሠርተን ከድህነት አሮንቃ ውስጥ የምንወጣበት ራእይ ቀርቶ ቅዠት እንኳን ላይኖረን ነው። የጥላቻ መርዝ በሕዝቦች መሀከል እየተረጨ እንዴት ብለን ነው ከርሃብ የምንላቀቀው? ጠይቁ።

በሁለተኛ ደረጃ የምናየው ደግሞ ባሕር ዳር ላይ የተገተረውን ሐውልት ነው። ይህ ሐውልት ለምንና ለማን አንደቆመ የሚያውቁት ተካዮቹ ብቻ ናቸው። ባጭሩ ግን የማራ ክልል ርእሰ ከተማ ከሆነችው ባሕርዳር ላይ በመተከሉ <ላማራ ታጋዮች> ሳይሆን አይቀርም ብለን እንገምታለን፤ ግን ደግሞ መቅደላ ላይ፣ መተማ ላይ፣ አድዋ፣ ማይጨው፣ ባምስት ዓመቱ ያርበኝነት ዘመን ለተዋደቁት ጀግኖች አባቶቻችን ወይንም በ69 ዓ.ም አጋዴን አሽ በልቷቸው ለቀሩቱ መደበኛና ሚሊሺያ ሠራዊት መታሠቢያ የቆመ ሐውልት ይሆን? ጠይቁ። በርግጠኝነት ግን ለተጠቀሱት እንዳልቆመላቸው መናገር እንችላለን። ታዲያ የት ላይ ለተፋለሙትና ለተዋደቁት ነው ሐውልት የቆመላቸው? ብለን ራሳችንን ብንጠይቅ የሚከተለውን መልስ እናገኛለን፡-

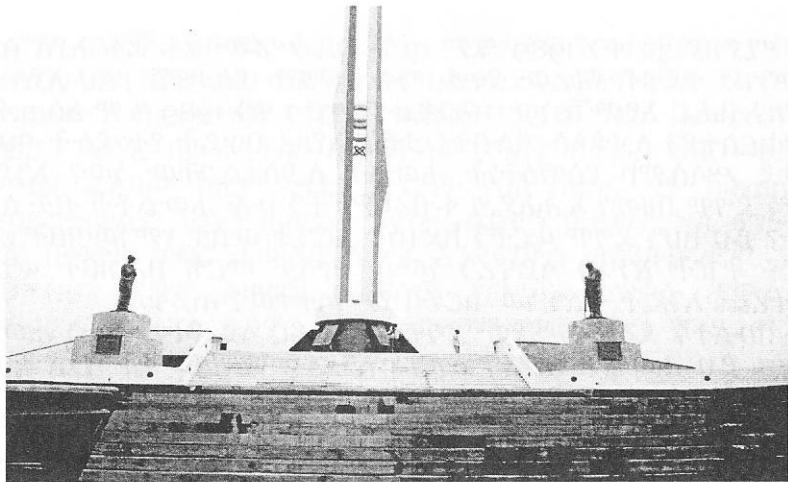
በባህር ዳር ላይ የቆመው «ደርን ሲያታልሷት በመጫኛ ጣሷት» ሐውልት

አሮሚያ ክልል አዳማ ከተማ ላይ የቆመው ሐውልት

በባህር ዳር ላይ የቆመው «ዶጋን ሲያታልሏት በመጫኛ ጣሏት» ሐውልት

የቅልጥም አምሳያ ሐውልት

የሚሆነን ፒያሣ የሕንድ ኮሚኒቲዎች (ማኅበረሰቦች) ለግርማዊነታቸው ያላቸውን ፍቅርና አክብሮት፤ ለመግለጽ ሲሉ በ25ኛው የብር እየበልዩ የዘውድ በዓላቸው መታሰቢያ ይሆን ዘንድ ያቆሙላቸውን ደርግ ሥልጣን እንደያዘ አፍርሰታል። ጊዮርጊስ ያለውን ያደቀን ድል የመታሰቢያ ሐውልትና ሌሎቹን ሐውልቶች ግን አልነካቸውም። ለምን ቢባል የሕዝብ ሀብቶች ናቸውና።

ኢሕአዴግ በተራው ሥልጣን እንደያዘ ደርግ የሠራውን ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል ፊት ለፊት ያለውን ግዙፍ ሐውልት ነቅሎ ባይጥለውም አስታዋሽ አጥቶ የውሃ ማስተላለፊያ አሸንጻዎቹ ወላልቀው ዳዋ ውጦት እያየነው ነው። ሌላ ምሳሌም እንጨምር፡-

ደርግ የቀዳማዊ ኃይለሥላሴን አሻራዎች ሁሉ አጥፍቶ አፍሪካ ኢኮኖሚክ ኮሚሽን ፊት ለፊት የሌኒንን ሐውልት አቁም ነበር። ይህ ሐውልት በቆመበት ወቅት የሕዝብ የመነጋገሪያ አጀንዳ ሆኖ እንደነበር አናስታውሳለን። የተሰጠው መልስ ግን <የፀረ አብዮተኞች ተግባር ነው> የሚል ነበር። እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ቀ.ኃ.ሥ ሐውልት ሊሠራላቸው ይገባ ነበር ብለን ባንከራከርም ለሀገራቸው አድገት ግን ብዙ መድከማቸው እውነት ነው። ሌኒን ግን ኢትዮጵያን ምናልባትም በዓለም ካርታ ላይ ካልሆነ በስተቀር ጨርሶ አያውቃትም። ታዲያ በምን ውለታ ነው ደርግ የነሐስ ሐውልት ያቆመለት? ብለን ብንጠይቅ መልሱ ከዚያው መከረኛ ሥልጣን ላይ ተጣብቆ ለመቆየት ሲባል ለሰባቶች የእጅ መንሻ የቀረበ ሆኖ አናገኛለን። ይህ ደግሞ የኢትዮጵያን ክብር ጨርሶ ያንኮታኮተ ነበር። በመሆኑም የሌኒን ሐውልትም ከደርግ ጋር አብሮ ወድቋል። ስለዚህ የምንሠራቸው ሥራዎች ሁሉ ዘመን ተሻጋሪዎች እንዲሆኑ የዚህ ብሔረሰብ፣ የዚያ ጎሣ ሳይባሉ የሁሉንም ሕዝቦች ሁለንተናዊ ስሜት የሚገዙና የሚያንፀባርቁ ሆነው መሠራት አለባቸው።

ዘመን ተሻጋሪዎች የምንላቸው ቅርሶች ጥቅል የሀገር ሀብት ሆነው ጊዜና ወቅት የማይሸራቸው ወይንም መንግሥትና ሥርዓት በተቀየሩ ቁጥር አፍራሽ ኃይል የማይዘምትባቸው፣ ሕዝብ <የኔም> ብሎ የሚኮራባቸውና የሚመካባቸው መሆን አለባቸው። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆኑን ያክሱም ሐውልቶች፣ የላሊበላ ውቅር አብያተ ክርስቲያናት፣ የጎንደር የጎገሥታት ግንቦች በግንባር ቀደምትነት ተጠቃሾች ናቸው። እነዚህ መቼም ይሁን መቸ አፍራሽ አይዘምትባቸውም። ስለዚህ የሚተከሉ ሐውልቶችም ሆኑ የሚገነቡ ኪነ-ሕንፃዎች ሕዝብ በሙሉ <የኔም ናቸው> ብሎ የሚኮራባቸው መሆን

እንዳለባቸው ይታመናል። ወደ አንድ ወገን ያጋደሉ ከሆኑ ግን ከጊዜ ጋር ፈራሾች ናቸው። ርግጥ ነው የወል ሀብት ሆነውም የግል ከፋት የተጠናወታቸው ግለሰቦች አጣመው በሙተርጎም የሕዝብን የባለቤትነት ስሜትና ሀገራዊ ፍቅር ለማሳጣት ሲሞክሩ ይስተዋላሉ። ለምሳሌ፡-

ጠ/ሚንስትር መለስ ባንድ ወቅት “ያክሱም ሐውልቶች ለወላይታው ምኑናቸው . . .” በማለት የተናገሩት የብዙዎችን ሕሊና በወቅቱ ማቁሰሉ ይታወቃል። የጠ/ሚንስትሩ አነጋገር “ኢትዮጵያ የምትባል አገር ከመቶ አመት የበለጠ ዕድሜ የላትም። ምኒልክ የሠሯት ናት” ለማለት ነው።

ድሮ ድሮ የመሪዎች ንግግር ከፈለሰፉዎች ጋር የሚወዳደርና ለጥቅስ የሚበቃ ነበር። በዚህ ዘመን ደግሞ የሚያሣፍርና አንገት የሚያስደፋ ሆኗል። የሚገርመው ደግሞ በእንዲህ ዓይነቱ መሪ ሙት መንፈስ እንግዘ መባሉ ነው።

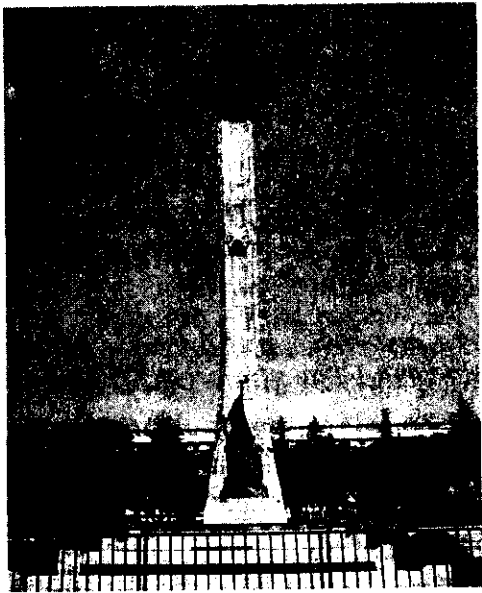
ስለሐውልት ግንባታ ስናነሳ ሳይጠቀስ መታለፍ የሌለበት ሌላ አሳዛኝ ድርጊት አለ። ይኸውም አፍሪካ ሕብረት ግቢ ውስጥ የጋናው መሪ የነበሩት ንክሩማን ከዋሜ (Nkruma Kwame) ሐውልት ሲቆምላቸው ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ግን ላፍሪካ ነፃነት እንዳልደከሙና ዋጋ እንዳልከፈሉ ተቆጥረው ወደታች መታየታቸው የብዙዎችን አንጄት ቆርጧል። ጠ/ሚንስትር መለስ ተጠይቀው ሲመልሱ፡-

“ላፍሪካ ነፃ መውጣት ከኃይለሥላሴ ንክሩማ የተሻሉ ሆነው በመገኘታቸው ነው” ማለታቸው የበለጠ ሕሊናን አቁሰለዋል።

ሌላም የምንጠቅሰው አለ። ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል ደርግ ካሠራው፣ ሐውልት ወደ ቀኝ ሲል ትንሽ ከፍ ብሎ ለኩባውያን የመታሰቢያ ሐውልት ቁምላቸዋል።

እንደሚታወቀው ኢትዮጵያ በለውጥ ማዕበል ውስጥ በነበረችበት ወቅት <ጊዜው አሁን ነው> በሚል የሶማሊያ ሠራዊት በ1969 ዓ.ም የምሥራቁን የሀገራችን ክፍል በወረረበት ወቅት ኩባውያን ከኛ ጎን በመሰለፍ ደማቸውን አፍሰሰዋል፤ አጥንታቸውን ከስከሰዋል። ለዚህ ውለታቸውም ለመታሰቢያነት ሐውልት ቢቆምላቸው እጅግ የሚያስመስግን ተግባር ነው። ይሁን እንጂ ለምን ከማይመጥን ቦታ ላይ ከዚያ ጥሻ ውስጥ እንደተሠራች በበኩሌ አይገባኝም? በርካታ አደባባዮች እያሉን ከዚያ ውድማ ውስጥ የመተከል ጉዳይ የይስሙላ ይመስላል።

በሌላ በኩል ግን እንደ ቅጠል ረግፎ የቀረው ዋናው ባለታሪክ የኢትዮጵያ የቀድሞው ሠራዊትና አገሬ ቅጠል-ጠፍሎች ብሎ ሞፈር ቀንበሩን ሠቅሎ፣ ቤተሠቦቹን በትኩረት የዘመተው ሚሊሻ ሠራዊት አስታዋሽ አጥቶ እንደ ወሻ ሬሃ አጋዴን አሸዋ ወድቆ መቅረቱ ሕወሓት/ኢሕአዴግ ምን ያህል በቀልተኛና ጎሰኛ መንግሥት መሆኑን ከበቂ በላይ ማረጋገጫ ነው። አሱን አጅበው ለመጡት በየቦታው ለነገ ቁርሽ የሚሆኑ ሐውልቶችን ሲያቆምላቸው ከባድነት ወራሪ ጋር ተናገቀው ለወደቁት ግን እንኳንሰ የታሪክ ምስክር የሚሆን የሐውልት ምልክት ሊያቆምላቸው ቀርቶ በሕይወት ያሉትን <የደርግ ሠራዊት> በማለት ጦር ኃይሎች ሆስፒታል የህክምና ካርዳቸውን ሳይቀር ሜዳ ላይ በመጣል በስብሰታ እንዲቀር አድርጓል።

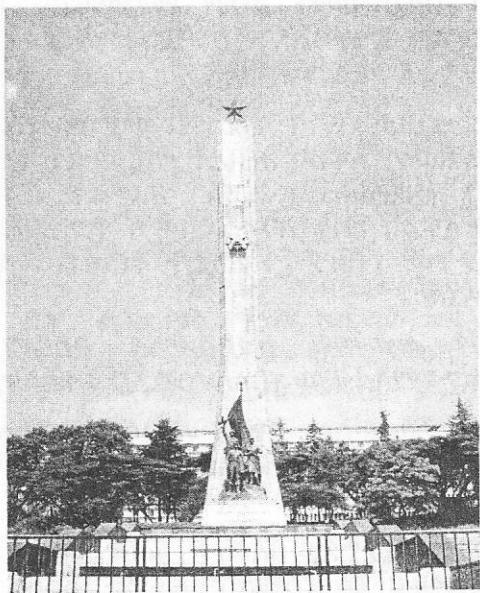
የቀድሞው የኢትዮጵያ መደበኛው ሠራዊት ከግማሽ ሚሊዮን በላይ እንደሚሆን ይገመታል። እያንዳንዱ ሠራዊትም ባማካይ ባምስት ቤተሰብ ቢወከል ሁለት ሚሊዮን አምስት መቶ ሺ ቤተሰብ ወይም ትውልድ የትም ተጥሏል ማለት ነው። የሥነ-ጥናት ሐረግ ሲመዘዝ ደግሞ እያንዳንዱ ሠራዊት አባት፣ እናት፣ እህት፣ ወንድም፣ አክሰትና አጎት ይኖረዋል። ይህ ሁሉ ሲታሰብ ደግሞ ከ10 ሚሊዮን የበለጠ ተቆርቋሪ አለው ማለት ነው።

ሕወሓት የጎሳ ጥላቻን ሥንቁ አድርጎ ሲጎሳ ወይም በረሃ ሲገባ በመጀመሪያ ዓላማ ያደረገው <አፄ ምኒልክ ጠፍጥፈው ሠራት የሚላትን ኢትዮጵያ> ማፈራረስና እሱ በፈንታው <ሕወሓት ሠራሽ አዲሲቷ ኢትዮጵያ> የሚላትን የባሕር በር አልባ ጉራጅ አገር መፍጠር ነው። ለዚህም ነው ያንድነት ተጠሪና መሠረት እሱ ነው በሚል ከመነሻው ጀምሮ አማራን ቀንደኛ ባላንጣው አድርጎ በየደረሰበት የሚመታውና የሚያስመታው። ከ50 ዓመታት በላይ ልምድና የዳበረ እውቀት ያለውን የቀድሞውን ሠራዊት እንዳለ የበተነውም ያንድነቱ ምሰሶና ጠባቂ ነው በሚል ነው። ባሕር ኃይሏን በትኩረት የባሕር በር አሣጣት። ለዝነኛነቱ የልጅ ገፀበረከት ሣይቀር የተበረከተላትን አየር ኃይሏን አፍርሶ አብራሪዎቹ ኤርትራን ጨምሮ የባዕዳን ሀገራት አሠልጣኞች ሆኑ። የምድር ኃይሏም የትም ተበትኖ ለቆሰላላትና ለደማላት አገሩ የበይ ተመልካች ሆኖ የመከራ ኑሮ እየገፋ ይገኛል።

ታዲያ ትልቁ ጥያቄ ይህ ሁሉ ሠራዊትና የሠራዊት ቤተሠብ ቁምና በቀል አልቋጠረም ማለት አንችልም። አዝኗል፤ ቆዝሚል፤ ባይሞትም ሞት የተፈረደበት በመሆኑ ጥላቻውን የሚያሸርለት፤ አባጩን የሚያፈርጥለት መፍትሄ ይፈልጋል። አለበለዚያ ትውልድ ጅረት ነውና ዛሬን በንቀት ብናልፍ ነገና ከነገ ወዲያ የሱን በቀል መወጣት አለብን የሚል ትውልድ ብቅ አይልም ብሎ ማሰብ የሞህነት ነው። እነዚህ ሁሉ ውስብስብ ችግሮች ተንቀውና ቸል ተብለው መታለፍ የሌለባቸው ቁምነገሮች ናቸው።

ሕወሓት በኢሕአዴግነቱ 21 ዓመታት ተጉዞ ይህንን እንደ ሀምሌ ደመና እየከበደ የመጣን ችግር ማስተዋልና መገንዘብ ከተነሣው ውጤቱ ቁናውን በቁና የመሠፈር አድሎ ሠፊ ነው። የዚህ ውጤት ደግሞ ለዚች አገርና ለዚህ በኑሮ ውድነት ለተንበሳቆለ ሕዝብ የሚበጅ አይደለም። የሚበጀው ጩኸት ቀንሰን ስንወያይና ስንመካከር ነው። ከአንግዲህ ለኢሕአዴግ የሚያዋጣው ምንም ይሁን ምን ከጀብደኝነትና ከትምክህት ተላቆ ብሔራዊ መግባባት መፍጠር ሲችል ብቻ ነው።

ፓርቲዎች ማደሪያዎች ወይንስ ማደናገሪያዎች

ባሁኑ ወቅት የዓለም ተጨባጭ ሁኔታ እጅግ በፈጣን ሁኔታ የአድገት ግሥጋሴ ላይ ይገኛል። ባንዳ የኢትዮጵያ ተጨባጭ ሁኔታ ደግሞ እጅግ በሚያሳዝንና በሚያሳፍር መልኩ እየሸቀለቀለ ነው። ከኑሮ ውድነቱ፣ ከፍትሕ ጥማቱ ሌላ በጎሳና በብሔረሰብ ልዩነት የተነሣ በፖለቲከኞች አንደገመድ ጉተታ ጨዋታ ወዲህና ወዲያ ሲያጓጉቱት ማየት ሕሊናን ያቆሰላል። የፓርቲዎቹ ጋጋታ ሲታይ ደግሞ <ማደሪያዎች ወይንስ ማደናገሪያዎች?> ያስብላል።

ሕወሓት አንዱን ገዥ ሌላውን ተገዥ አድርጎ የሣለላቸውን የሰብቅና የከፋት ሥዕል ፖለቲከኞቻችንም እምነው በመቀበል፣ ትናንትን በመውቀስና በማውገዝ ለዛሬው ችግራችን አንዳች መፍትሄ ሳይፈልጉ ነገ እነሱ የሚወቀሱበትን ጥቁር ነጥብ እያስቀመጡ ይገኛሉ። አንዳንድ ጊዜ በሚያሳፍር መልኩ ተግጦ በተጣለ አጥንት እስበሳቸው አንደሚባጩቁ ወሾች በመናከስ የመከራውን ዘመን እንዲራዘም የድርሻቸውን እየተጫወቱ ይገኛሉ።

የኢትዮጵያ ሕዝብ በኢሕአዴግ ብቻ ሳይሆን ኑሮዬና ማደሪያዬ ተብለው በተቋቋሙ የፓርቲዎች ጋጋታ እየታመሰ፣ በሰሙ ብቻ <ዴድ፣ -ነፃነት፣ -ግንባር...> እየተቀጠሉ በየማግሥቱ በሚፈበረኩ ፓርቲዎች መሣለቂያ መሆኑ ያሳዝናል። ዛሬ ኢትዮጵያ ውስጥ ሁለት ሦስት እየሆኑ የፖለቲካ ፓርቲ መመሥረት ወይንም ማቋቋም ወጭን የማይጠይቅ የፈጠራ ሥራ ሆኗል። የቀልድ ጨዋታም እየመሠለ መጥቷል። ሌላው ቀርቶ አንዱን ብሔረሰብ <እኛ ነን የምንወክለው> በሚል አንዱን ብሄረሰብ አንደ ድፎ ዳቦ ሲቆራረሱት ማየት በራሱ ታምር ያሰኛል። ለማንኛውም የፖለቲካውን የቁማር ጨዋታ በተመለከተ ለመፍረድ እንዲያስችለን እነሆ፡-

አሮሞ

የአሮሞ ሕዝብ በቁጥር ካገሪቱ ሕዝብ ያንደኛ ደረጃን ይዞ ይገኛል። ዳሩ ግን ይህ ሕዝብ በገዛ ልጆቹ ሳይቀር መቀለጃ ወይንም የፖለቲካ ድርጅቶች ቤተ ሙከራ መሆኑ ደግሞ ያሳዝናል። የመገንጠል ዓላማ ይዞ ለረጅም ጊዜ

የአሮሞን ሕዝብ ከሌላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ጋር ሲያናከስ የኖረውን እነግን ሳይጨምር አሥር የፖለቲካ ድርጅቶች አንዱን የአሮሞ ሕዝብ አንደ ቅርጫ ሥጋ ለመቀራመት ሲያስፈልጉ ማየት መታደል ወይንስ መታገል? ብሎ መጠየቅ ተገቢ ነው። ዝርዝራቸውን እነሆ፡-

1. የአሮሞ ሕዝብ ነፃነት አንድነት ግንባር (አነአግ)
2. የአሮሞ ብሔራዊ ኮንግረስ (አብኮ)
3. የአሮሞ ሕዝብ ኮንግረስ (አሕኮ)
4. የአሮሞ ፌደራሊስት ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (አፌዴን)
5. የአሮሞ አቦ ነፃነት ግንባር (አአነግ)
6. የአሮሞ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (አሕዴድ)
7. የአሮሚያ ነፃነት ብሔራዊ ፓርቲ (አነብፓ)
8. የአሮሞ ነፃነት ፓርቲ (አነፓ)
9. ገዳ ሥርዓት አራማጅ ፓርቲ (ገሥአፓ)
10. የመላ አሮሞ ሕዝብ ዴሞክራቲክ ፓርቲ (መአሕዴፓ)

እንግዲህ እነዚህ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ተመዝግበው እውቅና አግኝተው ሠርቲፊኬት የጨበጡ ናቸው። ገና ለመቋቋም ዝግጅት ላይ ያሉ አራት ድርጅቶችም አንዳሉ በግሌ ለማወቅ ችያለሁ። ለጊዜው የሚቋቋሙትን እንተዋቸውና በተቋቋሙት ላይ ትዝብታችንን እንስጥ።

አንደ እውነቱ ከሆነ እነዚህ አሥሩ የፖለቲካ ድርጅቶች እያንዳንዳቸው በማካይ አሥር አሥር አባላት ቢኖሯቸው 100 አባላት ይኖሯቸዋል አንበል፤ እነዚህ መቶዎቹ ባንድ የድርጅት ጥላ ሥር ሆነው አመራር ሠጭ በመሆን ለኢትዮጵያ አንድነት ታግለው ቢያታግሉ የአሮሞን ሕዝብ ጥቅምም ሆነ ከብር ወይንም መብት ማስጠበቅ በቻሉ ነበር። ዳሩ ግን ዕውቀቱም፣ ቀናነቱም፣ ብቃቱም የላቸውምና በየማግሥቱ ከሠፈር ዕድር ባነሰ መልኩ ሁለት ሦስት እየሆኑ ድርጅት በማቋቋም የሕዝብን ሕሊና ከኢሕአዴግ የበለጠ እያደሙት ይገኛሉ።

ለመሆኑ የነዚህ የፖለቲካ ድርጅቶች መሪዎች ኢሕአዴግን <ጎጠኛ፣ ጎሰኛ፣ ከፋፋይ> ብለው የመውቀስና የመቃወም ምን የሞራል ብቃት ሊኖራቸው ይችላል? ሌላው አስገራሚ ነገር ደግሞ አንድ የአሮሞ ዜጋ በምርጫ ወቅት የኔን መብትና ጥቅም የሚያስጠብቅልኝ ወይንም የሚሟገትልኝ ይኸኛው ድርጅት ነው ብሎ ለመምረጥ አንዱን ከሌሎቹ ለይቶ ለማወቅ መመዘኛ የለውም፤ ወይንም የቅርብ መረጃ አያገኝም።

ፕሮግራማቸው አንዱ ከሌሎቹ ልዩነቱና ኢንዱስትሪ በግልጽ አይታወቅም። በመሆኑም በምርጫ ወቅት ሽዥውን ፓርቲ ከማጀብ ያለፈ ፋይዳ አስካሁን ሲያመጡ አላየንም። ድርጎ ከመቀበል በስተቀርም የትግል ፅናትም የላቸውም።

ጉራጌ

አንደሚታወቀው የጉራጌ ሕዝብ በሥራ ወዳድነቱ በንብ የሚመሠል ሕዝብ ነው። የጉራጌ ሕዝብ <ጠላትሕ ማነው?> ተብሎ ቢጠየቅ <ሰንፍናና ሥራን መምረጥ ነው> ብሎ አንደሚመልስ አይጠረጠርም። የጉራጌ ሕዝብ በሥራ ወዳድነቱ ብቻም አይደል የሚታወቀው። በኢትዮጵያዊነቱም ጭምር ነው። የጉራጌ ሕዝብ ከኢትዮጵያዊነት ውጭ ሌላ ቅዠት የለውም። ታዲያ ይህንን ታታሪና ሥራ ወዳድ ሕዝብም በፖለቲካ ድርጅቶች ሊበልቱት ሞክረዋል፡-

1. የጉራጌ ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ጉሕዴግ)
2. ሶዶ ጎርደና ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሶጎሕዴድ)
3. የአንደገኝ ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄ (አሕዴግ)
4. የዱቤና ደጋኔ ብሔረሰብ ፓርቲ (ዱደብዴፓ)
5. ወለንኛ ቋንቋ ተናጋሪዎች ሕዝቦች ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ወቋተሕዴን)

ደግነቱ ሁሉም <ዲሞክራሲ> በመሆናቸው በኢሕአዴግ ያጣነውን የዲሞክራሲ ጥማት በነዚህ አናረጥባለን።

አፋር

ያፋር ሕዝባችን በሰሜናዊ ምሥራቅ ኢትዮጵያ በቀይ ባሕር ዳርቻ ወይም ኢትዮጵያን ከቀይ ባሕር የሚያዋስን ሲሆን ይህ ሕዝብ ባርብቶ አደርነት ይበልጠውን ይታወቃል። ይህ ሕዝብም አንደ ጉራጌ ሕዝብ በኢትዮጵያዊነቱ የሚኮራና <አንኳን እኛ ግመሎቻችን ሰንደቃላማችን ጠንቅቀው ያውቃሉ> የሚል ሕዝብ ነው። ያፋር ሕዝብ ኩሩ፣ ንቁ፣ ቁጡ ግን ደግሞ ካልነኩት የማይነካ ጨዋ ሕዝብ ነው። ያለመታደል ጉዳይ ሆኖ ይኸ ሕዝብም በፖለቲካ ድርጅቶች ከመከፋፈል አላመለጠም።

1. የአፋር ብሔራዊ ዲሞክራሲያ ፓርቲ (አብዴፓ)
2. የአፋር አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ አንድነት ግንባር (አአዴአግ)
3. የአፋር ነፃ አውጭ ግንባር ፓርቲ (አነአግፓ)

4. የአፋር ብሔራዊ አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (አብአዴግ)

ሶማሌ

የሶማሌ ሕዝባችን በምሥራቅ ኢትዮጵያ ከካራማራ ተራራ ጀምሮ ሠፊውንና የተንጣለለውን የአጋዴንን በረሃ አጠቃሎ የሚይዝ ሲሆን በአንስሳት አርቢነት ይታወቃል። ይህ ሕዝብም አንድ ሃይማኖት፣ አንድ ቋንቋ ተናጋሪ ሆኖ እያለ ጊዜ ከፈጠረው ውጭ መሆን ስላልቻለ የመገንጠል ዓላማ አንግቦ የሚታገለውን አብነግን ሳይጨምር በሦስት የፖለቲካ ድርጅቶች ተከፍሎ ይጓተታል፡-

1. የምእራብ ሶማሌ ዲሞክራሲያዊ ፓርቲ (ሶዴፓ)
2. የሶማሌ ሕዝቦች ዲሞክራሲያዊ ፓርቲ (ሶሕዴፓ)
3. የሶማሌ ዲሞክራሲያዊ ኃይሎች ቅንጅ (ሶዴኃቅ)

ሐረሪ

የሐረሪ ሕዝብ ከኢትዮጵያ ሕዝብ አንስተኛ ቁጥርና ጠባብ ይዞታ ይዞ ግን ደግሞ በክልል የተከለለ ሕዝብ ነው። ይኸ ሕዝብም በሦስት የፖለቲካ ድርጅቶች ከመወከል አላመለጠም።

1. የሐረሪ ብሔራዊ ሊግ (ሐብሊ)
2. የሐረሪ ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ ፓርቲ (ሐሕዴፓ)
3. የሐረሪ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሐዴድ)

ቀጥለን ደግሞ የደቡብን ሕዝብ እንወክለዋለን የሚሉትን ድርጅቶች አንድ ባንድ እንመለከታለን። አንደሚታወቀው የደቡብ ሕዝብ ቢያንስ ከ45 ያላነሱ ጎሳዎችና ብሔር ብሔረሰቦች የሚኖሩበት ክልል ነው።

ሐድያ

1. የሐድያ ብሔር ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሐብዴድ)
2. የሐድያ ብሔር አንድነት ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሐብአዴድ)

ሲዳማ

1. የሲዳማ አርነት ንቅናቄ (ሲአን)
2. የሲዳማ ሀደቶ ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሲሀሕዴድ)

ወላይታ

- 1. ወላይታ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ግንባር (ወሕዴግ)
- 2. ወላይታ ዴሪያ የሞያ (ወዴያ)

ጋሞ

- 1. የጋሞ ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ጋዴድ)
- 2. የጋሞ ገፋ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ አንድነት (ጋሕዴላ)

የከንባታ ብሔር ኮንግረስ (ከሕኮ)

የዘይ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ዘሕዴድ)

የደንገ ጸባም ክችንችላ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ደዱ ከሕዴድ)

የጌዲላ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ጌሕዴድ)

የየም ብሔረሰብ ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (የብዴን)

የጠምባሮ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ኅብረት (ጠሕዴሕ)

የባሕር ወርቅ መሰመስ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ባወመሕዴድ)

የኮንሶ ሕዝባዊ ዴሞክራሲያዊ ሕብረት (ኮሕዴድ)

የአሞ- ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ሕብረት (አሕዴሕ)

የደንጋ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ዶሕዴድ)

የዲል ወቢ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ዲወሕዴን)

የቤንች ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ቤሕዴድ)

የሸኮና አካባቢ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ሸአሕዴድ)

የማኦኮም ልዩ ወረዳ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ አንድነት ንቅናቄ

(ማኮልወሕላን)

የጋምቤላ ሕዝብ አንድነት ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ጋሕዴን)

የቤንሻንጉል ጉሙዝ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ አንድነት ግንባር

(ቤንሕዴላግ)

አርጎባ

- 1. የአርጎባ ብሔረሰብ ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (አብዴን)
- 2. የአርጎባ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (አሕዴድ)
- 3. ትግሪ ወርጅ ብሔረሰብ ዴሞክራሲያዊ አንድነት ፓርቲ (ትወብዴላፓ)

- 1. ትግሪይ ለዴሞክራሲና ለፍትሕ (አረና)
- 2. ሕዝቢ ወያኔ ሓርነት ትግሪይ (ሕወሓት)

- 1. የመላ አማራ ሕዝብ ድርጅት (መአሕድ)
- 2. ብሔረ አማራ ሕዝብ ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ብአዴን)

እስካሁን የገለጽኳቸው በየጎሳቸው የክልል ድርጅቶች የሆኑትን ነው። ቀጥሎ ደግሞ በጥቅል የደቡብን ሕዝቦች እንወክላለን የሚሉትን ሦስት የፖለቲካ ድርጅቶች እነሆ፡-

- 1. የደቡብ ኢትዮጵያ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ሕብረት (ደኢሕዴሕ)
- 2. የደቡብ ኢትዮጵያ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ኃይሎች አንድነት (ደኢዴኃአ)
- 3. የደቡብ ኢትዮጵያ ሕዝቦች ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ (ደኢሕዴን) ናቸው።

ቀጥለው የሚዘረዘሩት ደግሞ አገር አቀፍ ወይንም ኅብረ ብሔር ነን የሚሉት ናቸው።

- 1. የኢትዮጵያ ሕዝቦች አንድነት ዴሞክራሲያዊ ድርጅት (ኢሕአዴድ)
- 2. የኢትዮጵያ አዲስ ምዕራፍ ፓርቲ (አዲስ ምእራፍ)
- 3. የመላው ኢትዮጵያ አንድነት ድርጅት (መኢአድ)
- 4. የኢትዮጵያ የሰላምና የዴሞክራሲ ፓርቲ (ኢሰዴፓ)
- 5. የኢትዮጵያ ብሔራዊ ዴሞክራሲያዊ ፓርቲ (አብዴፓ)
- 6. የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያውያን ፓርቲ (ኢዴፓ)
- 7. የኢትዮጵያ ሶሻል ዴሞክራት ፓርቲ (ኢሶዴፓ)
- 8. የኢትዮጵያ ዴሞክራት ሕብረት ፓርቲ (ኢዴሕ)
- 9. መላው ኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ ፓርቲ (መኢዲፓ)
- 10. የኢትዮጵያ ፓን አፍሪካኒስት ፓርቲ (ኢፓአፓ)
- 11. የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ ኃይሎች ሕብረት (አዴኃሕ)
- 12. የኢትዮጵያ ብሔራዊ አንድነት ፓርቲ (አብአፓ)
- 13. የመላው ኢትዮጵያ ብሔራዊ ንቅናቄ (መኢብን)
- 14. ቅንጅት ለአንድነትና ለዴሞክራሲ (ቅንጅት) ፎርጅዱ ነው።
- 15. የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ አንድነት ንቅናቄ (ኢዴአን)

- 16. ብርሃን ለአንድነትና ለዲሞክራሲ ፓርቲ (ብአዴፓ) ይኸ ፓርቲ ከአንድነት ጋር የተዋኸደው ነው።
- 17. አንድነት ለዲሞክራሲና ለፍትሕ ፓርቲ (አንድነት)
- 18. የኢትዮጵያ ፍትሕና ዲሞክራሲያዊ ኃይሎች ግንባር (ኢ.ፍ.ዴ.ጋ)
- 19. የኢትዮጵያ ራሳይ ፓርቲ (ኢ.ራ.ፓ)
- 20. የኢትዮጵያ ሕዝቦች አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ኢሕአዴግ)
- 21. የኢትዮጵያ የሰላምና የዲሞክራሲ ፓርቲ (ኢሰዴፓ)

አንግዲህ የፓርቲዎቹ ቁጥር አዲስ የተቋቋሙት ሳይጨመሩ የክልልና አገር አቀፎቹን ጨምሮ 80 ገደማ ይሆናሉ። አዲስ የተቋቋሙትና እውቅና ያላገኙት ሲጨመሩ ቁጥራቸው ወደ 98 እንደሚደርሱ ይታመናል። የኢትዮጵያ ብሔር ብሔረሰቦችና ጎሳዎች ቁጥር ከ85 በላይ ናቸው ይባላል። የፓርቲዎቹ ብዛት ግን ከጎሳዎቹ በላይ ናቸው። የዚህ ምክንያቱ እያንዳንዱ ብሔረሰብና ጎሳ በሦስትና ባራት በመወከሉ ነው። በዚህ ሁኔታ ለአየተገተገን አንዴት ብለን ነው ልባዊ አንድነት ኖሮን እድገት ልናመጣ የምንችለው? እስቲ አምርራችሁ ጠይቁ። ዘጠኝ ባንዲራ መስቀላችንን ዘጠኝ ሱሪ ያስታጥቀን ይሆን? ወይንስ አባቶቻችን እንደሚሉት "ዘጠኝ ሱሪ ከምን... አያድንም" እንደሚሉት።

በመሠረቱ የፖለቲካ ድርጅት መሥርቶ አንድን ጨቋኝ ሥርዓት መታገል መብት ብቻ ሳይሆን ግዴታም ጭምር ነው። እያንዳንዱ ብሔር ብሔረሰብም የፖለቲካ ድርጅት አቋቁሞ በክልልና በተወካዮች ምክርቤት የራሱን ወኪሎች ቢያስቀምጥ መብቱን ማስከበር ብቻ ሳይሆን አገራዊ ስሜቱንም ከፍ ያደርግለታል። ይሁን እንጂ አንዱን ብሔረሰብ እንደ ሸንኩርት ካራትና ካምስት ከዚያም በላይ መከታተፍ በገዛ ዜጋ እንደመቀለድ ይቆጠራል። የትስ ለመድረስ ነው? ምንስ ለማምጣት ነው? አንድን ጨቋኝ ሥርዓት ከዘጠና ዘጠኝ ተበግጥሶስ በምን ታምር ነው ታግሎ በድምፅ ብልጫ ማሸነፍና ለውጥ ማምጣት የሚችለው? ጠይቁ።

የሕዝቡ ፍላጎትና ምርጫ አሁንም አንድ ሁኔታ ነው። ቀናት አለመኖሩ እንጂ ባንድ የፖለቲካ ጥላ ሥር ሆኖ፣ አገራዊ ራሳይ ሠንቆ ቁመንለታል ለሚሉት ብሔረሰብ ወይንም ጎሳ መሟገት ይቻል ነበር። የከፋት ፍላግ ደግኖ መፋጠጡ ግን ማንን ይጠቅማል? ዛፋን ቆርጦ በቅርንጫፉ ለመኖርስ እንዴት ይታሰባል? ጠይቁ።

እነዚህ አስካሁን የጠቀስኳቸው 80 ፓርቲዎች መሀከል 65ቱ የ2002 ዓ.ም ምርጫን ተከፍለዋል። ውጤታቸው ግን ኢሕአዴግን ከማጀብ የዘለለ አይደለም። 4ኛው ዙር ምርጫ ኢሕአዴግ ተቃዋሚዎችን የገደለበት ብቻ ሳይሆን ራሱም የሞተበት ነበር። 99.6 ማምጣት ማለት ዘረፋና የለየለት አምባገነንነት ለመሆኑ እያከራከርም። ኢሕአዴግ አለ የሚለውን የዲሞክራሲ ጭላንጭል ድቅድቅ ጨለማ ውስጥ የጣለው ለመሆኑ ከዚህ የበለጠ ማረጋገጫ ልናገኝ አንችልም።

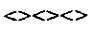
ይኸነኑ የ2002 ምርጫን ለመገምገም በሚል ገዥውን ፓርቲ ጨምሮ የተቃዋሚ ፓርቲዎች ከፍተኛ አመራሮች ህዳር 22 እና 23 ቀናት 2003 ዓ.ም የሁለት ቀናት ወርክሾፕ ቢጤ አዳማ ከተማ ገልማ አባ ገዳ አዳራሽ በኢትዮጵያ ምርጫ ቦርድ ተዘጋጅቶ ነበር። በዚህ ወቅት ከተቃዋሚ ፓርቲዎች ከፍተኛ ያመራር አባላት ለመድረኩ መሪ ለፕሮፌሰር መርጊያ በቃና ስለተቃዋሚ ፓርቲዎች ጋጋታ (ብዛት) ጥያቄ ተጠይቀው "አናንተ በኛ አገር ስላሉት የፓርቲዎች ብዛት ልትደገቁ ትችላላችሁ። ደቡብ አፍሪካ ግን 150 ፓርቲዎች አሏት።" በማለት ሲመልሱ ከተሳታፊዎቹ የተሰጣቸው መልስ፡-

"በርግጥ አፓርታይድ በነገሠባት አገር 150 ፓርቲዎች ሊኖሩ ይችላሉ ይሆናል። የሷ ተሞክሮ ግን ለኛ አገር በፍፁም አይሠራም። የዘረኝነትን ልምድ ለመቃረም ከሆነ ብቻ ነው ሊጠቅም የሚችለው" የሚል ነበር።

እንደተባለው ደቡብ አፍሪካ 150 ፓርቲዎች ሊኖሯት ይችላሉ። ለምንና ለማን ማፈኛዎች እንደተቋቋሙ ግን ፕሮፌሰር መርጊያ አላብራሩም እንጂ ዓላማና ግባቸው ያነኑ ዘረኛ ፖሊሲ በሕይወት ለማቆየትና የጥቁሮችን ሁለንተናዊ እንቅስቃሴ ለማከላለጥ መሆኑ ማንም አይስተውም። ይህም ሆኖ ግን አይቀራውን ለውጥ ለማስቀረት ደቡብ አፍሪካ አልቻለችም። በተወሰነ መልኩም ቢሆን ዛሬ ደቡብ አፍሪካ አፓርታይድን ጨርሳ አጥፍታለች ባትባልም ባንጻራዊ መልኩ ስትታይ ሰላምና መረጋጋት የሚታይባት አገር ሆናለች። እያስመዘገበች ያለችው እድገትም የሚያመረቃን ነው። እኛም ኢሕአዴግ በሚቀድልን በይ መፍሰሳችንን አቁመን፣ የግል ዝናንና ጥቅምን ወደ ጎን ትተን አገራዊ ራሳይ አንግቦን ቢያንስ ባንድና በሁለት ተፎካካሪ ፓርቲዎች ታቅፈን ኢሕአዴግን መፎካከር ከቻልን በመልካም ስም የምንጠራበት ጊዜ ሩቅ አይሆንም።

ለውጥ እናምጣ፤ እድገት እናስመዘግብ፤ ከምር እንታገል ካልንም ለዚች አገር ኢሕአዴግን ጨምሮ ሦስት አገር አቀፍ ፓርቲዎች ከበቂ በላይ ናቸው። ከነዚህ በላይ የፓርቲ ጋጋታ ማብዛት ለማደናገሪያና በሕዝብ ስም ድርጎ ለመቀበል ነው። ሕዝብም ከርቀት ሆኖ ተመልካች ከመሆን ወይንም የጉዳዩ ባለቤት መሆኑን አውቆ ለውጥ ለማምጣት የሚታገሉትንና ቀለብተኛ የፖለቲካ ድርጅቶችን ለይቶ በማወቅ ከኢህአዴግ የበለጠ ሊታገላቸውና ሊጠላቸው ይገባል። በስሙ ሲነግዱበት ዝም ብሎ ሊመለከታቸው አይገባም። በየእለቱ በሚፈለፈሉ የጎሳ ፖለቲካ ድርጅቶች በኩል ለውጥ ይመጣል ብሎ የሚያስብ ዜጋ ካለ ትልቅ ታሪካዊ ስህተት ነው።

አውነት እንነጋገር ከተባለም የወቅቱ አንገብጋቢ ጥያቄ ከገዥው መደብ ሥልጣን የመረከብ ጉዳይ አይደለም። ወይንም ያይዲአሎጂ (የርእዮት ዓለም) ልዩነትም አይደለም። አገርን ከከፋ አደጋ የመታደግ ጉዳይ ነው። ልብ ብለን አጠነን ከሆነ ብሔራዊ አንድነታችን አደጋ ላይ ወድቋል። በቁምና በበቀል ተቋጥሯል። ይህንን የከፋት ቋጠሮ በጥሶ ለመጣል አንድ ከንድ፤ አንድ አመለካከትን ይጠይቃል። አገር የምትናደብት የመሠረት ድንጋይ እየተነጠፈ ብሔራዊ አንድነታችን አስጊ ደረጃ ላይ መድረሱን እያየንና እያወቅን የየጎሳዎቻችን «ጎሳ አውጭዎች ነን» እያልን መቀለዳችን ከዚህ ላይ መቆም አለበት። በተለይም ምሁሮቻችን ከጎሳ ኩሬ ውስጥ መንበጫረቃቸውን ማቆም አለባቸው። 21 ዓመታት አየናቸው፤ ታዘብናቸው፤ በፍፁም አላማረባቸውም። ቢያንስ እንደ ምሁርነታቸው አመለካከታቸው መስፋት አለበት። የምሁር ጠባብና ጎሰኛ መሆን እጅግ አድርጎ ያሣፍራል። ከጎሳቸው ውጭ ያለውን ሕዝብ እንደ ክፉ ጠላት ሊመለከቱት አይገባም። የገዥዎች እንጂ የሕዝብ ክፉና ጨካኝ የአለውም። ሕዝብ ጨካኞችና ክፉዎች ካልበጠበጡት በስተቀር የረጋ አውቅያኖስ ነው። ስለዚህ ይህ ወቅት የምሁሮቻችን የመፈተኛ ወቅት ነውና ፈተናውን በጥሩ ውጤት ያልፉ ዘንድ ለብሔራዊ መግባባት አእምሮአቸውን ክፍት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ለማንኛውም «ከኔወዲያ ላሳር» ከሚልየተጠናወተ አስተሳሰብ በመጀመሪያ መላቀቅ አለባቸው።

“ከኔ ወዲያ ላሣር!”

ከዚህ ቀደም ባለው ምእራፍ <ፓርቲዎች ማደሪያዎች ወይንስ ማደናገሪያዎች?> በሚለው ርእስ ሥር 21 ዓመታት ተጉዘን ምንም ዓይነት ለውጥ አለማምጣታችንና ወደፊትም ገዥውን ፓርቲ ከማጅብ ያለፈ ፋይዳ እንደማይኖራቸው የኢትዮጵያ ሕዝብ በቂ የሆነ ግንዛቤ አግኝቷል።

በ1966 ዓ.ም አብዮቱ እንደፈነዳ እንዲህ እንዳሁኑ የፖለቲካ ድርጅቶች እንደ እንጉዳይ ፈንድተው ነበር። አንዳቸውም ግን ለውጤት ሳይበቁ ይችን አገር የወላድ መሀን አድርገዋት ቀርተዋል። ለዚህም ነው ብቃት እንጂ የፓርቲዎች ጋጋታ ፋይዳ የለውም የምንለው። በዚያን ጊዜ የነበሩት የፖለቲካ ድርጅቶችም መላው ኢትዮጵያ ሰሻሊስት ንቅናቄ (መኢሶን) የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ) ወዘደር ሊግ (ወዝ ሊግ) አብዮታዊ ሰደድ (ሰደድ) ማርክሲስት ሌኒንስት ሬቮሊሽን ድርጅት (ማሌሬድ) የኢትዮጵያ ጭቁኖች አብዮታዊ ትግል (ኢጭአት) የኢትዮጵያ ኮሚኒስቶች ፓርቲ (ኢኮፓ) ይህ ድርጅት አንድ ሰሞን ብቅ ብሎ የጠፋ ነው። በሕዝብ ዘንድ አይታወቅም። በወቅቱም አንዳንዶች “የኮሚኒስት ፓርቲ” ይሉት ነበር። ከተጠቀሱት ሌላም የኢትዮጵያ ዲሞክራት ሕብረት (ኢዴሕ)፣ የኦሮሞ ነፃነት ግንባር (አነግ)፣ ወያኔ ሕዝብ ሀርነት ትግራይ (ሕወሓት) እና ቫዕቢያ ነበሩ። እንግዲህ እነዚህ ሁሉ የተለያዩ ዓላማዎችንና ተልዕኮዎችን ይዘው ኢትዮጵያን ለመቀራመት ሸሚያ የገጠሙበት ወቅት ነበር።

ቫዕቢያ፣ ሕወሓትና አነግ የመገንጠል መርህ ያነገቡ ሲሆን ኢዴሕ በበኩሉ “መሬት ለባለርስት፣ ቤት ለባለቤት!” የሚል መርህ ነድፎ ጉልታዊውን ሥርዓት መልሶ ለማቆም ነበር ይታገል የነበረው። የቀሩት ግን ደርግን ጨምሮ ዓላማቸውና መርሃቸው አንድ ሆኖ ሰሻሊዝምን እውን ለማድረግ መታገል ነበር። ዳሩ ግን በዓላማና በመርህ ሳይለያዩ ሥርዓተ ሰሻሊዝምን እኔ ነኝ የምተረጉመው በሚል በተለይም መኢሶንና ኢሕአፓ “ከኔ ወዲያ ላሣር” በማለታቸው አስበሳቸው እጅግ በሚያሣዝንና በሚያሣፍር መልኩ ተራርደው ውጤቱ ዜሮ ሆነ። አገሪቱንም ዛሬ በተጨማሪም እንደምናያት ልትወጣው ወደ ማትችለው ቀውስ ውስጥ ገብታለች። ከሞት የተረፉት የመኢሶንና የኢሕአፓ አባላትም በዓለም ዙሪያ ተበትነው የከፋ ሕይወት ይገፋሉ።

ለመሆኑ <አሣር> ማለት ምን ማለት ነው? <አሣር> ማለት ፍዳ፣ መከራ፣ ችግር፣ ሊወጡት የማይችሉት ማጥ ማለት ነው። ይህንን ማጥ፣ ይህንን ችግር፣ እኔ ነኝ የምወጣው፣ ያለኔ አይሳካም" የሚሉ ደግሞ <ከኔ ወዲያ ላሣር> ባዮች ናቸው። <ከኔ ወዲያ ላሣር> የሚሉ ሰዎች ራሳቸውን ከማንም ከምንም በላይ አድርገው የሚከፈሉና ከትሁትነት ሐስተሳሰብ በእጅጉ የራቁ ናቸው ማለት ይቻላል። በራሳቸው የሚተማመኑና ልቦ መሉዎች ግን <ከኔ ወዲያ ላሣር> አይሉም። የሰዎችን ምክር ይቀበላሉ። <ከኔ ወዲያ ላሣር> ባዮች ግን ከነሱ ወዲያ ላገሩ ተቆርቋሪ፣ ከነሱ ወዲያ ምሁር ከነሱ ወዲያ ታጋይ . . . ላሣር ነው ብለው ስለሚያምኑ የሌሎቹን ሐሳብና ምክር አይቀበሉም። ስለሆነም በራሳቸው ስሜት በጭፍን ስለሚራመዱ በታሪክ እንደታየው ለውጤት አይበቁም። አልፎ አልፎ እንደ ሕወሐት ቢሳካላቸው እንኳን ጦርነት አምላኪዎችና ጀብደኞች በመሆናቸው የኋላ ኋላ መቋጫ ወደ ሌላው ማጥ ውስጥ ራሳቸውንም፣ አገርንም ይዘው መግባታቸው አይቀሬ ነው። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነን ኢሕአዴግ ራሱ ነው። ኢሕአዴግ የኢትዮጵያን ሕዝብ በጎሳ ከፋፍሎ የሚያምሰው አንሶ ጎረቤት አገር ለማሊያ በመግባት የኢትዮጵያን የቆየ መልካም የጉርብትና ገጽታ አጥቁሯል።

<ከኔ ወዲያ ላሣር> ባዮች ጎልተው ከሚታወቁበት ልዩ ባህሪያቸው ጀብደኝነት፣ ትምክህት፣ አብራትና ማን አህሎኝነት ሲሆን ሌሎችን መናቅ፣ ማንጻጠጥ፣ ለሐሳባቸው ዋጋ አለመስጠትና ችግሮችን በውይይትና በምክክር ከመፍታት ይልቅ በኃይልና በጉልበት ነው ለመቋጫት የሚጥሩት። ይህ በመሆኑም ውጤታቸው አያምርም።

ከፍ ብዬ ለመግልጽ እንደሞከርኩት ሁሉም መርሆቸው ወይንም ርአዮት ዓላማቸው ሰሻሊዝም ሆኖ ሳለ "ልጅ ያበካው ለራት አይበቃም" እንዲሉ መቻቻል' መመካከርና መደማመጥ ተስኗቸው ሁሉም "ከኔ ወዲያ ሰሻሊዝምን ተርጓሚ፣ ሰሻሊዝምን ጠንቅቆ የሚያውቅ ላሣር ነው" በሚል በተለይም መኢሶንና ኢሕአፓ እስበሳቸው ትንቅንቅ በመግጠም የችግሩን ባለቤት የኢትዮጵያን ሕዝብ ሳይቀር ከምንም ባለመቁጠር "አኛ እናውቅልሃለን" በማለት ደርግንም ምንም የማያውቅ ደንቆሮ ሠራዊት አድርገው በመገመት እንድ ሆነው ትኩሱን ለውጥ በሰከነ መልኩ ሕዝቡን አረጋግተው ሊያታግሉት ሲገባ ኢሕአፓ ከንቀቱ የተነሳ በትምክህተኝነትና በጀብደኝነት ታውሮ ወይንም ልቡ ተደፍኖ ገዳይ እስኳድ በከተማዎች በማሠማራት በሽጉጥ መትረየሶችና መድፎች፣ ታንኮችና የጦር ጀቶች የታጠቀን በዘመናዊ ውትድርና የሠለጠነን ሠራዊት ደረት ለደረት በመግጠም ልበሰሉ ቀንበጦችን በማስቀጠፍ እናቶች' ገል አልብሷል።

ለውጥ መጣልን ብለው ከደርግ ጎን የተሠፉትን የቀን ሠራተኞች፣ ወዘደሮች፣ አብዮት ጠባቂዎችን፣ ተራ ወታደሮችን፣ መምህራንን . . . ወደ ሥራ ሲሄዱና ከሥራ ሲመለሱ ከመንገድ እየጠበቀ ግንባር ግንባራቸውን እያለ ደፋቸው። አብዮቱ በነዚህ ደም ቀለመ። ሕዝቡ <ዲሞን በዲሞትፈር አስታጥቁን አታስፈጁን!> ሲል ድምፁን ከፍ አድርጎ አሰማ። ይህን ጊዜ ደርግ የመኢሶንና የኢሕአፓን ድርጊት በጥንቃቄ ይመለከት ነበርና "ለካ ምሁር ማለት እንደዚህ ነው? እኔ አንድ ዐይና ኢትዮጵያን በሥዕል ሥዬ ያለምንም ደም ኢትዮጵያ ትቅደም! ብዬ የተነሣሁት በሰላማዊ መንገድ ለውጥ የምናመጣ መስሎኝ እንጂ ለመግደሉማ የሰለጠንኩበት አይደል!" አለና ለጊዜው መኢሶንን ከጎኑ በማሰለፍ "ያንድ ታጋይ ደም በሽ አናርኪስቶች ደም ይመነዘራል!" በሚል መሪ መፈክር እጅግ በሚዘገንና በሚያሸማቅቅ መልኩ "ንጭ ሽብር በቀይ ሽብር አፀፋው ይመለሳል!" በማለት እንድን ትውልድ በጅምላ በሌሊትና በቀን እየረሸነ እንደ ወሻ ሬሣ በየጎዳናው ዳር ጣላቸው። የታደሉ እናቶች ከሁለት ልጆቻቸው መሀከል ቁመው አነሱ! ያልታደሉ እናቶች ግን ሬሣ በማገላበጥ ብቻ እስከ መጨረሻው ድረስ የልጆቻቸው ሬሣ የት እንደ ተጣለ ሳያውቁ ቀሩ።

ከዚህ በኋላ ከደርግ መቅሠፍት የተረፈው ወይንም ያመለጠው የከተማ ፋኖ ከከተሞች በመውጣት ወደ ትግራይ ተራሮች (አሲንባ) ሄዶ መሸገ። ከዚያም አልቀናው በሕወሐት ተመቶ በዓለም ዙሪያ ተበተነ። የታደሉ ተማርከው ወይንም እጃቸውን ሠጥተው ዛሬ ገዥዎች ሆነዋል።

ደርግ በደም ሠክሮ ነበርና ፊቱን ወደ መኢሶንና ወዘ ሊግ በማዞር ተራ በተራ ከመታቸው በኋላ እሱም ርቃኑን ቀረ። እንግዲህ ኢትዮጵያን ለመባጠን አሠፍሰፈው የነበሩት ሁሉ እስበሳቸው ተባልተው አገሪቱንም አደጋ ላይ ጣሏት። በመጨረሻም ደርግም <"ከኔ ወዲያ አገር ወዳድ ላሣር ነው" ባይ ነበርና በረባሰ ጫማ በተጫመ፣ ጉርድ ከላሽንኩቭ ጠመንጃ በታጠቁ፣ ሽርጥ በጠመጠሙ፣ ባህያና በበቅሎ በተጫነ ሥንቅ በሰሜን ኢትዮጵያ ልጆች ተንበርክኮ ጠመንጃውን፣ መትረየሶንና ታንኩን፣ መድፋንና የጦር ጀቶን፣ ሀገሪቱን ጭምር አስረከቦ ብትንትኑ ወጣ። <የከኔ ወዲያ ላሣር> ባዮች ውጤቱ ከዚህ ውጭ ሊሆን አይችልምና የሆነው ይኸው ነበር። ዛሬ እያሰፈራን ያለውም ይህ እንዳይደገምና ቁናውን በቁና መሰፈር እንዳይመጣ ነው። ከዚህ ውድቀት የምንማረው ቁምነገር ጀብደኝነት፣ ትምክህተኝነት፣ ከኔ ወዲያ ባይነት የትም እንደማያደርስ ነው። የኢሕአፓን ጀብደኝነትና አብጠት ልብ ብለን ሰናጤነው ያስገርማል። በሽጉጥ ከታች

ያሉትን የኅብረተሰብ ክፍሎች ጭንቅላቷቸውን ብሎ በመግደል ሥልጣን እይዛለሁ ብሎ ማሠቡ ጸራሱ ምን ያህል <ከኔ ወዲያ ላሣር> ባይነት እንደተጠናወተው መረዳት ይቻላል። ደርግ የሠለጠነ የሠራዊት ሰብሰብ ነው። በዚህ ላይ ከኋላው የሚመካበት የሀገሪቷ የመከላከያ ኃይል አለው። ለቆመለት ዓላማ ገና ያልተሰላቸ አፍላኛ ነው። የሚይዘውን የሚጨብጠውን አጥቶ እየተቀበዘበዘ የነበረበት ወቅት በመሆኑ እንዲህ በዋዛ በከተማ ነውጥና ሽብር ሥልጣንን ይለቃል ተብሎ መታሰቡ የጀብደኞች አብጠት ነበር። ዓላማው ዜጎችን በፍርሃት አሸማቆ ወደ ደርግ እንዳይጠጉ ለማድረግ የተጠጉትን ቀድሞ መምታት ነበር። የሆነው ግን <አስታጥቁን አታስጨርሱን> የሚል ነበር። በመሆኑም ኢሕአፓ የታችኛውን የኅብረተሰብ ክፍል ጥግና ከለላ፣ እንዲሁም አለኝታነት በማጣቱ አሲንባ ተራራ ወጥቶ ለከፋ ችግርና ለመጨረሻ ውድቀቱ የበቃበት ምክንያት <ከኔ ወዲያ ላሣር> ባይነት ያመጣበት መዘዝ መሆኑን ዛሬ እኛ ልብ ልንል ይገባናል።

እንግዲህ ያ ትውልድ ትምህርቱን ከዩኒቨርሲቲ እያቋረጠ ኢትዮጵያን ከንጉሣውያን አገዛዝ ለማላቀቅ ቅን አስተሳሰብ ይዞ ቢነሣም ከልምድ አጥረት፣ ከችኩልነት፣ ሥልጣን ለመጨበጥ በመጓጓዣ፣ ያገሪቱን ተጨባጭ ሁኔታና ታሪካዊ አመጣጡን በሚገባ ባለማጤን፣ በምዕራባውያን ሥርዓተ ትምህርት የተመረጡ <ከኔ ወዲያ ላሣር!> የሚሉ ጀብደኞች አመራር ላይ ወጡና መተኪያ የሌላቸውን ቀንበጦች የሳት አራት አደረጓቸው። ተርመጥምጠው ቀሩ። ለመሆኑ የዚህ አሣፋሪ ድርጊት በታሪክ ተጠያቂው ማነው? ደርግ? ኢሕአፓ? መኢሶን? ወይንስ ሁሉም? የዚህ መልሱ አስቸጋሪና አወዛጋቢ ነው። ብዙዎች ግን ደርግን ስህተተኛና ፋሽሽት እንደሆነ አድርገው በደፈናው ይኮንኑታል። ይህ ግን ሀቅን የተከተለ አይደለም። ይህንን የመሰለውን ጉዳይ ለታሪክ ሰዎች መተው የተሻለ ነው የሚሆነው። ከዚህ ይልቅ መነሳት ያለበት ጥያቄ አብዛኛዎቹ የኢሕአፓና የመኢሶን ክፍተኛ ያመራር አባላት የመጡት ከሠለጠነው ዓለም ካውሮፓ ነው። ታዲያ ከሠለጠነው ዓለም የተሻለ የትግል ስልትና ተመክሮ ይዘውልን ሊመጡ ሲገባቸው የኢትዮጵያ ሕዝብ በባህሉ፣ በወገ፣ በልማዱ የሚያውቀውንና የሰለቸውን የሰበሰበ በጭካኔ መገዳደልና መተራረድን ለምን መረጡ? ዛሬም ቢሆን እንጠይቅ።

እንደሚታወቀው በማይጨው ጦርነት ወቅት ኢጣሊያ በዘመናዊ የጦር መሣሪያ በመጠቀም በተለይም ያድዋን ሽንፈቷን በቀል የተወጣችው በመርዝ ጋዝ ሳይቀር በመጠቀም ነበር። ለመሸነፍ የበቃነውም በዚህ ምክንያት ነበር።

እናም ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ያባቶቻችን ቁጭት <ሸንፈትና ውርደት የደረሰብን ዘመናዊ ትምህርት ባለመማራችን ነው> ብለው አመኑ። እውነትም ነበር። በዚህ ምክንያት ከድል በኋላ ወጣቶችን በገፍ ወደ ዘመናዊ ት/ቤቶች አስገብቶ ማስተማር ተጀመረ። በባዕዳን መምህራን፣ የባዕዳንን ጥበብ ለመቅሰም የህልም ሩጫ ተጀመረ። የጉም ሥር ለመጨበጥ...

እንግዲህ ያ ትውልድ ከታሪካችን፣ ከባህላችንና ከኑሯችን ጋር ያልተጣጣመና ያልተዋሀደ ውሃና ዘይት የሆነ ትምህርት በመጋቱና እንግሊዘኛ ቋንቋን በመናገሩ ብቻ ቁንጮ የሆነውን ያገርን ችግር ፈቸውን ጥበብ የጨበጠ መሰለውና አገሩንና ያገሩን አዛውንቶች የቁልቁል በንቀት ተመለከተ። እሱም የቁልቁል ማደጉን ሣያውቀው ዘቅዝቆ ወረደ። አባቶችም ልጆቻቸው እንግሊዘኛ ቋንቋ ሲናገሩ በመስማታቸው ተደስተው ያወቁ፣ የበቁና የነቁላቸው ስለመሰላቸው መሥመር ለቀው አየር ላይ ሲከንፉ እያዩ ከመምከርና ከመገላገል ይልቅ የበታችነታቸውን አምነው በመቀበል ልምዳቸውን፣ ተሞክሯቸውን፣ ባህልና ወጋቸውን ሣያወርሷቸው ለነሱ አንበደዱ። እውነታው ግን የተማሩት ትምህርት ፈሪህ እግዚአብሔር የሌለው በባዶ ጉራ በመኮፈስ የጭካኔና አስበስ የሚያስተራርድ የውንብድና ትምህርት ነበር ማለት ይቻላል። ያ ትውልድ “የብሔር ጭቆና፣ እስከ መገንጠል...” በሚሉ አማላይ መርሆዎች ተመርዘና ጭንቅላቱ ዞሮ እንዲንም ሣይጨብጠው አስበሱ ተራርዶ ወላጆቹን አሳዘነ፣ አገሩንም ጎዳ፣ ሆኖ ያለፈው ይኸ ነበር። ዛሬም አገሪቱን በሙት መንፈስ የሚያምሷት የዚያ ትውልድ ቅሪቶች ናቸው።

በመሠረቱ እንግሊዘኛ ቋንቋ መናገር በራሱ ከፋት የለበትም። እንዲያውም የተለያዩ ቋንቋዎችን መጠቀም መቻል እንደ መታደል ይቆጠራል። ችግሩ እንግሊዘኛ ቋንቋን መናገር እንደ መሠረታዊ ዕውቀት ከመቆጠሩ ላይ ነው። የዚያ ትውልድ ችግር ይኸ ነበር። የሚከተለው ሀቅ ጥሩ ምሳሌ ይሆናል፡-

የቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ዩኒቨርሲቲ (ያሁኑ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ) በተማሪዎች አመፅ ይዘጋና የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ወደየትውልድ ቀያቸው ሲበተኑ የተማሪዎቹ የወቅቱ ፕሬዚዳንት የነበረው ጥላሁን ግዛውም ወደ ትውልድ ቀየው መምጣቱን የሰሙት ያውራጃው ገዥ አቶ ስዩም ያዕቆብ ትንሽ ተራማጅ ቢጤ ነበሩና ጥላሁን ግዛው ከቤታቸው ድረስ መጥቶ ስለወቅቱ ሁኔታ እንዲያነጋግራቸው ባማርኛ ቋንቋ ደብዳቤ ጽፈው በከብር ሲልኩበት ሄዶ ሊያነጋግራቸው ሲገባ ከሳቸው ጋር መነጋገር እንደማይፈልግ

በቃል መልሶ ይልከባቸዋል። ይህ አይነቱ አብጠትም የዚያ ትውልድ ችግር ነበር። ለውድቀት ያበቃውም ዲቨ ትቢቱ ነበር።

ያውራጃው አሥተዳዳሪ ግን የትውልዱን አመለካከትና ሐስተሳሰብ ቀድመው የተረዱ ነበሩና በእንግሊዘኛ ቋንቋ ጽፈው ለሁለተኛ ጊዜ ላኩበት። በዚህ ወቅት ጥላሁን ግዛው ያላንዳች ማቅማማት ከቤታቸው ድረስ ሄዶ ያነጋገራቸው መሆኑን አስማማው ኃይሉ <ኢሕአዴግ> በተባለው መጽሐፋቸው በገጽ 210 አስፍረውት ይገኛል። በተመሳሳይ ያውራጃው ገዥ ለጥላሁን ግዛው የዘመኑ ትውልድ ከራሱ ቋንቋ ይልቅ ለእንግሊዘኛ ቋንቋ የበለጠ ከብርና ከብደት እንደሚሠጥ ትዝብታቸውን እንደገለጹለት አሥፍረዋል።

እንግሊዘኛ ቋንቋ ዛሬም ቢሆን የዕውቀት መለኪያ ተደርጎ ስለመቆጠሩና በእኛነታችን ላይ ስለሚፈጥረው ጫና የሚከተለው ማስረጃ ከበቂ በላይ ማረጋገጫ ይሆናል።

በነሐሴ ወር 1994 ዓ.ም በጠ/ሚንስትር መለስ ሰብሳቢነት የከፍተኛ ት/ቤቶች መምህራን ተሰብስበው በተወያዩበት ወቅት ያላንዳች ማጋነን ውይይቱ ተካሄዶ የነበረው እንግሊዘኛና አማርኛ ቋንቋን እኩል በኩል በመቀላቀል ነበር። ይህንኑ ሂደት እውቀ ጋዜጠኛ ማዕረጉ በዛብህ እንዲህ ሲሉ በወቅቱ ተችተውት ነበር፡-

“... እኛ ባሁኑ ወቅት የታዘብነው አማርኛና እንግሊዘኛ ቋንቋ መሣ በመሣ የተነገሩበት ጊዜ ነበር” ካሉ በኋላ ምሁሩ ባማርኛ ቋንቋ በቀላሉ ሊገለጹ የሚችሉትን ሐሳቦች በእንግሊዘኛ ቀላቅለው የገለጸዋቸውን እንደሚከተለው አቅርበዋቸዋል፡-

“አንድ ሰው ዲሲቭን የሚወሰደው በኢንፎርሜሽን ቤዝኖ ሆኖ ነው። ስለዚህ የኢንፎርሜሽን አይቼለቢሊቲ ደግሞ ኢፓርታንት ነው። በጉዳዩ ብዙ ዲሲቭን ቢደረግበትም ችግሩ ገና አድሬሲድ አልሆነም። ኢንፎርሜሽን አይቼለቢሊቲ መሆኑ ደግሞ ሌላው ከሩሻል ጥያቄ ነው...” ይህንን ጉራማይሌ ቋንቋ ምሁሩ እንደሚከተለው ተርጉመውታል፡-

“አንድ ሰው ወሳኔ የሚሰጠው ወይንም የሚያደርገው ባገኘው መረጃ ላይ በመመስረት ነው። ስለዚህ የመረጃው መኖርና ያንን መረጃ ማግኘት መቻሉ ደግሞ በጣም ወሳኝ ነው። በጉዳዩ ላይ ብዙ ውይይት ቢደረግበትም ችግሩ በሚገባ አልታየም። ወይንም በቂ ትንታኔ አልተደረገበትም። የመረጃ መኖር እንደ ትልቅ ወሳኝ ነው። መረጃው ሊገኝ መቻሉ ደግሞ የበለጠ

አብይ ጉዳይ ነው።” ሲሉ ገልጸውታል። (ማዕረጉ በዛብህ ጠቢያ ጋዜጣ 9ኛ ዓመት ቁጥር 22 ነሐሴ 30 ቀን 1994 ዓ.ም)

በዚህ ሁኔታ ከመልዕክቱ ተዳፍኖ መቅረት የበለጠ ጉራማይሌነቱ ሁለቱንም ቋንቋዎች ለዛ አሳጥቷቸዋል። በዚህ ምክንያትም በባለ ሥልጣናቱና በምሁራኑ መካከል እንግሊዘኛ ቋንቋን ቀላቅሎ ለመናገር ይደረግ የነበረው ፉክክር የተሟላ መልእክትን ለሕዝብ ለማስተላለፍ ሳይሆን <የኔ እንግሊዘኛ ይበልጣል> የሚሉ ይመስሉ ነበር። እንዲያውም በሚያስደንቅ ሁኔታ ዋናው የመነጋገሪያ አጀንዳ እንግሊዘኛ ቋንቋን ቀላቅሎ መናገር ይመስል ነበር። ይህም <ከኔ ወዲያ እንግሊዘኛ ቋንቋን አዋቂ የለም!> የሚያስመስል ለመሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም።

ዛሬ እንግሊዘኛ ቋንቋ የቤተ መንግሥት የመነጋገሪያ ቋንቋ ሆኗል ማለት ይቻላል። በሌላ በኩልም ቀደም ሲል ለመግለፅ እንደሞከርኩት እንግሊዘኛ ቋንቋ ቀላቅሎ መናገር ያዋቂነት ምልክት እየሆነም መጥቷል። የሕዝብ ተወካዮች ም/ቤት አባላት እንደምንም ብለው ተቸግረውና ተጨንቀው በንግግራቸው መሀከል አንድ ሁለት እንግሊዘኛ ቋንቋን ሠንቅረው ወይንም ቀላቅለው መናገር ካልቻሉ ሐሳባቸው የሚደመጥና ተቀባይነት የሚያገኝ አይመስላቸውም። ይህንን ሁሉ ልብ ብለን ስንመለከተው ሁለት ነገሮች ያስጨንቁን ወይንም የቆጩን ይመስለኛል። እነሱም፡-

1. በእንግሊዘ ቅኝ ሣንገዛ በመቅረታችን የቆጩን የምንመስል ወይንም፡-
2. በእንግሊዘ ቅኝ ሰንገዛ ቆይተን በቅርብ ቀን ነፃ የወጣንና ቋንቋችንን በመረለግ ላይ ያለንና ያለ እንግሊዘኛ ቋንቋ ድጋፍ ሐሳባችንን አሟልተን መግለጽ የማንችል የምንመስል የሞሆች።

ለዚህ እውነተኛነት አሥረጅ የሚሆኑን ሌላውን ሁሉ ትተን ሦስት ተጨባጭ እማኞችን ማጤኑ ብቻ በቂ ነው።

አንደኛው ትውልድ ቀራጭ የሆኑት ት/ቤቶች ከመቀዕል ህፃናት አስከ የኒቤርስቲ ኮሌጅ ድረስ ያሉት የግል ት/ቤቶች የተሰየሙት በእንግሊዘኛ ቋንቋ ነው። በያካባቢያችሁ አይታችሁ መፍረድ ትችላላችሁ። አንዳንድ የት/ቤቶችን ባለቤቶች ለማነጋገር ሞክረለሁ። የሰጡኝ መልስ “ስያሜቸው በእንግሊዘኛ ቋንቋ ካልሆነ ወላጆች ወደ ት/ቤቶቻችን ልጆቻቸውን አይልኩም” የሚል ነው። ይህ ምን ያህል እውነት ነው? ጠይቁ። ዋናው ቁም ነገር ግን “ባለቤቱ ያቀለለውን አሞሌ ገበያተኛ አይቀበለውም” እንዲሉ

የራሳችንን አቅልለን የሌሎችን አክብሮትን ተሸካሚ መሆናችን የሚያሳዝን ነው።

ሁለተኛው ማሰራጀቻን ደግሞ የፖሊስ ሠራዊት ማዕረግ በእንግሊዝ ቅኝ ሣንዝ በመቅረታችን የቆጩን ለመሆናችን በቂ ማረጋገጫ ነው። <ከንስታንብል፣ ረዳት ሣጅን፣ ዋና ሣጅን፣ ኢንሰፐክተር፣ ዋና ኢንሰፐክተር፣ ኮማንደር. . . > እያለ ይቀጥላል። ኢሕአዴግ ሁሉን ነገር የመከረጅ በሽታ ተጠናውቶት እንጂ ነባሩ የማዕረግ ስያሜ ኋላ ቀር ሆኖ አይደለም። እንደማዕረጉ ስያሜ የእንግሊዝን ዘመናዊ የምርመራ ጥበብን ለክብር አምጥቶልን ይሆን? በምርመራ ወቅት ዘቅዝቆ መግረፍ፣ ጥፍሮችን መንቀል፣ በኢሌክትሪክ ማቃጠል ቀርተው ይሆን? ጠይቁ። ለማንኛውም <ሳይቸግር ጤፍ ብድር ጦም ለማደር!> ነውና ልናፍር ይገባል።

ሦስተኛው አማኛችን ደግሞ በሚቀጥለው ምእራፍ በስፋት እንደምንመለከተው “የብሔር ብሔረሰቦችና የባንዲራ ቀን” እየተባለ ከ97 ዓ.ም ወዲህ በያሙቱ የሚደለቀው ኢትዮጵያ ልክ ግንቦት 20 ቀን 1983 ዓ.ም ኢሕአዴግ ከቅኝ አገዛዝ ቀንበር ነፃ ሲያወጣቸው ብሔር ብሔረሰቦች ቋንቋቸውንና ባህላቸውን አንናፀፍኳቸው እንደሚላቸው ሁሉ ባንዲራቸውንም ደርግ “ጨርቅ” ብሎ ትቢያ ላይ የጣላትን አንስቶ በክብር የሚያውለበልባት በማስመሰል የሚያስጨፍረው በቂ ማሳያ ነው። ይኸ ሁሉ ዞሮ ዞሮ <እኛ ነን ለዚች አገር ተቆርቋለን! እኛ ነን ታላቆች! ከኛ ወዲያ ለዚች አገር ላሣር ነው!> ለማለት ነው። የሌሎችን በከረጅን ቁጥር ግን የኛን እያጣን መሄዳችን በቅጡ ሊጤን ይገባል።

ብሔር ብሔረሰቦችና የባንዲራ ቀን!

ወደዩ ብሔር ብሔረሰቦች ቀን ከመግባቴ በፊት አንድ አዛውንት ያጫወቱኝን ቁምነገር ባስቀድም ከጉዳዩ ጋር አግባብነት ያለው ሆኖ አግኝቻለሁ። እንዲህ ነው፡-

ያንዱ ልዑል መኮንን ሆስፒታል ያሁኑ ጥቁር አንበሳ ሥራው ተጠናቆ አልቆ አገልግሎት መስጠት ሲጀምር አብዮቱ ይፈነዳና ነጩ ሕንፃ <ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል> ተብሎ ይቀየራል። እናም አንድ አዛውንት ይታመሙና ከመንዝ መጥተው ይተኛሉ። ልጃቸው ሊጠይቃቸው ይመጣና ከሕክምናው ይልቅ የሕንፃው ዘመናዊነት ያስደንቀዋል። በሱ እምነት ያንን ዘመናዊ ሆስፒታል ባጭር ጊዜ ውስጥ የገነባው ደርግ ነው ብሎ እምኗል። ምክንያቱም በወቅቱ የንጉሠ ነገሥቱ አድሃሪነት፣ የሥርዓቱ ሰው-በላነት በፐርፓጋንዳ ይሰበክ ስለነበር ልጅ ላባቱ በመቆጩት ዓይነት፡-

“አባባ ይህ አድሃሪ ንጉሥ ያሠሩት ሆስፒታል ቢሆን ኖሮ ከዚህ ገብተህ አትታከምም ነበር። ተራማጁ ደርግ ተኝተህ እንድትታከም አደረገ” ሲላቸው ተቆጥተው፡-

“ዝምብል አንተ! የማታውቀውን አትወሸክት! አለሌ አሁን የሚያናፋው ጌታው ከሠራው ጋጥ ውስጥ ሆኖ ነው!” አሉት አሉ።

በመሠረቱ ከዳር ያሉትን ወደ መሀል፣ የመሀሎቹን ወደ ዳር እያመጡና እየወሰዱ ባህል ከባህል፣ ወግን ከወግ፣ ቋንቋን ከቋንቋ ማስተዋወቅና የልምድ ልውውጥ እያንዳንዳቸው ማግኘት ብቻ ሳይሆን የጠበቀ መቀራረብንም መፍጠር እንደሚችሉ አይጠረጠርም። ይህም ይበል የሚባል እንጂ የሚያስነቅፍ አይደለም። የሚያስነቅፈውና የሚያስነውረው ስብሰቦ መርዝ ከመርጨቱ ላይ ነው።

ኢሕአዴግ በሕዝብ ስም አንድ ነገር ለማድረግ ሲፈልግ አስቀድሞ የፖለቲካውን ትርፍ በማሰላት ነው። የብሔር ብሔረሰቦችን ቀን ለማክበር የተገደደውም አድማ ለ97 ዓ.ም ምርጫና ለአሪጅናሉ ቅንጅት ብዙ ለውጦችን ለማየት ችለናል። ሌላው ቢቀር ኢሕአዴግ ከሕዝብ ጉያ ለመሸገጥ ሲል “ጨርቅ” ይላት የነበረችውን ባንዲራ ከጣለበት አንስቶ፣ የብሔር ብሔረሰቦችን ቀን ለማክበር ተገዷል። ይህ አንዱ ሕዝባዊ ድል ነው። ይህ ባይሆንም ኖሮ እንደሚታወቀው የኢሕአዴግ መርሁና ሥርዓቱ

በዘር ላይ ተመሥርቶ ዜጎችን በፅኑ ከፋፍሎ በማፋጠጥ ረግጦ መግዛት ነው። ኢሕአዴግ በ97 ዓ.ም ሕዝብ ታምር ስላሳየው “የብሔረሰቦች ቀን” በማለት ይሰበሰባል። “ድመት መንኲሣ አመሏን አትረሣ” እንዲሉ ሰብስቦ ግን ስለ ሰላም አደውራጭ፤ በነገትን አይሰብክም። “ባለፈው ሥርዓት ቋንቋችሁ ተንቋሽና ተንቆ፤ ባህላችሁ ተደፍጥጡ...” እያለ ተራ የፖለቲካ ርካሽነትን ለማትረፍ ሲል መልሶ መርዝ ይረጫል።

ወገን ልብ እንበል፤ ቋንቋቸው ከተንቋሸሸ፤ ባህላቸው ከተረገጠና በባህላቸው እንዳይኮሩ ጫናና ተፅዕኖ ከነበረባቸው እንዴት እስከ ዛሬ ጠብቀው አቆዩት? ይህንን ጠይቁ። ኢሕአዴግ ከየት ቆፍሮ አገኘላቸው? ወይንስ ከ1983ዓ.ም ወዲህ ነፃ ካወጣቸው በኋላ እያንዳንዳቸው ቋንቋቸውን መናገር ችለው ይሆን? ጠይቁ።

በመሠረቱ ኢሕአዴግ ከእውነትና ከታሪክ ጋር አይወደም እንጅ ሀቁ አደቶቻችንና አባቶቻችን ከቅኝ ገዥዎች ጋር እየተናነቁ አሳፍረው በመመለሳቸውና ነፃ አገር እስከህ ሙሉ ከብሯ ሲያስረክቡን እያንዳንዱ ብሔር ብሔረሰብ፤ ጎሣና ነገድ ቋንቋው፤ ባህሉ፤ ወጉ ተጠብቆ ቆይቷል። ይህ ባይሆንም ኖሮ እንደ አፍሪካውያን ወንድሞቻችን ምናልባትም ዛሬ እንግሊዘኛ ወይንም ፈረንሣይኛ ቋንቋ ተናጋሪዎች ከሚባሉት አገሮች ተርታ እንመደብ ነበር። ወይንም ደግሞ ጣሊያንን አባቶቻችን ረግጠው ባያበርሯት ኖሮ ዛሬ ጣሊያንኛ ተናጋሪዎች እንሆን ነበር።

አባት አርበኞቻችን ደማቸውን አፍሰሰው፤ አጥንታቸውን ከስክሰው የእያንዳንዱን ብሔረሰብ ቋንቋና ባህል ካገር ሙሉ ከብር ጋር ባስረከቡ መሬት እንደ ዳቦ እየቆራረሱ በሚሸጡና የባሕር በር በዘጉ ክፉ ትውልዶች አጥንታቸው እንደ አውራ ጎዳና ጠጠር ይፈጫል። የመንዜው አዛውንት እንዳሉት ጌታው ከሠራው ጋጥ ውስጥ ሆኖ እንደሚያናፋው አለሌ ዓይነት ያንድም ጎሣና ነገድ ቋንቋና ባህል ሳይጠፋና ሳይበረዝ <ቋንቋችሁና ባህላችሁ ተረግጦ!> እየተባለ መርዝ ይዘራል። ሌላው ቀርቶ የሩቆችን ያደቀን፤ የማይጨውን ትተን በ1969 ዓ.ም 300 ሺ ሚሊሺያ ሠራዊት ታጠቅ ጦር ሠፈር ገብቶ ሲሠለጥን እያንዳንዱ ብሔር ብሔረሰብ፤ ጎሣና ነገድ ተወክሏል። በመወከሉም እንደ ልብሳቸው ችግርጉርነት ቋንቋቸውም፤ ባህላቸውም፤ ወጋቸውም፤ መልካቸውም ዓመላቸውም ችግርጉር ነበር። ዓላማና ግባቸው ግን እንድ ሆኖ ያገርን ዳር ድንበር አስከብሮ ለትውልድ ማስረከብ ነበር። ሀፍረት የለሹ ሕወሓት ግን ኤርትራን ተዋግቶ አስገንጥሎ፤ የባሕር በር ዘግቶና አዘግቶ <የብሔር ብሔረሰቦች ቀን> እያለ ከ97ዓ.ም

ወዲህ በየመቱ ሲያከብር ዐይኖቹን በጨው ታጠቡ። ሌላው ድራማ የባንዲራ ቀን ነው።

በጠ/ሚንስትር መለስ ዜናዊ “ጨርቅ” ተብላ ገና ከማለዳው ተንቋሻ የነበረችው ባንዲራችንም እድሜ ለ97 ዓ.ም ምርጫ በየመቱ ትከበራለች። ወደ ውስጥ ከመግባቱ በፊት ግን <ባንዲራ> የሚለውን ቃል መፍታት የሚያስፈልግ ይመስለኛል።

<ባንዲራ> የሚለው ቃል ጣሊያንኛ ሲሆን አማርኛን የተቀላቀለው ካድዋ ጦርነት በኋላ ነበር። በኛ ቋንቋ <ዓላማ> የምንለው ነው። ዓላማ የግዕዝ ቃል ሲሆን በጥሬ ፍችው ያንድ ነገር የመዳረሻ ግብ ማለት ሲሆን ጥልቀት ሲኖረው ደግሞ ምልክት፤ መለያ፤ መታወቂያ እንደ ማለት ነው። በዚህ ፍችው ስንሄድ አንዲት አገር ከሌሎቹ አገሮች ተለይታ የምትታወቅበት ደምና ሥጋ የተላበሰበት ዓላማ (ባንዲራ) ይኖራታል። ኢትዮጵያም ከሌሎቹ ቀለማት ናቸው። ለመሆኑ ገዥው ፓርቲ “ብሔራዊ የባንዲራ ቀን መክበር አለበት” ሲል ከምን ዓላማና ግብ ተነስቶ ነው? ምንስ አስገዳጅ ሁኔታ ገጥሞት ነው ከ97ዓ.ም በኋላ “የባንዲራ ቀን” ለማለት የተገደደው? ማንስ ዓላማውን (ባንዲራውን) ጠላ? ማንስ አንጓጠጠ? የቱ ዜጋስ ጨውና ስኳር ቋጠረባት? እነዚህን ጥያቄዎች ከጠየቃችሁ በኋላ እድሜ ለ97 ዓ.ም ምርጫ ብላችሁ በድጋሚ አመስግኑ።

በመሠረቱ የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዓላማው ቀናዒ ነው። ቀናዒ ከመሆኑ የተነሣም በባንዲራው ላይ የመጣን ጠላት ከመተናነቅ ወደ ኋላ ብሎ አያውቅም። ይሁን እንጂ ኢሕአዴግ ከ97 ዓ.ም ወዲህ መፈክሩን ነጥቆ ወይንም ገልብጦ “የባንዲራ ቀን” እያለ ለማክበር ሞክሯል። ያከባበር ደንብም አውጥቷል።

ኢሕአዴግ የ97 ዓ.ም ምርጫ ሕዝባዊ ማዕበል ከፋኛ ሲንጠው የሕዝብ ልጅ መስሎ ለመታየትና ሕዝብ የወደደውን የወደደ፤ ያከበረውን ያከበረ ለመምሰል ከወሰዳቸው ርምጃዎች መሀከል አንዱ ለባንዲራ ክብር መስጠት ነበር። ይህንንም ሲያደርግ “ባንድ ድንጋይ ሁለት ወፎችን” እንዲሉ ጥቅሙንም ባለመርሳት ነው። በመሆኑም ሦስት መሠረታዊ ዓላማዎችን ሠንቆ ነው።

እንደኛውና ዋናው ግብ ከፍ ብዬ ለመግለፅ እንደሞከርኩት በ97 ዓ.ም ሕዝቡ ክፉ አሳሳት ስለሳተው በሱ አገላለገፅ “ብጫ ካርድ አሳይቶኛል፤ ቀይ

ካርድ ሳይሆን ወደ ሕዝቡ መሸጥ አለብኝ” የሚል ነው። ወደ ሕዝብ ለመሸጥ ደግሞ ሕወሓት ፋኛ በነበረበት ጊዜ “ሰኔርና ጨው ይቋጥርባት ነበር” የተባለችውን ባንዲራ ከጣለበት አንስቶ የሕዝብ ልጆች አሲዞ ከሕዝብ ፊት አስቆሞ እያውለበለበ ማዘመር ነው።

ሁለተኛው ግብ ከባንዲራው ሽያጭ የሚገኘውን ገቢ ታሳቢ ያደረገ ነው። የዚህ ገቢ ደግሞ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። ለነገሩ ትንሽም ብትሆን ኢሕአዴግ ገንዘብና ነገርን አይንቅም። በመሆኑም ጠ/ሚንስትር መለስ “ጨርቅ” እንዳሏት ኢሕአዴግ እንደጨርቅ ባይነት እየቀደደና እየቆራረጠ በያመቱ ይቸባቸዋል። የታክሲ ሹፊሮችና ባለሎንጅናዎች ሁሉ ቅጥባባ መልኩ መሪ ጨብጠው፣ ልክ እንደ ሀገር መሪ እያውለበለቡ ሲከንፉ ማየት የተለመደ ሆኗል። በልማዱ መሪዎች ብቻ ነበሩ ባንዲራ እያውለበለቡ የሚሄዱት። እምባሳደሮችም በተመደቡበት አገር ከመኪናቸው ፊት ለፊት ሰቅለው ከቦታ ወደ ቦታ ሲዘዋወሩ ባንዲራ እያውለበለቡ እንዲሄዱ የጥርቶኩሉ ሕግ ይፈቅድላቸዋል። የባንዲራ ቀን መከበር ከተጀመረ ወዲህ ግን ሹፊሩ ሁሉ ያገር መሪ ሆኗል።

በመሠረቱ መቸገር ሆኖ እንጂ ሕወሓት/ኢሕአዴግ በምንም መመዘኛ የኢትዮጵያን ሕዝብ ስለባንዲራ ፍቅርና ክብር ሊያስተምር አይችልም። የሞራል ብቃትም የለውም። ካንጀቱ ከሆነም በመጀመሪያ በስህተቱ ተፅዕኖ ሕዝብን ይቅርታ መጠየቅ ነበረበት። ይህ በሌለበት ሁኔታ ግን በደፈናው “የባንዲራ ቀን ላክብር” ማለት የድብብቆሽ ጨዋታ ነው የሚሆነው።

የኢሕአዴግ ሦስተኛው ግብ ከባንዲራው ላይ ያለውን በሰማያዊ መደብ ብጫ ቀለም ያለበትን የኮከብ ምልክት አርማውን በሕዝቡ አእምሮ ውስጥ ለማስረፅ ነው። ይህ ከምሩ የሚታገልለት ነው። ያለመታደል ጉዳይ ሆኖ የኢትዮጵያ ሕዝብ ቋሚ የሆነ ብሔራዊ አርማና መዝሙር የለውም። የዚህ ምክንያቱ በሕዝብ ያልተመረጠና ውክልና የሌላቸው አምባገነን መሪዎች በጉልበታቸው ከላይ ላይ ስለሚቀመጡበትና ከሕዝብ ስሜትና ፍላጎት ውጭ የራሳቸውን አምባገነንነት የሚያገፅባርቅ በዘፈቀደ ስለሚያስቀምጡ ነው። በመሆኑም አርማዎቻቸውም ሆኑ መዝሙሮቻቸው ዘመን ተሻጋሪዎች አይደሉም። ከነሱ ውድቀት ጋር አብረው ይወድቃሉ። የቀዳማዊ ኃይለሥላሴና የደርግን አስታውሶ ማለፉ በቂ ነው። የኢሕአዴግ አርማና መዝሙር ነገ ስላለመፍረሱ ምንም ዓይነት ዋስትና የለም። የሚገርመው ግን ከቡር ጠ/ሚንስትር መለስ ዜናዊ “ጨርቅ” እንዳሏት በሷው ተጠቅልለው ወደ መቃብር መውረዳቸው ነው። ይህ አስገራሚ ግጥምጥሞሽ ነው።

“ልማታዊ መንግሥት!”

ከ97 ዓ.ም ወዲህ የኢሕአዴግ አንዱ ሽመንጫን ቋንቋ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” በማለት ራሱን በራሱ ማንቆላጸሱ ነው።

በመሠረቱ አንዲት አገር ለማች ወይንም አደገች የምትባለው በቃላት ሽንገላ ወይንም ኩሽት ሳይሆን ተጨባጭ እውነታ ወደ አገር ውስጥ የምታስገባቸው ሸቀጦች ወደ ውጭ ከምታስወጣቸው ከአጥፍ በታች ያነሱ እንደሆነ ነው። ከዚህ ሀቅ ስንገሳ ኢትዮጵያ የዚህ ግልባጫን ነች። ወደ ውስጥ የምታስገባቸው ሸቀጦች ቢያንስ ዘጠና ፐርሰንት ናቸው ማለት ይቻላል። ወደ ውጭ የምትልካቸው ሸቀጦች የቆዳ ውጤቶች፣ ቡና የቅባት አህሎች እንዲሁም ጥራጥራ የመሳሰሉት ዋንኞቹ ሲሆኑ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ደግሞ ሚዛን ባይደፋም በከፍተኛ ደረጃ የሚጮሁለት ያበባ ምርት ነው።

ይህንን ያበባ ምርት ሕዝቡ “የኢሕአዴግ ኢንዱስትሪ?” በማለት ያሸሚጥጠዋል። ይህ ያበባ ምርትም የጥቂቶች መንደላቀቂያ ሆኖ እንደሆነ እንጂ እንደሚጮሁለት የውጭ ምንዛሪን የሚቀርፍ ወይንም የሚያቃልል አይደለም። እንዲያውም ገበሬውን ከርሻ መሬቱና የከብቶቹን መዋያ ሜዳዎች ያሳጣና ያፈናቀላ፣ መሬቱንም ላንድኛው በኬሚካል ሊያመክን እንደሚችል የዘርፉ ባለሙያዎች ይናገራሉ። ስለዚህ ኢሕአዴግ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” እያለ ራሱን መከብ ከምን የመነጨ ነው? ብለን ብንጠይቅ አንድ አባት ለልጃቸው ያወጡላት ስም ዓይነት ይሆንብናል።

አንድ አዛውንት የልጃቸው ጥቂረት የምጣድ ቁጥ ትመስላለች። ስሟን ግን <ብርቱካን> አሏት። “መልክ ጥፉን በስም ይከሱ” እንዲሉ መሆኑ ነው። እናም ሰው በልጅቷ ጥቂረትና በስሟ መካከል ያለውን ልዩነት በማጤን አዛውንቱን “የብርቱካንን ቀለም ወይንም መልክ እያውቁም” በማለት ይተቻቸዋል። ኢሕአዴግም ራሱን በራሱ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” ሲል የልማትን ትሩፋት ምን ያህል ያውቃል? የሚል ጥያቄን ያስነሳል። በጠኔ በመቶ ሺዎች የሚቆጠሩ ዜጎች በየመቱ በሚረግፉባት አገር “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” ብሎ ራሱን ማሞካሽት እንደ መቀለድም ይቆጠራል።

ርግጥ ነው ኢሕአዴግ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” ሲል በገጠር የልማቱን ጋጋታ በቴሌቪዥን እያሳየ ገበሬው “ሚሊየን” እየተባለ አረንጓዴ ቆብ ከራሱ ላይ እያስቀመጠ (እያሰደፋ) በጅምላ ሲሸልም ያሳያል። በከተማ

ደግሞ የመንገዶችን መሠራት፣ የፎቆችን ግንባታ፣ ዜጎች የኮንደሚኒየም ቤት ባለቤት መሆናቸውን፣ የኃይድሮ ኤሌክትሪክ ግንባታው በብዙሃን መገናኛዎች ያዥንደጉዳል። “ሺ ቢታላብ ያው ከገሌ” እንዳለቸው ድመት ከችጋር ግን መላቀቅ አልቻልንም። በፐርፓጋንዳ ብቻ ጠግብን እናድራለን።

ዜጎች ከዚህ አዲስ አበባ “ቁምሣ” (ቁርስና ምሳ) ካንድ ላይ ባምስት ሰዓት እየተመገቡ ባሉበት ሁኔታና ይህም አላቀጣቸው ብሎ “ቁምራ” (ቁርስ፣ ምሣና ራት) በቀን አንድ ጊዜ የሦስቱን ጊዜያት መመገቢያ አቀራርበው ከሚበሉበት ጊዜ ላይ ደርሰው ባይናችን እያየን አንዳንዶቻችንም የችግሩ ቀጥታ ተካፋይ ሆነን እያለን በምን እይነት ሚዛን ነው ኢሕአዴግ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” ሊል የሚችለው? ራሱ ጠግቦ ስላደረገ ጠይቁ።

ሁልጊዜ የኢሕአዴግ መንግሥት “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” ሲል ወይንም በሌላ ምክንያትም ቢሆን ራሱን የሚያነፃፅረው ወደ ኋላ ብዙ ዓመታት ተመልሶ ከቀዳማዊ ኃይለሥላሴና ከደርግ አገዛዝ ጋር በማነፃፀር ነው። ካምና ዘንድሮ የተሻለ መሆን እንዳለበት እንኳን የሚገነዘብ መንግሥት አይደለም። የመልካ ጥቁረትና የስሜን ብሜነት ዓይነት ነው።

ትናንት ከቅኝ ግዛት የተላቀቀቸው ጎረቤታችን ኬንያ ዛሬ የትና የት ጥላን ሄዳለች። ሌላው ቀርቶ የምንበላው ማጣታችን ብቻ ሳይሆን ብሶታችንና መራባችንን እንኳን እንዳንተነፍስ በመታፈናችን የኢትዮጵያ ስደተኞች ኬንያን ሲያጣብቡ የኬንያ ስደተኞች ግን ከኛ አገር ስለመኖራቸው አናውቅም።

መንግሥት “ልማታዊ” ከሆነ ሕዝብ ጠግቧል፣ አገር ለምታለች ማለት ነው። አገር ከለማችና ካደገች ደግሞ ሥራ ተትረፍርፏል ማለት ነው። የምናየው ግን የተገለቢጠኞች ነው። ወጣቱ፣ ጎልማሳው፣ አዛውንቱ፣ ሴት ወንድ ሥራና ቁራሽ ፍለጋ ወደ ባዕዳን አገራት የሚጎርፈው ለምንድ ነው? ይህንን ሀቅስ መካድ ይቻላል? አገር እጅግ ኃላፊነት በጎደላቸው ሙስኞች እጅ ላይ ወድቃ ሕዝብ የቁም ስቃይ እያየ መንግሥት በዚህ ተግባሩ ሊያፍርና ራሱን ሊፈትሽ ሲገባው ለችግሩ ስለባ ለሆነው ሕዝብ መልሶ “ልማታዊ ነኝ” ማለት ከንቀት በስተቀር ሌላ ምን ፍች ሊሠጠው ይችላል?

ኢሕአዴግ በመንግሥትነቱ መንገድ መሥራትና አንዳንድ የመሠረተ ልማት አውታሮችን መዘርጋት እንዳለበት እንኳን በቅጡ የተገነዘበ አይመስልም። አንዳንድ ነገሮችን በሠራ ቁጥር እንደ ህፃን ልጅ አላፊ አግዳሚው “ኢሕአዴግዬ!” እያለ እንዲያሞካሻው ይፈልጋል።

ንፅፅር

የኢህአዴግ መንግሥት 21 ዓመታት ተገዞ ያልተላቀቀው ነገር ቢኖር ራሱን ከተራ ኩሽት ማላቀቅ አለመቻሉ ነው። ራሱን ከፍ ከፍ ባደረገ ቁጥርም ወደ ኋላ ተራምዶ የቀዳማዊ ኃይለሥላሴንና የደርግን ሥርዓቶች ከመኮነን ጀምሮ ቅንጣት ሥራ እንዳልተሠራ አድርጎ ዜሮ ላይ ያስቀምጣል። ራሱን ግን «ልማታዊ መንግሥት ነኝ» ሲል ይከባል። ለማንኛውም ከሁለቱ ያለፉ መንግስታት መብላጡን ወይንም ልማታዊ መንግስት መሆኑን በንፅፅር እያየን ሕሊናዊ ፍርድ መስጠት እንድንችል አንሆን።

ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በ43 ዓመታት ያገዛዝ ዘመናቸው ከውጭ ብርና ርዳታ ያገኙት የገንዘብ መጠን 250 ሚሊዮን ያሚሪካን ዶላር ሲሆን ባመት 625 ሚሊዮን የኢትዮጵያ ብር ብቻ ነበር። የደርግ መንግሥት በበኩሉ በ17 ዓመታት የግዛት ዘመኑ ከውጭ ያገኘው የብድርና የርዳታ መጠን 4 ቢሊዮን ዶላር ወይንም 8.2 ቢሊዮን የኢትዮጵያ ብር ነበር። ይህ በመሆኑም በንጉሠ ነገሥቱም ሆነ በደርግ ጊዜ እጅግ ጠቃሚ የሆኑ የመሠረተ ልማት አውታሮች ተዘርግተዋል፤ ይህንን ሀቅ ግን ኢሕአዴግ አይቀበልም።

ባንፃሩ የኢሕአዴግ መንግሥት በነዚህ 21 ዓመታት ውስጥ ከውጭ ብድርና ርዳታ ያገኘው የገንዘብ መጠን 50 ቢሊዮን ዶላር ሲሆን በኢትዮጵያ ብር ስንመነዝረው 3 ትሪሊዮን 250 ቢሊዮን 500 ሚሊዮን ገደማ ይሆናል። የዓመት ፈሰሱ 162 ቢሊዮን 500 ሚሊዮን ብር ነው። ይኼ ሁሉ ገንዘብ ከሥራ ላይ ውሏል አልቀለም? ሌላ ጥያቄ ሆኖ ልናተኩርበት የሚገባን ቁምነገር ግን በውጭ አገር ወይንም ባብዳሪ አገራት ተጽዕኖ ሥር የወደቅን መሆናችንን ነው። እንግዲህ ኢህአዴግ «ልማታዊ መንግስት ነኝ» የሚለን 3 ትሪሊዮን ብር ዕዳ ተሸክሞ ነው።

በሌላ በኩልም በግብር አሰባሰብ ስንሄድ በቀዳማዊ ኃይለሥላሴም ሆነ በደርግ ያገዛዝ ዘመን ዜጎች የሚጠበቅባቸውን ግብር ከመክፈል ውጭ ሌላ እዳ እንዲከፍሉ አይገደዱም ነበር። ይህንን በተመለከተ ባንድ ወቅት ያዲስ አበባ ነጋዴዎች <ግብር በዛብን ይቀነሰልን> በሚል ሰቆቻቸውንና ሆቴሎቻቸውን ላንድ ቀን ዘግተው ሰላማዊ ጩኸት ባሰሙበት ወቅት ስለዚህ ጉዳይ ጠ/ሚንስትር መለስ ተጠይቀው ሲመልሱ፡-

«ያዲስ አበባ ሕዝብ እስከ ዛሬ ድረስ ግብር ከፍሎ አያውቅም» ሲሉ ስላቅ ዓይነት መልስ ሰጥተው ነበር። በዚህ ውጤት አራት ኪሎ ሺረጋ

ሆቴልን ጨምሮ ሌሎች በርካታ የንግድ ተቋማት ከንግዱ ዓለም እንደ ተሰናበቱ ቀርተዋል። ይህም የኢሕአዴግ መንግሥት የዜጎችን አቤቱታና ጥያቄ ባግባቡ አዳምጦ የመመለስ ወይንም የማስተናገድ ብቃት የሌለው መሆኑን ያሳያል። ኢሕአዴግ ሁልጊዜ ችግሮችን የሚፈታው በጉልበት ነው። ዛሬም ከሙስሊሙ ማኅበረሰብ ጋር ለረጅም ጊዜ ያፋጠጠው ይኸው በጉልበቱ የማምለክ ባህሪው ነው።

እንግዲህ ከፍ ብዬ ለመግለጽ እንደሞከርኩት በንጉሡም ሆነ በደርግ ጊዜ ዜጎች ግብር በሚከፍሉበት ጉዳይ ብቻ ይከፍሉ ነበር እንጂ በተረፈ ነፃ ነበሩ። ባንፃሩ «በደሞክራቲ መንግሥት» የግብሩ ዓይነትና ያሰባሰቡ ስልት ተዘርዘሮ አያልቅም። ዛሬ በንጉሡ ጊዜ ማዘጋጃ ቤት ያሠራቸው የሕዝብ መፀዳጃ ቤቶች በነፃ ሽንትን ከፍሎ መውጣት አይቻልም። በቅድሚያ ካርኒ መቆረጥ የግድ ነው። በዚህ ላይ ተሰልፎ ወረፋ መጠበቁ እፍኛን ያፈነዳል። በያካባቢው አዳዲስ መፀዳጃ ቤቶች ባለመሠራታቸውም ዜጎች ከብራቸውን ጥለው በየጥጋጥጥ በመፀዳዳታቸው ከተማዋ እንደ ዋና መዲናነቷ ልታገኝ የሚገባትን ፅዳትና ውበት ማጣቷ ልንደብቀው የማንችለው ሀቅ ነው።

አንድ ሰሞን አበራ ሞላ (ስለሺ መኩሪያ) ሠርቶ ማሳያዎችን በመሥራት ብዙ ጥረቶችን አድርጎ ነበር። ከ97 ዓ.ም ወዲህ ግን የት እንደገባ በግሌ አላውቅም። ያም ሆነ ይህ መንግሥታችን በጥርጋጋን «ጽዱ አዲስ አበባ!» እያለ ይኳሸናል። ጽዳቷንና ውበቷን ግን በያካባቢያችን እየየን መፍረድ እንችላለን።

በዘመነ ኢሕአዴግ የ10 ሣንቲም ሻሂ በብርና በሁለት ብር ጠጥቶ መውጣት አይቻልም። ካሽ ሬጅስትር አጥምዶ ወይንም አስቀምጦ የሻሂውን ዋጋ 15 ከመቶ (ቫት) ጨምሮ መክፈል የግድ ነው። ሻሂ ቅጠልና ስኳር በገፍ የምታመርት አገር ካንድ ብርጭቆ ወይንም ስኳር ላይ የካሽ ሬጅስትር አጥምዶ ቫት የሚቆርጥን መንግስት በቃላት ለመግለጽ ቃል ያጥራል።

የኢሕአዴግን የግብር አሰባሰብ ስግብግብነት በተመለከተ አንዳንድ አዛውንቶች በምፀት ሲገልፁ «ኢሕአዴግ ወደፊት ባልና ሚስት ግብረሥጋ በፈፀሙ ቁጥር ቫት ለመቅረጥ እንዲያመቸው መዘግብ የሚያቆየው ካሽ ሬጅስትር ከራስጌያቸው ማስቀመጥ እንዲችል ለተወካዮች ምክርቤት አቅርቦ ሕግ ሳያስረቅቅ አይቀርም» ሲሉ ሥጋታቸውን በቁም ነገር ይገልጻሉ። አዛውንቶቹ ይህንን ሥጋታቸውን ሲገልፁም ከባድ ተነስተው አይደለም። ተጨባጭ መረጃዎችን ይዘው ወይንም ጨብጠው ነው። እንዲህ ነው።-

በ2003 ዓ.ም ድንገቱ የግብር አሰባሰብ ደንብ በማውጣት አግረኞች በዜብራ መንገድ ማቋረጥ ካልቻሉ፣ በሌላ አነጋገር አግረኞች ተንደርድረው ወይንም ተሽከርክረው መኪናን ገጭተው ከጠረመሱ ወይንም በሹፊራ ላይ ጉዳት ካደረሱ 60 ብር እንዲቀጡ የሚል በተወካዮች ምክር ቤት ባንድ አርፋጃ አስቀርቦ በማፀደቅ ሥራ ላይ በማዋል ዜጎችን በምክንያት የሚቀርጥ መንግስት ነው ኢሕአዴግ። እኔ ራሴ የዚህ ቅጣት ሰለባ ነኝ። የዜብራ መንገድ አላቋረጥክም ተብሎ ካሳንቲስ ፖሊስ ጣቢያ ተወስጄ ስልክ ደውዬ ብሩ እስከሚመጣልኝ ድረስ ለ2 ሰዓት ያህል የትራፊክ ደንብ ከጣሱ ሚኒስትሮች ጋር ታግቼ ቆይቼ 60 ብርን ከፍቼ ልለቀቅ ችያለሁ። እንደነው ታግተው ይንጫጩ የነበሩ ዜጎችን አይቻለሁ። ይህ የአግረኞች ቅጣት ዛሬ የቆመ የመሰለው 22 ማዘሪያ ያለው የትራፊክ ፖሊስ ሕንፃ ተሠርቶ በማለቁ ይመስለኛል።

እንግዲህ የኢሕአዴግ መንግሥት ከውጭ በብድርና በርዳታ ከሚያገኘው ሌላ ከፍ ብዬ ለመግለፅ እንደሞከርኩት በመጠንም ሆነ ባይነት ከገጠር አስከ ከተማ እጅግ ግዙፍ የሆነ ግብር አሰባሰብ ስልት ቀይሶ ከመንገድ ዳር ተቀምጣ በፀሐይ እየተቃጠለች ቴማቲምና ሽንኩርት ከምትቆረቆረዋ ጀምሮ እስከ ከፍተኛ የንግድ ተቋማት ድረስ ታክስ እያግበሰበሰ አንዳንድ የማስመሰያ ፈሰስ ወይንም በትርፍራው መንገዶችንና በዓመቱ መጨረሻ የሚሰነጣጠቁ ሕንፃዎችን ቢሠራ ምንድን ነው ሊያስፎክረው የሚችለው? ከዚህ ላይ ሌላም ጥያቄ ማንሳት ይቻላል። ለመሆኑ መንገዶቹን፣ ድልድዮቹንና ግድቦቹን የነማን ኩባንያዎች ናቸው የሚሠሯቸው? ይህንን አጥብቃችሁ ጠይቁ።

በከተማም ሆነ በገጠር የሚገነቡትን ግንባታዎች የሚሠሩት ሰባ ከመቶውን የኢሕአዴግ ኩባንያዎች መሆናቸው ያደባባይ ሚስጢር ነው። ስለዚህ በብድርም ሆነ በርዳታ የሚገኘው ገንዘብ እንዲሁም ከሕዝብ በግብር መልክ የሚሰበሰበው ገንዘብ ከቀኝ ኪስ ወደ ግራ ኪስ የሚገባ መሆኑን ጣታቸውን የሚጠቡ ህፃናት ሳይቀሩ ጠንቅቀው ያውቁታል። ቀሪዎቹን ሰላሳ ከመቶውንም ቢሆን ያለጨረታ በቻይና ኩባንያዎች የሚሠሩ ናቸው። እነዚህም ጭንብሎች እንጂ ከኢሕአዴግ ከንድ ነፃ ናቸው ማለት አይቻልም። በሌላ በኩልም የሲ.ሚንቶ፣ የፌር (ባጠቃላይ የግንባታ ዕቃዎች) በነዚህ 21 ዓመታት ለምንድን ነው ዋጋቸው አይነኬ የሆኑት? ብሎ መጠየቅም ተገቢ ነው። የዚህ ምስጢሩ የግንባታ እቃዎች እስመጭና አከፋፋዮች የኢሕአዴግ ወኪሎች ወይንም ኢሕአዴግ ራሱ የንግዱ ክፍል ኢኮኖሚ ዋና ተዋናይ በመሆኑ ነው። ከዚህ የዋጋ ንረት ጋር በተያያዘም ጤፍ የምታመርት አገር ጤፍስ ለምን ተወደደ? ብሎ መጠየቅም ተገቢ ነው።

በ83 ዓ.ም መቶ ኪሎ ጤፍ ከ 40 - 50 ቁር ይሸጥ የነበረው ዛሬ ከ1300 -1800 ብር ደርሷል። ኪሎ ሥጋ በ83 ዓ.ም ከ3 - 5ብር ይሸጥ የነበረው ዛሬ ከ140 - 160 ብር ደርሷል። ለምን? ጠይቁ። የዚህ ሚስጢርም ጂዳ፣ ሮም፣ ለንደን፣ ቶሮንቶ፣ ዋሽንግተን ዲሲና ኒዮርክ የተከፈቱት ግዙፍ ግዙፍ ሬስቶራንቶች የነማን እንደሆኑ ጠይቅ ሀቁን ማወቅ ይቻላል። እንግዲህ ይህንን ሁሉ ጉድ ሕዝብ አያውቅም ብሎ «ልማታዊ መንግስት ነኝ» እያሉ ማሸጫጠጥ ሕዝብን ዝቅ አድርጎ እንደ መመልከት ይቆጠራል። ሕዝብ ያያል። ሕዝብ ይሰማል። ሕዝብ ጠንቅቆ ያውቃል። ያንድ መልካም ሕዝባዊ መንግሥት ዐይንና ጀርድ ሕዝብ ነበር። ይህ ግን ዛሬ የተገላበጠሽ ሆኗል።

“ኢሕአዴግ 21 ዓመታት ተጉዞ አንዳንድ ያረጁ መንገዶችን መጠገኑንና አዲያዲስ መሥመሮችን መዘርጋቱን፣ እንዲሁም ባዲስ አበባና በክልል ዋና ዋና ከተሞች ፎቆችን ማቆሙን እንደ ትልቅ ነገር በመቁጠር በፕሮፓጋንዳ <ትልቅ መንግሥት> ለመባል ይታትራል። ከሠራና አገር በልጽጋ፣ ሕዝብ ራሱን ችሎ ሲያድር ሥራው በራሱ ትልቅ መንግሥት እንደሚያስብለው አንኳን ግንዛቤ የለውም። በጨጨፍትና በማስመሰል የተለከፈ ጉደኛ መንግሥት ነው። ለመሆኑ በመንግሥትነቱ ምን ሊሠራ ኖሯል? ያንድ መንግሥትስ ኃላፊነቱና ተግባሩ ምን ሊሆን ነው? መንገድ መሥራቱ፣ ፎቅ መገንባቱ፣ የኃይድሮ ኤሌክትሪክ ግድቦችን መገደቡ አፋኝነቱንና ፀረ-ሰላምነቱንስ ያካክሰላታል? በየቀኑ የተራብ አውሬ ይብላኝ እያለ አገሩን እየጣለ የሚሰደደው ወጣት አገሩን ጠልቶ አይደለምከ። የሥርዓቱ ከጨካኝነት በድህነት እንኳን እንዲኖር ስላላስቻለው ነው።

በመሠረቱ ኢሕአዴግ አንዳንድ ግንባታዎችን በመገንባቱ “ልማታዊ መንግሥት” የሚያስብለው ከሆነና በዚህ ተግባሩም እንዲሞክሽ ፍላጎቱ ከሆነ ኢጣሊያምከ የሊማሊሙን ገደል ደረማምሳ ትውልድ ሊገነባው ቀርቶ ሊያስበው የማይችለውን መንገድ ሠርታልናለች። ከዚህ አዲስ አበባ በቅርብ ርቀት የሚገኘውን የጣርማ በርን ተራራ በርቡራ በመብሳት የውስጥ ለውስጥ መንገድ ገንብታልናለች። ጥቂት የማይባሉ ሕንፃዎችንም በዋና ዋና ከተሞች ገንብታለች። እሷም ታዲያ “ልማታዊ መንግሥት” ተብላ ስትገዛን መኖር ነበረባት? አያቶቻችንና አባቶቻችን እሷን ወግተው ማባረራቸው ስህተት ነበር? ይህንን በተመለከተ ያንድነት ፓርቲ የሥራ አስፈጻሚ አባልና የፋይናንስ ጉዳይ ኃላፊ አቶ ተክሌ በቀለ እንዲህ ሲል ሀቁን አስቀምጦታል፡-

“ሕዝብ በዳቦ ነፃነቱን የሚቀይር ቢሆን ኖሮ ኢጣሊያ ኢትዮጵያን መግዛት በቻለች ነበር...” (ፍኖተ ነፃነት ቅፅ 2 ቁጥር 16 ማክሰኞ ህዳር 5 ቀን 2004 ዓ.ም)

አቶ ተክሌ በቀለ

ያንድነት ፓርቲ የሥራ አስፈጻሚ አባልና የፋይናንስ ጉዳይ ኃላፊ

የኢሕአዴግ ባለሥልጣናት ቁሣዊ ልማትና መንፈሳዊ ልማት የማይነጣጠሉ መሆናቸውን በቅጡ የተገነዘቡት አይመስሉም። ቁሣዊ ልማት ብቻውን ልማት ሊሆን አይችልም። በሌላ አባባል ፎቅ ቢገተር፣ መንገድ ቢሠራ ያለ አእምሮ ነፃነት ወይንም መንፈሳዊ ልማት ፋይዳ የለውም። ዋናውና ወሳኙ ኃይል የአእምሮ ነፃነት ነው። ሕዝብ አንዳይናገር፣ ስለመብቱ አንዳይጠይቅ፣ ስግብግብና ኃላፊነት የሚሰጠው ባለሥልጣናት ካንድም ሁለት ሦስት ፎቆችን እየገነቡ ባንፃሩ የድሃ ጎጆዎችን ባፍራሽ ግብረ ኃይል እያፈረሱና ዜጎችን እያሰደዱ <ፎቅ እየሠራሁላችሁ ነኝ፤ ኮንዶሚኒየም እየገነባሁላችሁ ነኝ፤ ዓባይን እየገደብኩላችሁ ነኝ፤ ማለት በጭራሽ የትም አያደርስም። በመጀመሪያ መቅደም ያለበት ወይንም አብሮ መሄድ ያለበት ዋነኛውና ፈጣሪው ኃይል አእምሮ ስለሆነ አእምሮ ነፃ መሆን አለበት። አእምሮ ነፃ አስካልሆነ ድረስ ግን የተገነባው ሁሉ ይፈርሳል፤ ይናዳል።

የጥንት ባሪያኮ ጌታው የሚያሠራው ሆዱን እየሞላ ነው። ነፃነት ግን የለውም። ምናልባትም በቤት ውስጥ ካሉት እንስሳት መሀከል እንደ አንዱ ነው የሚቆጠረው። ዛሬ የኢትዮጵያ ሕዝብም በገመድ ተቆራኝተው ለሽያጭ ወደ ገበያ እንደሚነዱ በጎች ወይንም ፍየሎች አንድ ላምስት ተጠርገፎ ነፃነቱን ተገፎ አምጣ ያሉትን ከልጆቹ አፍ እየመነጨቀ እየሰጠ፣ ሁን ያሉትን

አቶ ተክሌ በቀለ

ያንድነት ፓርቲ የሥራ አስፈጻሚ አባልና የፋይናንስ ጉዳይ ኃላፊ

አይ.ወ. ባለሥልጣናት ተሰጦ ለጠቅላይ ጠቅላይ ጠቅላይ

አየሆነ፣ ባል ሚስቱን፣ ሚስት ባሏን አስባቸው የሚመራረጁበት ክፉ ሥርዓት ውስጥ ገብተን እየዛቀጥን ባለንበት ወቅት ኢሕአዴግ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ፣ ዴሞክራሲ ነኝ!” ሲል ዐይኑን በናጫ አሸ።

ወደ ከተማ ስንመጣ ደግሞ <ሰቢል ሠረባንቱን >ኢሕአዴግ “ያይት ቀለም አላማረኝም” ባለ ጊዜ ጥፋት ፈልጎ ወይንም ፈጥሮ ከሥራው ያባርረዋል። ወይንም ደግሞ የመሥራት ሞራሉን በሚገልገል መልኩ ከደረጃ ዝቅ ያደርገዋል። ዛሬ ኢትዮጵያ ውስጥ ጡረታን አሥከብሮ ጡረታ መውጣት እንደ መታደል የሚቆጠርባት አገር ሆናለች።

በመሠረቱ ያረጁ መንገዶችን መጠገንና አዲስ አበባ ውስጥ አንድ ቀለበት መንገድ መሥራትና ትላልቅ ፎቆችን መገንባት ከሌሎቹ አገራት ጋር ስናነፃፅረው በመንግሥት ደረጃ ሊያመጻጹና ሊያከራራ ባልተገባ ነበር። ለዚያውምኮ የሚገቡት ፎቆች የነማናቸው? በየመንገዱ የሚፈነጩት ኮብራዎችና ላንድ ከሩዘሮች የነማን እንደሆኑ ሕዝቡ ጠንቅቆ ያውቃቸዋል። ተጎታቸው፣ ቡቴዎቹ፣ በዋና ዋና ከተሞች የሚፈልጉት አይሲዞዎችና ሀይገር ባሶች፣ እንዲሁም በሌሊት ጨለማን እየሠነጠቁ የሚበሩት ዘመናዊ እስካይ ባሶችና ሰላም ባሶች የነማናቸው? መንገዶቹ ለነዚህ ተሽከርካሪዎች ደህንነት ሲባል ቢሠሩና ቢጠገኑ ምን ያስደንቃል? የሚያስደንቀውና የሚያስገርመው ለቅኝ ገዥዎች ያልተገባረከከ ጀግና ሕዝብ በምርኮኞች እጅ ላይ ወድቆ፣ ነፃነቱንና መብቱን እንደ ቆዳ ተገፎ ለዘመናዊ ባርነት መጋለጡ ነው።

“መንግሥታችን ልማታዊ” ከሆነ ለምን አንራባለን? ለምንስ ዜጎች አገራቸውን እየጣሉ በጅምላ ይሰደዳሉ? ለምንስ እጅግ ተዋርደው ያረቡት ገረድ ለመሆን ይመርጣሉ? እነዚህን ጥያቄዎች ጠይቁ።

ባንድ ወቅት በደቡብ ኢትዮጵያ ጠኔ ገብቶ ከኢትዮጵያ አልፎ የዓለም የመገናኛ ብዙሃን መነጋገሪያ ሆኖ በነበረበት ወቅት የኢሕአዴግ ከፍተኛ ባለሥልጣናት ጠ/ሚንስትር መለስን ጨምሮ “ድርቅ እንጂ ርሃብ አልገባም” እያሉ ያስተባብሉ ነበር። ይህንን በተመለከተና ስለርሃብና ስለ ጠኔ ልዩነት እንዲያስረዱኝ ዶ/ር ኃይሉ አርአያን ጠይቁቸው የሰጡኝ መልስ፡-

“ይኸ መንግሥት አንድም ጊዜ ስለሚሠራው ስህተት አምኖ አያውቅም። ድርቅ እንጂ ርሃብ የለም ሲል ድርቅ የተፈጥሮ ከስተት በመሆኑ አኔን አያስጠይቅኝም ለማለት ነው። ድርቅም ቢሆን ባግባቡ መፍታት ካልቻለ ወይንም በወቅቱ ለተጎዱት ወገኖች ካልተደረሰላቸው ሊያስጠይቅ ይችላል። በፍፁም ከተጠያቂነት ማምለጥ አይቻልም” ካሉኝ በኋላ ቀጠል አድርገው፡-

“ርሃብ (Hunger) ስንል ማንኛውም ሰው የሚመገበው ሃይማ ቢሆን ምክንያቱ ወይንም በሥራ ተጠምዶ የመመገቢያ ጊዜ አጥቶ ሊሆን ይችላል፤ ሲቆይ ወይንም ሲውል የሚሰማው ስሜት ርሃብ ይባላል።

“ጠኔ (Famine) ማለት ግን ከርሃብ በፍፁም የተለየ ነው። የሚላስ የሚቀመስ ጨርሶ የሲለበት ሁኔታ ሲፈጠርና ቅጠሎችና ሳሮች ሳይቀሩ በድርቅ ሃቢያ ሲያሩ በዚህ ወቅት ጠኔ ይከሰታል። ጠኔ ባገራችን ብዙ ጊዜ ተከሰቷል። ብዙ ሕዝብም ፈጅቷል። ጠኔ የሰውነትን ቅርፅ ሳይቀር ያዛባል። ጠኔ ሰዎችን ብቻ ሳይሆን እንስሳትንም አጥንታቸውን አስቀርቶ የሚፈጅ ነው” ሲሉ ምሁሩ ተርከውልኛል።

እንግዲህ ሀቁ ይኸ ሆኖ እያለ፤ የኢሕአዴግ መሬትን እንደጣቃ እየቀደደ እየሸጠ “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” ሲል ከምን አንጻር ይሆን? ጠይቁ።

አንጋፋው ምሁር ዶ/ር ኃይሉ አርአያ

የመሬት ቅርምት

የዘመኑን የመሬት ቅርመት በተመለከተ አቶ ስንታየሁ በቀለ የተባሉ ምሁር <አዲሱ የቅኝ ግዛት ጅማሬ> በሚል ርእስ እንዲህ ይገልፁታል፡-

“... ኢሕአዴግ ሀገርን አይደለም 5 ሚሊዮን የፓርቲውን አባላት በፓርቲው አባልነት የሚያቆይ አቅም ሊኖረው እንደማይችል አሙን ነው። አሁን ያሉት አምባገነኖች በምዕራባውያን <ስፖንሰርነት> በሕዝብ ላይ

አንጋፋው ምሁር ዶ/ር ኃይለ ለርአየ

የተጫኑ መርጎች ናቸው... ይሏቸዋል። አቶ ሰንታየሁ በቀለ ጽሑፋቸውን በመቀጠል "የኢሕአዴግ የመሬት ስጦታ ለምን?" በማለት ይጠይቁና አያይዘው "ከ97 ዓ.ም በኋላ በኢሕአዴ ከተተገበሩት አሰከሬ ፖሊሲዎች አንዱ ሰፋፊ የርሻ መሬቶችን ለውጭ ባለሀብቶች ማከፋፈል ነው። በቅርቡ የዓለም ባንክ ይፋ የሆነ የጥናት ውጤት እንዳሳየው ከሆነ በኢትዮጵያ ከ1996-1999 ዓ.ም መካከል 1.2 ሚሊዮን ሄክታር መሬት በላይ ለኢንቬስተሮች ተሠጥቷል" ይሉናል። አሁንም ጽሑፋቸውን በመቀጠል፡-

"ኢሕአዴግ የሕዝብ ውክልና ሳይኖረው ኤርትራን አሳልፎ ሠጥቷል። አገራችን በዓለም ከፍተኛ የሕዝብ ቁጥር ያላት ግን ደግሞ ወደብ የሌላት ሀገር አድርጓታል። ይግባኝ በሌለው ፍ/ቤት በኢትዮጵያና በኤርትራ ደንበር ሠፋፊ የኢትዮጵያ መሬቶች ለኤርትራ እንዲሠጡ ፈቅዷል። በጎንደር በኩል ለሱዳኖች አሰረከቧል። አሁን ደግሞ ለ99 ዓመት ለኢንቬስትሜንት በውል ስምምነት ጋምቤላን የሚያክል ክልል እንዳናጣ ያሰጋል" ሲሉ ይጠይቃሉ።

(ፍናተ ነፃነት ቅፅ 1 ቁጥር 5 ረቡእ ነሐሴ 25 ቀን 2003 ዓ.ም)

የሰብአዊ መብት ተቆርቋሪው መምህር ደረጃ መላኩ በበኩላቸው <የኢትዮጵያ ገበሬዎች አጣ ፈንታና የመሬት ቅርምቱ!> በሚል ጥንታዊ ጽሑፋቸው "ኢትዮጵያን በባንቱ ስታይዜሽን ያገዛዝ ዘይቤ ጣሯን ያበዛባት ሥርዓት አሁን አለ። ለብዙ ሺ ዓመታት የባሕር በር የነበራትን ታላቅ አገር መግቢያና መውጫዋ እንዲዘጋ ዋናውን ሚና የተጫወተው የለየለት አምባገነን መንግሥት ዛሬ ደግሞ ፍፁም አስደንጋጭና ህልውናችንን የሚፈታተን ነገር ሠርቷል። ድንግል መሬቷን በዓለም አጅግ ርካሽ በሆነ ዋጋ ለተቀራማቾች አሰረከቧል!" ካሉን በኋላ ተቀራማቾቹ ምን ያህል ሄክታር መሬት እንደ ተቀራመቱ በሠንጠረዥ አስደግፈው አቅርበዋል። እነሆ፡-

አገዛዙ ለደንበር ዘለልና ለኢትዮጵያውያን የሠጠው የመሬት መጠን						
ተ.ቁ	የባለ ሀብቱ ስም	የመጣበት ሀገር	የመሬት ቅርምት የተካሄደበት ክልል	የሚያለማው የሰብል ዓይነት	የመሬት ስፋት በሄክታር	ምር መሬ
1	ካራቱሪ ኩባንያ	የርሻ	ሕንድ	ጋምቤላ	ፓል አይልና ጥራጥሬ	100,000
2	ሸፓርጂፓሎንጂ	ሕንድ	ቤንጎላንጉል ጉሙዝ	ለነዳጅ የሚያገለግል	50,000	

				ተከልና የምግብ ዘይት		
3	ቢ ኤች ኦ (BHO)	ሕንድ	ጋምቤላ	የፓል ዘይት ጥራጥሬ	27,000	
4	ፋቸ ያኩሪ አተር ኢንዱስትሪ	ሕንድ	ጋምቤላ	አኩሪ አት	25,000	
5	ሲ ኤል ሲ (CLC) ስፔንቴክስ ኢንዱስትሪ	ሕንድ	ቤንጎላንጉል ጉሙዝ	ጥጥ	25,000	
6	ሁናን ዲፋንጉያን የርሻ ካምፓኒ	ቻይና	ጋምቤላ	የሸንኮራ አገዳ	25,000	
7	አዳማ	ሕንድ	ደ. ኢትዮጵያ	ጥጥ	18,516	
8	ኋይት ፊልድ	ሕንድ	ደ. ኢትዮጵያ	ጥጥ	10,000	
9	ሳውዲ የርሻ ኮከብ	ሳውዲ አረቢያ	አልዊር ጋምቤላ	ስንዴ በቆሎ ሩዝ	10,000	
10	ዳንኤል የርሻ ልማት ድርጅት	ትውልደ ኢትዮጵያዊ	ደ. ኢትዮጵያ	ጥጥና ጥራጥሬ	5,000	
11	ሜላ የርሻ ልማት	ኢትዮጵያ	ደ. ኢትዮጵያ	የጥጥ ተክል	5,000	
12	አክሰስ ካፒታል ሰርቪስ	ኢትዮጵያ	ቤንጎላንጉል ጉሙዝ	የእጣን ዛፍና ጥራጥሬ	5,000	
13	ትራኮን የንግድ ድርጅት	ኢትዮጵያ	ቤንጎላንጉል ጉሙዝ	የጥጥ ተክል	5,000	
14	ዶ/ር ታሚ ሀይን	ትውልደ ኢትዮጵያዊ	ደ. ኢትዮጵያ	የጥጥ ተክል ሲድ	5,000	
15	ብሩ ሆይድ (buoyed)	ኢትዮጵያ	ቤንጎላንጉል ጉሙዝ	የጥጥ ተክልና አኩሪ አተር	5,000	
16	ሲ.ሲ የርሻ ልማት ድርጅት	ኢትዮጵያ	ደቡብ	የጥጥ ተክል	4,003	
17	ቤንዲታ ሀርቨስት የግል ኩባንያ	ሕንድ	ጋምቤላ	ሻይ ቅጠልና የነዳጅ ተክል	3,012	
18	ራሀዋ (Rahwa)	ኢትዮጵያ	ደ. ኢትዮጵያ	ጥጥ፣ ጥራጥሬ	3000	
19	Asky (የርሻ ልማት)	ኢትዮጵያ	ቤንጎላንጉል ጉሙዝ	ጥጥ	3000	

20	ፀጋዬ ደግሞ	ትውልደ ኢትዮጵያዊ	ደ ኢትዮጵያ	ጥጥ	1000	
21	ፈታ (key stone)	ትውልደ ኢትዮጵያዊ	ቤንሻንጉል ጉሙዝ	Horticultural crop	431	

ጠቅላላ ድምር = 347,099 ሄክታር

እንግዲህ ይህ 347,099 ሄክታር መሬት ጋምቤላ፣ ቤንሻንጉልና ደቡብ ክልል ክፍሉን ያህል ነው። ባማራ፣ በአሮሚያና የአሞን ሸለቆ ተከትሎ የተሠጠውን የመሬት መጠን አይጨምርም። እንደገና ባዲስ አበባ ዙሪያና አቅራቢያ ላበባ ምርት የተሰጠውን ሁሉ ሲካተት ቀደም ሲል እንደ ተጠቀሰው 1.2 ሚሊዮን ሄክታር መሬት በባዕዳን እጅ ገብቷል ማለት አንችላለን። ምን ቀረን ታዲያ ወገን? ጠይቁ።

እንደሚታወቀው ኢትዮጵያ በሕዝብ ብዛት ካፍሪካ የሦስተኛ ደረጃን ከግብፅና ከናይጄሪያ ቀጥላ ትይዛለች። ታዲያ ይህን ያህል የሕዝብ ቁጥር የሠፈረባት አገር፣ የሥራ አጠቃቀም ቁጥር ከአለት ወደ አለት እያደገ ባለበት ሁኔታና ያለ ዘመናዊ የወሊድ መቆጣጠሪያ የሚወለዱ ህፃናት ባሉባት አገር ያላንዳች መቆርቆርና ኃላፊነት በጎደለው ሁኔታ ድንግል መሬቷን ለባዕዳን ተጃሮች በነፃ የመሥጠት ያህል ማደል በምን ቃል መግለጽ ይቻላል? ለ99 ዓመት ውል እየገቡ እጅግ በተጣደፈና በሽሚያ ዜጎችን ከመኖሪያ ቀያቸው እያፈናቀሉ ባዕዳንን ማስፈር ምን ዓይነት የከፋት ልክ ማጣት ነው? መልስ ሰጭ ባታገኙም ጠይቁ።

“ያልጠረጠረ ተመነጠረ!”

“ያልጠረጠረ ተመነጠረ” እንዲሉ አቶ ግራማ ካሳ የተባሉ ሌላው ምሁር በበኩላቸው ስጋታቸውን እንደሚከተለው ይገልጻሉ፡-

“ሱልጣን ኢብራሂም አሠብን ለኢጣሊያኖች እንደ ሸጠ ሁሉ አገራችንን እኛ በማናውቀው መንገድ ለውጭ አገር ዜጎች እየተቸበቸበ ይሆን?” በማለት ይጠይቁና “ካመታት በኋላ ኢትዮጵያ የሕንዶችና የቻይናዎች አገር ትሆን ይሆን?” ሲሉ በስጋት እንደገና ይጠይቃሉ። እውነትም ያሰጋል። ኢሕአዴግ እንደ ሱልጣን ኢብራሂም ለሕንዶችና ለቻይናውያን በጋምቤላና በቤንሻንጉል ጉሙዝ ከሕዝብ እውቅናና ውክልና ውጭ የመሠረት ድንጋይ እያስቀመጠላቸው ይሆን? ጠይቁ።

እንደሚታወቀው እነዚህ አገሮች የዓለምን ሕዝብ ቢያንስ 1/4ኛውን ቁጥር የሚሸፍኑ ናቸው። እድሜ ለኢሕአዴግ የራሱን ዜጎች እያሰደደ ከተጨናነቀ ኑሮ እየገላገላቸው ነው።

አቶ ግርማ ካሳ ለባዕዳን ኢንቬስተሮች የተቸረውን የመሬት መጠን በንፅፅር እንዲህ ይገልፁታል “ወደ 4 ሚሊዮን ሕዝብ የሚኖርባት ያዲስ አበባ ከተማ ስፋት 54,000 ሄክታር አካባቢ ይሆናል። በሌላ አባባል ያዲስ አበባን አምስት ጊዜ የሚያህል መሬት ለውጭ አገር ዜጎች ተሠጥቷል ማለት ነው” በማለት ቁጭታቸውን ከገለጹ በኋላ ቀጥለው “በመቶ ሺዎች የሚቆጠሩ ወገኖቻችን በከንቱ ያለቀባት የባድመ ይገባኛል ጦርነት ነው። የባድመ ከተማ ከዳር እስከ ዳር ካንድ ኪሎ ሜትር አትበልጥም። በመሆኑም ስፋቷ ከ100 ሄክታር ያነሰ ነው ማለት ይቻላል። ታዲያ ከ100 ሄክታር ላነሰ መሬት ያን ሁሉ ንብረትና እልቂት የተከሰከሰው፣ ያ ሁሉ ደም የፈሰሰው ለውጭ አገር ዜጎች የተሠጠው 2,500,000 ሄክታር መሬት በስፋቱ 2,500 ባድማዎች እንደተሰጡ የሚያስቆጥር ነው። ላንድ ባድማ ያን ያህል መስዋእትነት ሲከፈል2,500 ባድማዎች በቀላሉ ሲሰጡ ማየት እጅግ በጣም የሚያሳዝን ነው” በማለት ቁጭታቸውን በምሬት ገልፀዋል። (ፍኖተ ነፃነት ቅፅ 2 ቁጥር 10 ማክሰኞ መስከረም 16 ቀን 2004 ዓ.ም)

እንግዲህ ኢሕአዴግ አውቆም ይሁን ሳይውቅ ይህንን የመሰለ ስህተት እየሠራ ነው “ልማታዊ መንግሥት ነኝ” በማለት ራሱን በራሱ የሚከበው። ምናልባት የሕንዶችንና የቻይናዎችን ልማት ተስፋ ሠንቆ ይሆን? ዋነው ነገር ወደፊት ምን መደረግ አለበት? የሚለው መሠረታዊ ጥያቄ መልስ ማግኘት የሚገባው ጉዳይ ነው።

ኢሕአዴግ ይህን የመሠለ ትውልድን የሚጎዳ ጥፋት ሲፈፀም ዜጎች እያዩና እያወቁ ወይንም እየሰሙ በቸልታ የመመልከታቸው ጉዳይ ከኢሕአዴግ ጥፋት የበለጠ አሳሳቢና አነጋጋሪ እየሆነ መጥቷል። በተለይ የምሁራን ገለልተኛ መሆን ኢሕአዴግን በጭፍኑ እንዲጓዝና ሕዝብን እንዲንቅ አስችሎታል። ይህን የኢሕአዴግ የጭፍንና የእብሪት ጉዞ ለመግታት ወይንም ጨርሶ ለማስወገድ ተቀራርቦ መወቃቀስ ተገቢና አስፈላጊ በመሆኑ ለይደር የሚተው ጉዳይ አይደለም። ተቀራርቦ ለመወቃቀስ ደግሞ አስቀድሞ ብሔራዊ መግባባት መፍጠርና ባገር ጉዳይ ዙሪያ ለመነጋገር ቅድሚያ ከምሁራን የሚጠበቅ ተግባር ነው። የምሁራን ችላ ባይነት ባገርና በሕዝብ ላይ በደል መፈፀም ነውና ከወቀሳ ማምለጥ አይቻልም።

ኑ - እንወቃቀስ!

የባዶ ጨስ ሲያሸት የኖረ ፋኖ የሰላም አየር እንደ በርበሬ ያስነጥሳል! (ይከነክነዋል!)

ብሔራዊ ርቅ

ርቅ አረቀ፣ የተወላገደውን እንዳይሠበር አድርጎ አቃና፣ አስተካከለ ከሚለው የግዕዝ ቃል የወጣ ሲሆን በማህበረሰቡ ፍቺ ስንሄድ ደግሞ ርቅ ያወቃቅሳል፣ ያስማማል፣ እውነት ያናግራል። በመሆኑም የሰላም ሥንቅ ነው።

ብሔራዊ ርቅ ስንልስ ምን ማለታችን ነው? አገር አቀፍ ሰላም ይሰፈን ማለታችን ነው። ከፍ ብዬ ለመጠቆም እንደሞከርኩት ርቅ ያወቃቅሳል፣ ያበጡ ቁስሎችን ያፈርጣል፣ ወይንም ያፈነዳል። ብጉንጂ ከፋ የጉያ ወይንም የብብት አባጭ ነው። ፈርጦ መግሉ ካልወጣ በስተቀር የሰላም እንቅልፍ እያስተኛም። ስቃይ ከፋ ነው። የማህበረሰብ ቁስል ደግሞ ከዚህ የከፋ ነው። እንዲሁ ጎሳ ወይንም ብሔረሰብ በሌላው ብሔረሰብ አኩርቷል። ከዚህም በከፋ መልኩ አመርቅዟል። ይህ በየጉያው ያበጠ ብጉንጅ ፈርጦ ሊሸር የሚችለው ብሔራዊ መግባባት በመጀመሪያ ተፈጥሮ በመጨረሻ ተወቃቅሶ ብሔራዊ ርቅ ማውረድ ሲቻል ብቻ ነው።

ብሔራዊ ርቅ ያስፈልጋል ስንልም ከባድ ተነስተን አይደለም። በነዚህ 21 ዓመታት ውስጥ ብቻ ዜጎች እስከሰሰው ተጋለጠ፣ ተዳምተዋል፣ ተቆሳሰለዋል... በዘመነ ደርግም በነጭ ሽብርና በቀይ ሽብር ከወዲህም ሆነ ከወዲያ ያለቀው ወጣት ያንዲት እናት ልጆች በመሆናቸው የወገኖቻቸው ቁስል ፈርጦ ሊሸር የሚችለው ላንዱ ወገን የሰማዕታት ሙዚየም በመሥራት ሣይሆን ተቀራርቦ በመወቃቀስ ቁስልን ማፍረጥ ሲቻል ብቻ ነው።

ደርግ ካገር መከላከሉ ሌላ በተለያዩ ምክንያቶች ወይንም “በፀረ - አብዮተኞች ስም” መጠነ ሠፊ ደም አፍስሷል። የሕዝብ ያልሆነ የባዕድ ሥርዓት አምጥቶ በመጫን ንብረት በመውረስ ከሕዝብ ጋር ተቆስሷል። የብዙዎቹን ተስፋ አጨልሟል።

የሕወሓት ፋኖዎች ኢሕአፓን ከትግራይ ተራሮች ጨፍጭፈው አባረዋል። በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ልክ እንደ ደርግ ሁሉ

አብረዋቸው የተሰለፉትንም በልተዋል። “አማራ ገዳይ!” እያሉ ፋኖ ነበሩበት ብቻ ሣይሆን መንግሥት ከሆኑ በኋላ እንኳን ያማራ ዜጎችን ነጥለው ባልተቋረጠ መልኩ መኖሪያ በማሳጣት አጥቅተዋል፤ እያጠቁም ናቸው። እንደ ብሥራት አማረ የተጠናወታቸው ደግሞ ወደ ኋላ እጅግ ርቀው ነገሥታቱን በተለይም እፄ ምኒልክን እያንቋሸሹ አፅማቸውን ዘልፈዋል። እነዚህ ሁሉ ከፋ የብብት አባጭ ናቸው። ተወቃቅሰን ካልፈረጠ በስተቀር የትውልድ ጠንቆች ናቸው። አንዱ ዘር ወርቅ ሌላው ዘር ጨርቅና ልፍስፍስ እየተባለ እንዴት አብሮ መኖር ይቻላል? እንወቃቀስ።

አነግ የኦሮሞን ሕዝብ ከሌላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ነጥሎ አገነጥላለሁ በሚል መጠነ ሠፊ ደም አፍስሷል። የኦሮሞ ልጆችንም አስቀጥቷል። ዛሬም ቢሆን “ያህያ ባል ከጅብ አያድን” እንዲሉ የኦሮሞ ልጆችን ኑሮ እያጨለመ ይገኛል።

በመኤሶንና በኢሕአፓ መሀከል ብዙ ደም ፈሰሰ፤ ሕይወትም ጠፍቷል፤ በአጋዴን አካባቢ በሚንቀሳቀሰው (ኡብነግ) ምክንያት የሰማሌ ዜጎቻችን እጅግ በከፋ መልኩ ሰለባ ሆነዋል። በነዚህ ሁሉ ሳቢያ የፈሰሰው ደም እንዲደርቅ ከተፈለገ መወቃቀስ ያስፈልገናል።

አነግና የኦሮሞ ምሁራን ባማራ ላይ ጥቅል የሆነ ጥላቻና የቆየ ቁርሻ እንዳላቸው በተለያዩ አጋጣሚዎች ሲገልፁ ቆይተዋል። መግለፅ ብቻ ሳይሆን መጠነ ሰፊ ደምም አፍስሰዋል። ባፄ ምኒልክ ጊዜ ግፍ ተፈፅሞብናል በሚል ተራ ብቀላ ውስጥ መግባታቸውን መደበቅም ሆነ መካድ አይቻልም። ይህ እባጫቸው እንዲፈርጥ በቅድሚያ ብሔራዊ መግባባት ተፈጥሮ ከዚያም በመቀራረብ መነጋገርና እውነቱን ነቅሶ በማውጣት መወቃቀስ የግድ ይላል። መናናቅና በጥላቻ የጎሪጥ መተያየቱ ለቀጣይ ትውልድ ሕይወት የሚበጅ አይሆንም።

አማራው ከሚፈፀምበት ሁለንተናዊ ግፍ የተነሳ በትግሬኛ ተናጋሪ ወገኖቻችን ላይ ሕወሓት በሚረጨው ያልተቋረጠ ፕሮፓጋንዳ የተነሣ አመርቅዟል። ይህንን ሀቅ መሸፋፈን አይቻልም። የተጋዳላይ ብሥራትን መጽሐፍ ያነበበ ሰው በፍፁም እንቅልፍ አይተኛም። የጄኔራል ሳሞራ የኑስና ያቶ መለስ በየጊዜው ያስተላለፏቸው መርዛማ ንግግሮች በችልታ የሚታለፉ አይደሉም። የሚያነጋግሩና የሚያወቃቅሱ ናቸው።

እውነት እንነጋገር ካልን የሕወሓት ተጋዳላዮች በተለይም ተጋዳላይ ብሥራት አማረ “በፍኖተ-ገድል” መጽሐፉ እንደሚነግረን ከሆነ

ትምህርታቸውን አያቋረጡ በረሃ የገቡት ዘውዳዊውን ፈላጭ ቆራጭ ሥርዓት ለመጣል ብቻ ሳይሆን አማራን ለማጥፋት ጭምር እንደሆነ በማያሻማ መልኩ አስቀምጦታል። ለማስታወስ ያህል በድጋሚ እጠቅሳለሁ።

“ታላቁ የትግራይ ብሔራዊ ንቅናቄ ተፀንሶ የተወለደው ብልሹ በሆነው ያማራዊነት ፍልስፍና ተግባር ምክንያት እንደሆነ ርግጠኛ መሆን እንችላለን። ለትግራይ ሕዝብ ትግል ዋናው ምክንያት ኢትዮጵያን ባማራዊነት ለመጥመቅ የተደረገው ጥረት ማስረጃ ነበር...” (ፍኖተ ገድል ገጽ 31)

ወገን፤ የሕወሓት ተጋዳሪዎች አማራን ለማጥፋት መንቀሳቀሳቸውና በረሃ መግባታቸው ከዚህ የበለጠ ማስረጃና ማረጋገጫ ፍለጋ ቁፋሮ መግባት አይጠበቅብንም። ይህንን የብሥራት አማራን የተጠናወተ ሐስተሳሰብም ከትንሽ እስከ ትልቅ የሕወሓት አባላት መቶ በመቶ የሚጋሩት ነው። አቶ መለስ ዜናዊና ጀኔራል ሳምራ የኑስ የተናገሯቸውን መለስ ብሎ ማጤን ተገቢ ነው።

ሌላው አበበ ተሰማ የተባለ ተጋዳሪ ኮሎምቢያ ዩኒቨርሲቲ ያለ ስለዚህ ብሥራት አማራ ስለጻፈው መጽሐፍ በጀርባ ገጽ አድናቆቱን ሲገልፅ እንዲህ ይለናል፡-

“በትግራይ ሕዝብ ዘመናዊ ትግል ከነበሩ አንጋፋ ታጋዮች አንዱ በመሆኔ ብሥራት አማራ ወቅታዊና ታሪካዊ መጽሐፍ ላይ አስተያየት ለመስጠት እንደችል ያደርገኛል...” ይላል። ይህ ማለትም የብሥራት አማራን መርዛማ ሐስተሳሰብ ሙሉ በሙሉ የሚጋራ መሆኑን ነው የምንረዳው። የሆነ ሆኖ እነዚህ አባጮች ሁሉ በወቅቱ ተቀራርቦ በመወቃቀስ መፍረጥ አለባቸው። ለነገ የሚተውና መቆየት የሌለባቸው ናቸው።

የሩቁን ትተን እንኳን ኢሕአዴግ ሥልጣን ከያዘ ጀምሮ ባገሪቱ ውስጥ ሰላም አልሰፈነም። በጋምቤላ፣ በሲዳሞ፣ በቦረና፣ በጉጂ፣ ባፋር፣ በአሮሚያ የተለያዩ ዞኖችና ወረዳዎች፣ ባሶሳ . . . ደም እንደ ጅረት ፈሰሰ፤ መንደሮች ጋይተዋል፤ እህል በሌለባት አገር ከምሮች ተቃጥለዋል፤ ቤተክርስቲያናትና መሰጋጠኖች ነደዋል፤ እንስሳት ታርደዋል፤ ተዘርፈዋል፤ ከምትና ከመቁሰል የተረፉ ዜጎች አገር ጥለው ተሰደዋል፤ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ደግሞ በግንቦት ሰባት ስም ዜጎች እየታደኑ የአስር ሰለባ እየሆኑ ናቸው። የተቃዋሚ ፓርቲ አባላትና ጋዜጠኞች “ባሽባሪነት ስም” የእድሜ ልክ እስራት እየተሟኔባቸው ናቸው። እነዚህን ቁስሎች ሁሉ ይዞ አብሮ በሰላም መጓዝ እንዴት ይቻላል?

አባጮቹ ሁሉ ተወቃቅሰን ማፍረጥ ካልቻልን መዘዙ ለትውልድ ጠንቅ ነው። በመሆኑም ኢሕአዴጋውያን ኑ እንወቃቀስ!

የርቁ ፋይዳ ኢሕአዴግን ጭምር ነፃ ለማውጣት ነው። አንዱን አሰደስቶ ሌላውን ለማስከፋት ወይንም የከፋት እዳ ተሸካሚ ለማድረግ አይደለም። እንዳደጉት አገራት ለማደግ ከፈለግን ተወቃቅሰን ብሔራዊ ርቅ ማውረድ የግድ ይለናል። ትልቁ ካሳም ተቀራርቦ ተወያይቶና ተወቃቅሶ እውነት ከመጨበጡ ላይ ነው። ከእውነት የበለጠ ደግሞ ያበጠ ቁስልን የሚያፈርጥ የለም። ቢያንስ ለብሔራዊ ርቅ መንገድ ለመጥረግ ጊዜ ሳይሰጠው ብሔራዊ መግባባት መፍጠር የግድ ነው። በዚህ በኩል ምሁራን ሰፊ ድርሻ አላቸው። ከታሪክ ተወቃቅሰን ለመዳን የሚችሉት ሁሉ የማድረግ ታሪካዊ ኃላፊነት አለባቸው።

ላንጋፋው ምሁር ለዶ/ር ኃይሉ አርአያ ብሔራዊ ርቅን በተመለከተ ላቀረብኩላቸው ጥያቄ ሰፋ ያለ መልስ ሰጥተውኛል፡-

“በርካታ ብሔረሰቦች በሚገኙባት ኢትዮጵያ ብሔረሰቦች ባለፈ ታሪካቸው ተከሳብረው የመኖራቸውን ያህል ግጭቶችም ነበሩ። በግጭቶቹ ሂደት ያንዳንድ ብሔረሰቦች አባላት በሌሎች ብሔረሰቦች አባላት ላይ በደል ተፈፀሞባናል ባዮች ናቸው ። ይህ በመሆኑም ባሁኑ ጊዜ ያንዳንድ ብሔረሰቦች አባላት በታሪክ ወደ ኋላ በመመለስ፣ አባቶቻችሁ ባባቶቻችን ላይ ይህን በደል አደረሱ፣ ያን ግፍ ፈፀሙ፣ በመባባል ቁምና በቀል የመቀሰቀስ ጤናማ ባልሆነ ዐይን የመተያየትና ልብ ለልብ ያለመቀራረብ ምልክቶች እየታዩ ናቸው። እነዚህ ምልክቶችም ለሕዝቡ አንድነት መላላት ምክንያት ሊሆኑ ይችላሉ የሚል ሥጋት አለ። ይህ ሥጋት ጊዜ ሳይሰጠው መወገድ ይኖርበታል። ባለፈ ትውልድ አባላት የተፈፀሙ በደሎችና ግጭት ለዛሬ ትውልድ አባላት አብሮና ተባብሮ ለመኖር እንቅፋት መሆን የለበትም።

“በርግጥ ባለፉት ትውልዶች የተፈፀሙ በደሎችና ግጭት የታሪካችን አካሎች ናቸውና እንዳልነበሩ መካድ ወይንም ተሸፋፍነው መታለፍ የለባቸውም። እውነተኛ ባህሪያቸው ታውቆ ተመዝግበውና ተተንትነው ለታሪክ መቀመጥ አለባቸው። ከዚያ በኋላ በግልጽና በሰላማዊ ውይይት በበደሎችና በግጭት ላይ መግባባት ከተደረሰ በኋላ ብሔራዊ ርቀሰላም ማውረድ ይቻላል።

“በመሠረቱ በብሔረሰቦች መሀከል ግጭት መፈጠሩና መጎዳዳቱ በኢትዮጵያ ብቻ የተከሰተ አዲስ ነገር አይደለም። ብዙ ብሔረሰቦችን

በውስጣቸው በያዙ በርካታ የዓለማችን ሀገሮቿ ውስጥ ብዙ ፍጭት ተካሂዶ፤ ብዙ በደልና ጉዳት ደርሶ፤ በመጨረሻ ግን እንደነት ፈጥረው፤ ብሔራዊ ርቀሰላም አውርደውና የዴሞክራሲ ሥርዓት ገንብተው አገራቸውን የዕድገትና የብልጽግና ተምሳሌቶች እንደሆኑ ከታሪክ እንረዳለን። ስለዚህ ከራሳችንም ሆነ ከቀረው ዓለም ሕዝብ መልካም ልምድና ተሞክሮ ወስደን ባዲስ መንፈስ ተባብሮ በመሥራት ራሳችንን ከጋራ ድህነትና ኋላ ቀርነት ማላቀቅና የራሳችንን ሕይወት አስተካክለን ለመጭው ትውልድ ጤናማ ንብረተሰብ ማስረከብ ነው።” የጥቁሱ መጨረሻ። ሌሎቻችሁስ ምን ትላላችሁ? ጠይቁ።

ብሔራዊ መግባባትና ብሔራዊ ርቅን በተመለከተ ከምሁሮቻችን ብዙ ቁምነገሮች ይጠበቃሉና ያስተማራችሁን ሕዝብ ስቃይ እኩል የመካፈል ግዴታ አላባችሁ። እኔን ምን አገባኝ በሚል የዋህነት በችልታ የሚታለፍበት ወቅት ላይ አይደለም ያለነው።

ቀደም ባሉት ጊዜያት ስለብሔራዊ ርቅ ሲነሳ አቶ መለስ “ማንና ማን ተጣልተዋል?” እያሉ ያፈዙ ነበር። የደርጉ ቁንጮ ኮሎኔል መንግሥቱ ኃይለማርያምም ስለርቅ ሲጠየቁ “ይህ የባልና ሚስት ጠብ አይደለም” እያሉ ይመልሱ ነበር። ርቅ እንዴት ይጠላል? ስለምስ ይፈራል? ጠይቁ።

ርቅና ሰላም የሚፈሩና የሚጠሉ የባሩድ ጨስ ሲያሸቱ የኖሩ ፋኖዎች ብቻ ናቸው። የሰላም አየር እንደ በርበሬ ይከነክናቸዋል፤ ያስነጥሳቸዋል።

ስለብሔራዊ ርቅ ጉዳይ አንስተን ካንድ አዛውንት ጋር ሰናወጋ “ርቅ የእግዚአብሔር ቃል ነው። ርቅን የሚፈሩ የዲያቢሎስ አጋፋሪዎች ብቻ ናቸው” ነበር ያሉኝ። ይህ እውነት ነው። ከፋት የተጠናወታቸው ካልሆኑ በስተቀር ርቅ አውርዶ ሰላም አስፍኖ ወደ ልማት መግባት እንዴት ሊፈራና ሊጠላ ይችላል? ርቅን ፈርቶ በሙት መንፈስ አገር ማመስሰ እንዴት ይቻላል? ጠይቁ። የሙት ራእይስ እንዴት መውረስ ይቻላል?

በመሠረቱ ኢሕአዴግ በሙት መንፈስ አገር ማመሰንና የከፋት ታሪክ መደለዙን አቁሞ ለብሔራዊ መግባባትና ብሎም ለብሔራዊ ርቀሰላም እጆቹን ዘርግቶ ያዲስ ታሪክ ባለቤት መሆን አለበት። በሕዝቦች ደም ሰሚንቶ እያበካና አጥንታቸውን አርማታ እያደረገ ፎቅ መገንባቱ የትም እንደማያደርሰው ልብ ሊል ይገባዋል።

በቅርቡ ጠ/ሚንስትር ኃይለማርያም ደሳለኝ እንደገለጹት ከሆነ አቶ መለስ ከ50 ጊዜ በላይ ኤርትራን ለመታረቅ ወይም ይቅር እንባባል ለማለት

ጠይቀዋል። በመሠረተ ሐሳቡ ስለርቅ ማሰባቸው አይነቀፉም። የሚነቀፉት ለኢትዮጵያ ሕዝብ ሲሆን ግን አንድም ጊዜ ስለሰላም ሲናገሩ ተደምጠው አይታወቁም። የኢትዮጵያን ሕዝብ እንደናቁ ወደ ማይቀረው ዓለም መሄዳቸው በእጅጉ ያሳዘናል።

አቶ ኃይለማርያም ደሳለኝም ያቶ መለስን ራእይ እንዳለ ሳይሸራረፍ ለማስቀጠል ቃለ መሀላ የፈጸሙ ስለሆነ ከኤርትራ ጋር አቶ መለስ ጀምረውት የነበረውን ድርድር እንደሚቀጥሉበትም ነግረውናል። በሚመሩት ሕዝብ መሀል ግን ብሶት እንደ አሳተ ገሞራ እየተንተከተከ ያለ መሆኑን የተረዱትም፤ ያወቁትም አይመስሉም።

ኢሕአዴግ ዛሬ እንዳይመሸበት ይጨነቃል እንጂ የነገው ትውልድ ድቅድቅ ጨለማ ቢውጠው ጉዳዩ አይደለም። ስለዚህ በዓለም ዙሪያ የተበተናችሁ ኢትዮጵያውያን በሙሉ ለብሔራዊ ርቀሰላም ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ ጩሁ! ኑ እንወቃቀስ! ኢሕአዴግ በሙት መንፈስ አገር ሲያምስ ዝም ብለን ማየት የለብንም።

የፖለቲካ ሰዎችም በየመግባታቸው ሁለት ሦስት እየሆናችሁ የፖለቲካ ድርጅት በማቋቋም በትንሽ ፍርፋሪ ኢሕአዴግን ከማጀብ ይልቅ አንድ ሆናችሁ ለብሔራዊ ርቅ በትጋት ብትሠሩ የታሪክ ባለቤት እንደምትሆኑ አትጠራጠሩ። መቸም ቢሆን ዘጠና ዘጠኝ የፖለቲካ ድርጅቶች ዘጠና ዘጠኝ ጠ/ሚንስትር ወይም ፕሬዚዳንት መሆን አይችሉም። የሚቻለውና በጎው ነገር የሕዝብ ልጅ መሆን ነው። እንዲያው ለመሆኑ ኢትዮጵያ የማነች? ጠይቁ። ይች አገር የሁላችንም እንድትሆን ከተፈለገ ብሔራዊ ርቅ የውዴታም የግዴታም ነው። በማንኛውም መመዘኛ ኢሕአዴግ በሙት መንፈስ ቃለ መሀላ እያስገባ ሊገዛን አይገባውም። እድልም ልንሰጠው አይገባንም።

ብሔራዊ ርቅ ሳንፈጥር ቀርተን እባጫቻችን አጉል በታና ጊዜ ላይ ይፈርጡና ትውልድ ሊወጣው ከማይችለው ቀውስ ውስጥ ቢገባ እያንዳንዳችን ከታሪክ ተወቃሽነት ማምለጥ አንችልም። የዚህ አዳም መራራ ነው። ለማንኛውም ምሳሌ ትሆንን እንደሆነ በሚል ካንዲት ትንሽ ፍጡር ጋር ያለንን ተመሳሳይነት ቀጥሎ ለማሳየት እሞክራለሁ።

ዳሞትራ

ዳሞትራ የሸረሪት ዘር ስትሆን መጠኗ ግን ከሸረሪት በጣም ትተልቃለች። ዳሞትራ ባንዳንድ አካባቢ ናዚራ ይሏታል። ዳሞትራ የምትኖረው በድንጋያማ አካባቢ ወይንም ቀያቴማ አፈር ያለበት በመጠኑ ዱር ውስጥ ከተበረበረ መሬት ውስጥ ነው። አየር ፀባዩ ቆላና የበለጠም በረሃማ አካባቢ ይስማማታል።

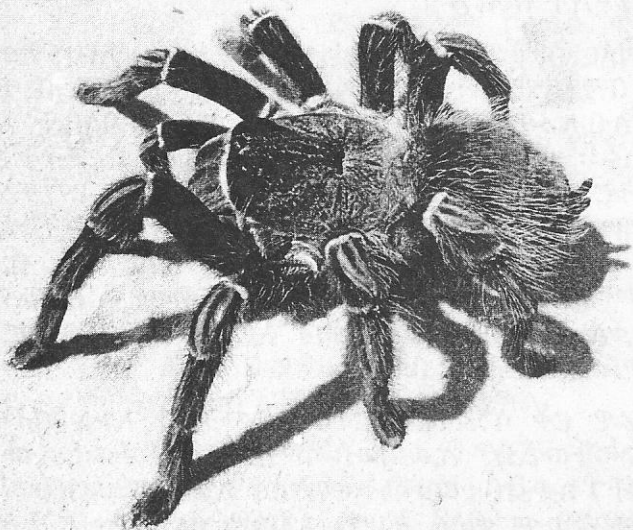
ዳሞትራ ሰውን ጨምሮ እሷን የሚተናኮል ባደፈጠችበት አቅራቢያ ስታይ እግሮቿን በማንጨፍረር ልክ እንደ ተቆጣች ድመት በመንኮርፈፍ ፋ! ፋ! የሚል ድምፅ ታሰማለች። በዳሞትራ የተነደፈ ሰው በፍፁም አይተርፍም። ተነፋፍቶና አባብጦ ነው ተሰቃይቶ የሚሞተው። ከእባብ የበለጠ መርዝ አላት።

ዳሞትራ

ዳሞትራ ልክ እንደ ሸረሪት እንቁላል ጣይ ናት። የምትጥለውም እንድ እንቁላል ብቻ ነው። ካንዱ እንቁላል ውስጥ ግን በመቶዎች የሚቆጠሩ ዳሞትራዎችን ትፈለፍላለች። ዳሞትራ እንደ እንቁላል ጣዮች ሁሉ ልጆቿን ጭራ አትመግባቸውም። በምትኩ ራሷን አሳልፋ ለልጆቿ ትሰጣለች። ይህ የተፈጥሮ ግዴታቸው ነው።

ልጆቿ ከላይዋላይ ሠፍረው በመጀመሪያ ይልሷታል። ቀጥለው ደግሞ ቀስ እያሉ ይግጧታል። በመጨረሻም እየተሻሙ ይቆረጣጥሟታል። እሷን በልተው ከጨረሱ በኋላ አስበሳቸው መበላለት ይጀምራሉ። ሁለት ሦስት ይሆኑና እንደን አንቀው ይበላሉ። እንዲህ እየሆኑ ተበላልተው አንድ ወይንም ሁለት ተቃራኒ የታዎች ለዘር ይተርፋሉ። እንዲህ እየሆኑ ባይጨርሱ ኖሮ አገራችን የዳሞትራዎች አገር ትሆን ነበር። እንግህ ልብ ብለን አጢነን ከሆነ ኢትዮጵያም ዳሞትራ እናት ነች። ልጆቿ እሷን እየተሻሙ ይበሏታል። መልሰውም አስበሳቸው ይበላላሉ። አስደናቂ ፍጡር ነች። ካንዷ እንቁላል ውስጥ የተፈለፈሉት ዳሞትራዎች እናታቸውን በልተው ከጨረሱ በኋላ አስበሳቸውም ተበላልተው ይጨረሳሉ። የኢትዮጵያ ልጆችም ካንድ ማህፀን ውስጥ ወጥተው አስበሳቸው ይገዳደላሉ። ይህ አስገራሚ ተመሳሳይነት ነው። ኢትዮጵያም ዳሞትራ እናት ከመሆን፣ ዜጎቿም የዳሞትራ ልጆች ከመባል እንድንድን በሔራዊ ርቅ ያስፈልገናል። ስለርቅ አእምሮችንን ከፍት አድርገን እጆቻችንን እንዘርጋ!! ኑ እንወቃቀስ!!

49076

ማጠቃለያ

ውድ አንባቢያን አስካሁን እንዳነበባችሁትና ለ21 ዓመታት ተጉዘን እንዳየነውና እንዳረጋገጥ ነው ከሆነ ሕወሐት/ኢሕአዴግ የተጓዘበት መንገድና ወደ ፊትም የሚሄድበት መንገድ የመዳረሻ ግብ ኢትዮጵያን መበታተን ነው። ይህንን የምትጠራጠሩ ካላችሁ የሆሆች ብቻ ናችሁ። ስለዚህ ከዚህ አስፈሪ መቅሰፍት ለመዳን መፍትሄው ተቀራርቦ በመወቃቀስ በሐራዊ ርቅ ማውረድ ሲቻል ብቻ ነው። ርግጥ ነው ርቅን ኢሕአዴግ ተሸማቆ ይፈራል። ርቅን የሚፈራበት ምክንያት ደግሞ፡-

1ኛ. መጠነ ሠፊ ደም በማፍሰሱ ምክንያትና የሀገሪቱን እንጡራ ሀብት ከወርቅ ማዕድን ጀምሮ እስከ ድንግል መሬቷ ድረስ ከውጭ አገር ቱጃሮች ጋር አየተቀራመተ ያካበተውን ሀብት የት ሆኖ እንደ ሚበላው ጨንቆታል። በሕዝብ ላይ እምነት የለውም እንጂ የርቁ ፋይዳ ያካበተውን ሀብት ተረጋግቶ ያለ ሥጋት መብላትና ለልጅ ልጆቹ ማውረስ የሚችለው ርቅ ሲወርድ ብቻ ነው። ከርቅ በኋላ የሚወረወር የከፋት ፍላግ አይኖርምና።

2ኛው የኢሕአዴግ ሥጋት ርቅ ከወረደ ሥልጣኔን አለቃለሁ የሚል ነው። ይህ ፍርሃቱ መቸም ቢሆን የሚለቀው አይደለም። አውነት እንነጋገር ካልንም መቸም ይሁን መቸ ኢሕአዴግ አስገዳጅ ሁኔታ ካልገጠመው በስተቀር ለብሔራዊ ርቅ እጆቹን ይዘረጋል ተብሎም አይታሰብም። ለኢሕአዴግ አስገዳጅ ሁኔታና አስፈሪ ፈንጅ የሕዝቦች መቀራረብና አንድ መሆን ነው። ስለዚህ እኛ ደግሞ ይህንን ኢሕአዴግ የሚፈራውን አንድ እንዳንሆን ጋሬጣ የሆነንን ጎሰኝነት አስወግደን ከመበታተን ወደ አንድነት፣ ከመራራቅ ወደ መቀራረብ ከመጣን የሚበግረን አንዳችም ኃይል አይኖርም። ወደ አንድነት ለመምጣት ግን የግድ ልብ ለልብ እንድንገናኝ መወቃቀስ አለብን። ከተወቃቀስን ደግሞ ቁስሎቻችን ፈርጠው ይሸራሉ። በመጨረሻም ኢሕአዴግ የሙት ራእይ ወርሶ በሙት መንፈስ አገር እያመሰ ረግጦ ሊገዛን ፈፅሞ አይገባውም። በምንም መመዘኛ አቶ መለስ ካለፉ በኋላ በሙት መንፈሳቸውና በሙት ራዕያቸው ሊገዙን ከቶ አይቻላቸውም!! እስከ መቼስ የራሱ የሆነ ራዕይ በሌለው መሪ የኢትዮጵያ ሕዝብ ይመራል? ይህንን ጠይቁ፡

ፈጣሪ ኢትዮጵያን አትርሳት!!

ተፈ.ፀፀ

ዋቢዎች

- ❖ 80 አሐዱ መጽሐፍ ቅዱስ
- ❖ ዴቪድ ላምብ ተርጓሚ ነብዩ እያሱ አፍሪካና አምባገነን መሪዎቹ (1985 ዓ.ም)
- ❖ ዶ/ር ላጲሶ ጌዴሌቦ የኢትዮጵያ ሕዝብና መንግሥት ታሪክ አ.አ ንግድ ማተሚያ ቤት (1982 ዓ.ም)
- ❖ አንዳርጋቸው ጽጌ ነፃነትን የማያውቅ ነፃ አውጭ (1997 ዓ.ም)
- ❖ ጆንሐዘወይ ስፔንሰር ተርጓሚዎች መንግሥቱ ኃይለማርያምና መዝገቡ ምትኬ ጥርስ የገባች አገር (1986 ዓ.ም)
- ❖ የቴሌኮሙንኬሽን አገልግሎት 100ኛ ዓመት መጽሔት (1994 ዓ.ም)
- ❖ ኮሎኔል አሥናቀ አንግዳ ሸክም የማይከብደው ሕዝብ
- ❖ ተክለጻድቅ መኩሪያ የግራኝ ወረራ (1966 ዓ.ም)
  - አፄ ቴዎድሮስና የኢትዮጵያ አንድነት (ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት 1981 ዓ.ም)
  - አፄ ዮሐንስና የኢትዮጵያ አንድነት (ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት 1982 ዓ.ም)
  - አፄ ምኒልክና የኢትዮጵያ አንድነት (ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት 1983 ዓ.ም)
- ❖ ዶ/ር ሔገሪ ብላንክ ትርጉም ዳኘው ወ/ሥላሴ የሥራት ዘመን በአበሻ አገር (ብርሃንና ሰላም ማ/ቤት 1962 ዓ.ም)
- ❖ ደስታ ተክለወልድ አዲስ ያማርኛ መዝገበ ቃላት
- ❖ ገሪማ ታፈረ ጎንደሬ በጋሻው (1949 ዓ.ም)
- ❖ ስዩ አብርሃ ነፃነትና ዳኝነት በኢትዮጵያ (2004 ዓ.ም)
- ❖ ፅናት ጋዜጣ ቅፅ ቁጥር 8 መስከረም 29 ቀን 2003 ዓ.ም
- ❖ አስማማው ኃይሉ የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ሠራዊት (ኢ.ሕ.አ.ሠ) (2003 ዓ.ም)
- ❖ ፍኖተ ነፃነት ጋዜጣ ቅፅ 2 የተለያዩ ቁጥሮች (2004 ዓ.ም)
- ❖ ትኩላ ባሕታ መለስ ከልጅነት እስከ እውቀት (2005 ዓ.ም)
- ❖ ዳንኤል ተፈራ የነጋሶ መንገድ (2003 ዓ.ም)

- ❖ ብሥራት አማራ ፍኖተ ገድል (ሜጋ ማተሚያ ቤት 2004 ዓ.ም)
- ❖ ሪፖርት ፓንክሪስት (The Ethiopian Royal Chronicles)
- ❖ ጸሐፊ ትዕዛዝ ገ/ሥላሴ ዳግማዊ ምኒልክ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ (1959 ዓ.ም)
- ❖ ተስፋዬ ገብረአብ የቡርቃ ዝምታ (1992 ዓ.ም)
- ❖ መለስ ዜናዊ የኤርትራ ሕዝብ ትግል ከየት ወደ የት?
- ❖ Advance dictionary
- ❖ ዶ/ር ያዕቆብ ኃይለማርያም አሰብ የማናት? (2003 ዓ.ም)
- ❖ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የውጭ ጉዳይና የደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂ (1995 ዓ.ም)

የደራሲው ቀደምት ሥራዎች

1. ዳር እስከ ዳር (ረጅም ልቦለድ)
2. ጥቁር ደም (ረጅም ልቦለድ)
3. ጥልፍልፍ (ረጅም ልቦለድ)
4. ቅሌት (ታሪክ ቀመስ ልቦለድ)
5. ደም በደም (ታሪካዊ ልቦለድ)
6. ሁለገብ አማርኛ ሰዋሰው ፪ መጽሐፍ
7. ዶ/ር ጥንቸል (መድብል የልጆች)
8. ልበወርቅ (መድብል የልጆች)
9. የቀበሮ ባህታዊ (መድብል የልጆች)
10. ይኸው ራሱ በሙት መንፈስ አገር ሲታመስ

ለበዳሪ አገሮች ለጥቃቅና ነገሮች ለኢሕአዴግ መንግሥት ብር የሚያስታቅፉት ዓባይን የሚያህል ወንዝ ሲደረር ለምን ብድር ከለከለ? ይህ ሕዝብ ሊያውቀው የሚገባ ጉዳይ ነበር። ከሁኔታዎች መረዳት እንደሚቻለው ግን ያባይ ግድብ ጉዳይ ድንገተኛና ጥድፈያ የሆነበት አቶ መለስ የሚያውቁት ሕዝብ የማያውቀው አንድ የተደበቀ ምስጢር ይኖራል። የሚሰጥና ቋጠሮ ያለውም ከዚህ ላይ ነው። በተረፈ አቶ መለስ እንኳን ዓባይን የኢትዮጵያን ሕዝብ የደፈሩ ጀግና ናቸው። ታሪኩን በመቶ ዓመት የቋጩ፤ ከቡር ባንዲራውን “ጨርቅ” ብለው ያንቋሸሹ ናቸው።

ሕወሓት በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ እየፈፀመ ያለው ግፍ እንቅልፍ አያስተኛውም። ሊተኛም አይችልም። ፈንጅ ላይ የተቀመጠ ድርጅት ነው። ክፉና አኩይ በሆነው ተግባሩ ከሕዝብ ጋር ሊያስማማው የሚችል አንዳትም በጎ ሥንቅ የለውም። በተለይም ባማራ ሕዝብ ላይ የሚያዘንበው የክፋት ጥርጉግና የዘር ማፅዳት ዘመቻ ከምን የመነጨ ነው? አርቶዶክስን ማጥፋት ወይንም ማዳከም የሚቻለው በመጀመሪያ የእምነቱ ተከታይ የሆነው አማራ ሲመታ ነው በሚል ይመስላል በነዚህ 21 ዓመታት ውስጥ እጅግ በሚዘገገን ሁኔታ የመስቀልና የጥምቀት ዋዜማዎች እየተጠበቁ ታርዷል። በጅማ፣ ባርካ፣ ባሰቦት፣ የዋልድባ ገዳም ሣይቀር ወደ ስኳር አንዳስተሪነት እንዲቀየር የተበየነበት የዚህ ሃይማኖቱን የመገዘዝ ቀመር ነው።

ለላው ሴራ ከሙስሊም ወገኖቻችን ጋር ለማዳማትና እስከ መጨረሻው ድረስ ለማቆራረጥ የኢሕአዴግ ሹሞች ሲረፀሙ ቆይተዋል። ከቤተክርስቲያን አጠገብ መስጊድ እንዲሁ ወይንም ካልጠፉ ቦታ ጥምቀቱ ባህር የሚከበርባቸው ቦታዎች ለመስጊድ መሥሪያ እየተፈቀዱ ቦታና ጊዜ እየተመረጠ መጠነ ሠፊ ደም ፈሷል። እነዚህን ሁሉ የሚቆሰቁሷቸው የዘመኑ ካድሬዎች ናቸው።

የሕወሓት ሰዎች ምን እየሠሩና ምን እየቀበሩ እንዳሉ ደግማችሁ ደጋግማችሁ ጠይቁ። ይህንን አኩይ ተግባር ለመሞገት ወጣቱ ትውልድ ሰንፏል። ወይንም አገራዊ ደባውን በቅጡ የተገነዘበው አይመስልም። ላባቱ ገዳይ እናቱን የሚደር ልጅ እየተወለደ ነው...

ከመጽሐፉ ውስጥ ገጾች የተወሰዱ